

РЕШЕНИЕ

КАРАР

15.06.2020ел.

Алабуга шәһәре

№ 477

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы "Алабуга муниципаль берәмлеге" Уставын кабул итү турында" гы карары проекты хакында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 44 статьясы нигезендә Алабуга муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы « Алабуга муниципаль берәмлеге" Уставын кабул итү турында» Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы Карары проекты беренче укылышта кабул итәргә.

2. Әлеге карар проекты халык алдында тыңлауларга чыгарырга.

3. Массакүләм мәгълүмат чараларында бастыру:

- «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы « Алабуга муниципаль берәмлеге Уставын кабул итү турында» Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы карары проекты (1 нче кушымта);

- Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставын кабул итү һәм аның турында фикер алышуда гражданнарның катнашуы турында» гы карары проекты буенча гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе (2 нче кушымта);

- «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы « Алабуга муниципаль берәмлеге" Уставын кабул итү турында» Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы карары проекты буенча ачык тыңлаулар үткөрү тәртибе (3 нче кушымта).

4. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы « Алабуга муниципаль берәмлеге" Уставын кабул итү турында» карары проекты буенча ачык тыңлаулар үткөрүне 2020 елның 9 июлендә 14.00 сәгаттә Татарстан Республикасы, Алабуга шәһәре, Нефтьчеләр проспекты, 30 нчы йорт адресы буенча Совет бинасының зур залында билгеләп кую.

Ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча бәяләмәне массакүләм мәгълүмат

чараларында бастырып чыгарырга һәм муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырырга.

5. Муниципаль корылыш, хокук тәртибе һәм депутат этикасы мәсьәләләре буенча даими комиссия Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының хокук палатасы белән берлектә Татарстан Республикасы «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставына кергән һәм халык алдында әйтелгән тәкъдимнәрне исәпкә алып, карар проектын эшләп бетерергә һәм алга таба раслау өчен Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы утырышына чыгарырга.

6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны муниципаль төзелеш, хокук тәртибе һәм депутат этикасы мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис урынбасары

З. Х. Сөнгатуллина

Татарстан Республикасы «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге башлыгы
Уставы

Алабуга муниципаль районы муниципаль берәмлеге советы, "Алабуга муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең күпмилләтле халкы мәнфәгатьләрен, кеше һәм гражданның хокукларын, ирекләрен, иң югары кыйммәтләрне раслап, гражданлык татулыгын һәм татулыкны саклап, халыкның мәдәни, рухи һәм дини традицияләрен хөрмәт итеп, жирле әһәмиәткә мäsәлэләрне хәл итү өчен бөтен җаваплылыкны аңлап, жирле үзидарәнең Европа Хартиясенә, Россия Федерациясә Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы Конституциясенә таянып, гражданлык, Татарстан Республикасы законнары белән Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы муниципаль берәмлегенең әлеге уставын кабул итә.

Әлеге Устав Татарстан Республикасының «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең бөтен территориясендә гамәлдә һәм Татарстан Республикасының «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә барлык муниципаль берәмлек халкы, дәүләт хакимияте һәм идарә органнары, жирле үзидарә органнары, барлык вазыйфалы затлар, башка юридик һәм физик затлар тарафыннан үтәлергә тиеш.

Бүлек 1. Гомуми нигезләмәләр

1 Статья 1. Муниципаль район һәм аның статусы

1. «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә "Алабуга муниципаль районы" муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренң территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 2005 елның 31 гыйнварындагы 22-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән муниципаль район статусы бирелде.

2. Муниципаль берәмлекнең рәсми исеме - Татарстан Республикасының «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге (алга таба - текст буенча-район), кыскартылган исеме-Алабуга муниципаль районы.

Статья 2. Районның территорияль корылышы

1. Район территориясә составына түбәндәге муниципаль берәмлекләр керә:

Алабуга шәһәре;

Әлмәт авыл жирлеге: Әлмәт авылы (административ үзәк), Көек, Ядегәр авыллары;

Бехтерев авыл жирлеге: Бехтерев авылы (административ үзәк), Гәр авылы;

Олы Елово авыл жирлеге: Олы Елово авылы (административ үзәк);

Олы Качык авыл жирлеге: Олы Качка авылы (административ Үзәк), Олы Тарловка авылы, Малоречинский поселогы;

Олы Шүрнәк авыл жирлеге: Олы Шүрнәк авылы (административ үзәк), Югары Шүрнәк,

Үмәк, Красная Горка поселогы;

Костенеево авыл жирлеге: Костенеево авылы (административ үзәк), Котловка, Покровское, Свиногорье, Казиле авылы;

Лекарево авыл жирлеге: Лекарево авылы (административ Үзәк), Олы Армалы авылы, Яңа Авыл, Иске Армалы;

Морт авыл жирлеге: Морт авылы (административ үзәк);

Мурзиха авыл жирлеге: яңа Мурзиха авылы (административ үзәк), Иске Мурзиха, Токмаш авыллары;

Поспелово авыл жирлеге: Поспелово (административ үзәк), Мальцево авылы, Луговой поселогы;

Иске Күклек авыл жирлеге: Иске Күклек (административ үзәк), Атиаз, Черкас, Түбән Күклек, Мишә-чокыр, Студеный Ключ авыллары;

Иске Юраш авыл жирлеге: Иске Юраш авылы (административ үзәк), Сосновый Юраш авылы;

Танай авыл жирлеге: Танай авылы (административ үзәк), Колосовка, Хлыстово авыллары;

Татар Дәм-Дөме авыл жирлеге: Татар Дәм-Дөме авылы (административ үзәк), Айталан авылы;

Яковлево авыл жирлеге: Яковлево авылы (административ үзәк), Бессониha, Яңа Анзирка, Черенга, Чирши, Мамыловка Бистәсе.

2. Районның административ үзәге-Алабуга шәһәре, анда муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары урнашкан һәм эшли.

3. Район чикләре "Алабуга муниципаль районы "муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 2005 елның 31 гыйнварындагы 22-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.

4. Район чикләре жирлекара характердагы жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү өчен шартлар тудыру кирәклеген исәпкә алып, шулай ук районның бөтен территориясендә күрсәтелгән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән бирелгән аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән.

5. Район чикләрен үзгәртү, аны үзгәртеп кору Татарстан Республикасы законы белән законнарда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Районның рәсми символлары

1. Районның үз рәсми символлары-флаг, герб һәм гимны бар, ул тарихи, мәдәни һәм башка жирле горейф-гадәтләрне һәм үзенчәлекләрне чагылдыра.

2. Рәсми символларның тасвирламасы, аларны куллану тәртибе Алабуга муниципаль районы муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан расланган район флагы, гербы һәм гимны турындагы нигезләмәләр белән билгеләнә.

Статья 4. Районда жирле үзидарәне гамәлгә ашыруга гражданның хокукы, аны гамәлгә ашыру тәртибе һәм гарантияләре

1. Районда жирле үзидарә Россия Федерациясе гражданны тарафыннан жирле референдумнарда, муниципаль сайлауларда, турыдан-туры ихтыяр белдерүнең башка рәвешләре аша, шулай ук әлеге Уставта каралган сайлау һәм башка жирле үзидарә органнары аша гамәлгә ашырыла.

2. Гражданны жирле үзидарәне гамәлгә ашыруга турыдан-туры, шулай ук үз вәкилләре аша женесе, расасы, милләте, теле, чыгышы, мөлкәти һәм вазифаи хәле, дингә, инануларына, жәмәгать берләшмәләренә каравына бәйсез рәвештә тигез хокукы.

Район территориясендә даими яки нигездә яшәүче чит ил гражданны жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенең халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия.

3. Районның һәр кешесе турыдан-туры жирле үзидарә органнарына һәм районның жирле үзидарә вазыйфаи затларына мөрәжәгать итәргә, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүмат алырга хокукы.

4. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары һәркемгә аның хокукларына һәм ирекләренә турыдан-туры кагылучы документлар һәм материаллар белән танышу мөмкинлеген, шулай ук, эгәр законда башкасы каралмаган булса, гражданны тарафыннан район жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында башка тулы һәм ышанычлы мәгълүмат алу мөмкинлеген тәмин итәргә бурычлы.

5. Районның жирле үзидарә органнары массакүләм мәгълүмат чаралары аша һәм башка ысул белән халыкка районның һәм аның аерым территорияләренең үсешенең иң мөһим мәсьәләләре, гомуми файдаланудагы транспорт, торак-коммуналь хужалык эше, халыкка төрле хезмәтләр күрсәтүче социаль-мәдәни һәм башка учреждениеләр һәм хезмәтләр чөлтәрен үстерү,

социаль ташламалар, жәмәгать тәртибен саклауның торышы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр турында даими рәвештә хәбәр итәләр. "Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турындагы мәгълүматтан файдалану мөмкинлеген тәэмин итү хакында"8-ФЗ номерлы федераль закон.

6. Гражданнар районның жирле үзидарә органнарына сайланьрга һәм сайланьрга хокуклы.

7. Гражданнар женесе, расасы, милләте, теле, чыгышы, мөлкәти һәм вазифаи хәле, дин карашы, инанулары, жәмәгать берләшмәләренә карауларына карамастан, муниципаль хезмәттән бәртигез файдалана алалар.

8. Гражданнар, оешмалар, әгәр аларның хокуклары һәм ирекләре бозылган дип санасалар, судта жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаят бирергә хокуклы.

5 Статья. Районның жирле үзидарә органнары

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү өчен муниципаль берәмлектә түбәндәге жирле үзидарә органнары барлыкка килә:

1) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы-район Советы;

2) муниципаль берәмлекнең сайлау югары вазыйфаи заты-район башлыгы;

3) муниципаль берәмлекнең башкарма-боеру органы - район Башкарма комитеты;

4) районның финанс-бюджет палатасы;

5) муниципаль берәмлекнең контроль-хисап органы - районның Контроль-хисап палатасы;

6) район жир-мөлкәт палатасы;

2. Жирле үзидарә органнары жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча үз вәкаләтләренә ия.

3. Жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртү әлегә Уставка үзгәрешләр кертү юлы белән генә гамәлгә ашырылмый.

Статья 6. Районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләре

1. Районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә карый:

1) муниципаль район бюджеты проектың түзү һәм карау, муниципаль район бюджетың раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору, муниципаль район бюджеты үтәлешенә турындагы хисапны түзү һәм раслау;;

2) жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару.;

3) муниципаль милектәге мөлкәтне белү, алардан файдалану һәм алар белән эш итү.;

4) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жирлекләренә электр һәм газ белән тәэмин итүне район чикләрендә оештыру.;

5) муниципаль район чикләренән тыш жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлегенә, муниципаль район чикләрендә торак пунктлардан читтә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, юл хәрәкәтен оештыру һәм аларда юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану һәм юл эшчәнлеген Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыру.;

6) халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм жирлекләр арасында халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру.;

7) район территориясендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук терроризм һәм экстремизм күренешләре нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм (яки) юк итүдә катнашу;

7.1) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, муниципаль район территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятләрен үстерүгә, аз санлы халыкларның һәм башка милли азчылыкларның хокукларын тормышка ашыруга, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен тәэмин итүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлтелгән чаралар эшләү һәм гамәлгә ашыру».

8) район территориясендә гадәттән тыш хәлләренә кисәтүдә һәм бетерүдә катнашу;

9) район территориясендә жәмәгать тәртибен саклауны оештыру, Муниципаль милиция;

10) муниципаль районның хезмәт күрсәтелә торган административ участогында полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә эш өчен бина биру;

11) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гайлә эгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфа буенча бурычларны үтәү чорында торак урыны биру;

12) жирлекара характердагы әйләнә-тирә мохитне саклау чараларын оештыру; 13) муниципаль мэгариф оешмаларында төп гомуми белем биру программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру (федераль дүләт белем биру стандартлары нигезендә төп гомуми белем биру программаларын гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тәмин итү вәкаләтләрәнән тыш), муниципаль мэгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыру (Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш), финанс белән тәмин итү (Татарстан Республикасы дүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла), балаларны карау һәм карау, балаларны муниципаль мэгариф оешмаларында тоту өчен шартлар тудыру, шулай ук үз вәкаләтләре чикләрендә балаларның каникул вакытында ялын оештыруны тәмин итү чараларын, шул исәптән аларның тормыш һәм сәламәтлеге куркынычсызлыгын тәмин итү чараларын гамәлгә ашыру (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ГРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

14) муниципаль район территориясендә Халыкка медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыру (Россия Федерациясе Хөкүмәте раслаган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган Халыкка түләүсез медицина ярдәме күрсәтү буенча дүләт гарантияләренә территорияль программасы нигезендә башкарма хахимиятнең федераль органы карамагындагы медицина оешмаларында халык медицина ярдәме белән тәмин ителә торган территорияләр исемлегенә кертелгән жирлекләрдән тыш).;

15) тиешле муниципаль районнар территорияләрендә каты коммуналь калдыкларны жыю, жыю, ташу, эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, күмү эшчәнлеген оештыруда катнашу;

16) районның территорияль планлаштыру схемаларын раслау, территорияль планлаштыру схемасы нигезендә әзерләнгән территорияне планлаштыру документларын раслау, район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмати системасын алып бару, муниципаль ихтияжлар өчен район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу, индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларын планлаштырыла торган төзү турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән белдерүнамәнен жир кишәрлегендә индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштыру мөмкинлеге һәм билгеләнгән параметрлар буенча билгеләнгән параметрларга туры килүе турында хәбәрнамәне жибәрү, хәбәрнамәдә күрсәтелгән индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты параметрларының планлаштырыла торган параметрларына туры килмәве һәм (яки) индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын жир кишәрлегендә урнаштырырга ярамау турында хәбәрнамәләр, шәхси торак төзелеше яисә бакча йортының төзелгән яки үзгәртеп корылган объектының яки тиешле торак территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләрендә шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы закон таләпләренә туры килмәве яисә туры килмәве турында хәбәрнамәләр, Россия Федерациясе граждән законнары нигезендә, авылара территориядә урнашкан үз белдекләре белән корылманы сүтү турында Карар кабул итү, үз белдекләре белән төзелгәнне сүтү турында Карар кабул итү., билгеләнгән таләпләргә туры китерү, максатчан билгеләнеше буенча кулланылмаган яисә Россия Федерациясе законнарын бозып файдаланыла торган яисә авылара территориядә урнашкан жир кишәрлеген тартып алу, авылара территориядә урнашкан корылманы үз белдеге белән сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда, билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карарлар кабул ителде.;

17) реклама конструкцияләрен урнаштыру схемасын раслау, муниципаль район территориясендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга һәм эксплуатацияләгүгә рөхсәтләр биру, мондый рөхсәтләренә юк итү, муниципаль район территориясендә үз белдеге белән урнаштырылган реклама конструкцияләрен демонтажлау турында күрсәтмәләр биру, "реклама турында" 2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә башкарыла.;"

- 18) жирлекләрнең архив фондларын саклауны да кертеп, муниципаль архивны Формалаштыру һәм эчтәлеге.;
- 19) район территориясендә жирлекара жирләү урыннарын карап тоту, ритуаль хезмәтләр оештыру;
- 20) район составына керүче авыл жирлекләрен элемент, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыру.;
- 21) жирлекара китапханәләр тарафыннан халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, аларның китапханә фондларын туплау һәм саклауны тәмин итү;
- 22) район составына керүче авыл жирлекләрен мәдәният оешмалары хезмәтләре һәм ял оештыру буенча хезмәтләр белән тәмин итү өчен шартлар тудыру.;
- 23) район составына керүче жирлекләрдә жирле традицион халык сәнгәтен үстерү өчен шартлар тудыру.;
- 23.1) район территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану һәм популярлаштыру, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклау;
- 24) район составына керүче жирлекләренң бюджет тәмин ителеше дәрәжәсен бюджет акчалары исәбеннән тигезләү.;
- 25) территориаль оборона һәм гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 26) муниципаль район территориясендә дөвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле әһәмияттәге курортларны булдыру, үстерү һәм саклауны тәмин итү, шулай ук жирле әһәмияттәге махсус сакланлы торган табигат территорияләреннән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру.;
- 27) район территориясендәге муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация эерләү чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 28) су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру;
- 29) жирлекләрдә авыл хужалыгы житештерүен үстерү, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү өчен шартлар тудыру, кече һәм урта эшкүарлыкны үстерүгә ярдәм итү, социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм волонтерлыкка (волонтерлыкка) ярдәм күрсәтү.);
- 30) Район территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спортны үстерү өчен шартлар тәмин итү, рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыру.;
- 31) балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча жирлекара характердагы чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 32) Россия Федерациясе Су законнарында билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчәсе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен гомуми файдаланудагы су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен билгеләү, гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына ирекле үтеп керүен тәмин итүне дә кертеп;
- 33) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру;
- 34) муниципаль район ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны тәмин итү, федераль закон нигезендә ясалма жир кишәрлеге төзү турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрү.;
- 35) район чикләрендә коррупциягә каршы тору чараларын гамәлгә ашыру;
- 36) муниципаль районның авылара территориясендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру;
- 37) "күчмәсез милекнең дөүләт кадастры турында" 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрен башкаруны оештыру һәм территориянең карта-планын раслау.;
- 38) адреслар бирү, адресларны үзгәртү, юкка чыгару, урам-юл челтәре элементларына (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, төбәк әһәмиятендәге яки муниципальара

эһәмияттәге автомобиль юлларынан тыш), муниципаль районның авылара территориясе чикләрендә планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирү, мондый атамаларны үзгәртү, юкка чыгару, дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыру.

2. Районның жирле үзидарә органнары муниципаль район составына керүче аерым жирлекләрнең жирле үзидарә органнары белән килешүләр төзөргә, аларга жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча үз вәкаләтләренең бер өлешен Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә район бюджетынан тиешле жирлекләр бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар исәбенә тапшыру турында килешүләр төзөргә хокуклы.

Күрсәтелгән килешүләр билгеле бер вакытка төзелергә, аларның гамәлдә булуын туктату нигезләрен һәм тәртибен, шул исәптән вакытгынан алда, тапшырыла торган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәкле бюджетара трансфертларның еллык күләмен билгеләү тәртибен, шулай ук килешүләрне үтәмәгән өчен финанс санкцияләрен күздә тотарга тиеш.

Статья 6.1. Районның жирле үзидарә органнары тарафыннан аның составына керүче авыл жирлекләре территорияләрендә хәл ителә торган жирле эһәмияттәге мәсьәләләр исемлегә

1. Аның составына керүче авыл жирлекләре территорияләрендә районның жирле үзидарә органнары тарафыннан хәл ителә торган жирле эһәмияттәге мәсьәләләргә түбәндәгеләр керә:

1) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә авыл жирлегә чикләрендә Халыкны электр, жылылык, газ белән тәэмин итүне оештыру;

2) жирле эһәмияттәге автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, шул исәптән парковкалар (парковка урыннары) булдыруны һәм функцияләвен тәэмин итүне, жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, юл хәрәкәтен оештыру, шулай ук автомобиль юлларынан файдалану һәм юл эшчәнлеген Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.»;

3) жирлектә яшәүче һәм аз керемле гражданны торак урыннарына мохтаж гражданны торак урыннары белән тәэмин итү, муниципаль торак фондын төзүне һәм карап тотуны оештыру, торак төзелеше өчен шартлар тудыру, муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру, шулай ук жирле үзидарә органнарының торак законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру;

4) халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм жирлек чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру;

5) терроризм һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук жирлек чикләрендә терроризм һәм экстремизм күренешләре нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм (яки) юк итүдә катнашу;

6) жирлек чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча катнашу;

7) халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, жирлек китапханә фондларының сакланышын тәэмин итү һәм комплекттау;

8) жирлек милкендә булган мэдәни мирас объектларын (тарихи һәм мэдәни һәйкәлләрне) саклау, куллану һәм популярлаштыру, жирлек территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) эһәмияттәге мэдәни мирас объектларын (тарихи һәм мэдәни ядкәрләрен) саклау, куллану һәм популярлаштыру;;

9) жирле традицион халык сәнгәтен үстерү өчен шартлар тудыру, жирлектә халык сәнгәтен саклап калу, торгызу һәм үстерүдә катнашу;;

10) жирлекнең генераль планнарын, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, жирлекнең генераль планнары нигезендә территорияне планлаштыру буенча эзерләнгән документларны раслау, жирлек чикләрендә урнашкан жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планын «бирү, төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактан тыш), жирлек территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзөгәндә, үзгәртеп корганда объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирү;», жирлекләрнең шәһәр төзелеше проектлауның жирле нормативларын раслау, жирләрне резервлау һәм жир кишәрлекләрен муниципаль ихтыяжлар өчен алу, жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактарда биналарны, корылмаларны карау һәм мондый

тикшерүүлэр барышында ачыкланган бозуларны бетерү турында рекомендациялэр бирү, индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын төзү яки реконструкциялөү турында хэбэрнамэдэ күрсэтелгэн хэбэрнамәнең (алга таба - - индивидуаль торак төзелеше яисэ бакча йорты объектынның планлаштырыла торган (параметрлары һәм жир кишәрлегендэ индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштыру мөмкинлеге, индивидуаль торак төзелеше яисэ бакча йорты параметрларын планлаштырыла торган төзү турында хэбэрнамэдэ күрсэтелгэн индивидуаль торак төзелеше яисэ бакча йорты параметрларының билгелэнгән параметрларга туры килмәве һәм (яисэ) жир кишәрлегендэ индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакча йортын урнаштыруның рөхсәт ителмәве турында хэбэрнамэ, шәхси торак төзелеше яисэ бакча йортынның төзелгән яки үзгәртеп корылган объектынның яисэ авыл жирлекләре территорияләрендэ урнашкан жир кишәрлекләрендэ шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар таләпләренә туры килүе яисэ туры килмәве турында хэбэрнамәләр, Россия Федерациясә граждан законнары нигезендэ максатчан билгеләнеше буенча кулланылмаган яисэ Россия Федерациясә законнарын бозып файдаланыла торган жир кишәрлеген алу турында Карар кабул итү, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтүне яисэ аны билгелэнгән таләпләргә туры китерүне гамәлгә ашыру;

11) территориаль оборона һәм гражданнар оборонасы, халыкны һәм жирлек территориясен табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

12) жирлек территориясендэ авария-коткару хезмәтләрен һәм (яки) авария-коткару формирваниеләрен төзү, карап тоту һәм аларның эшчәнлеген оештыру;;

13) жирлекнең су объектларында кешеләрнең иминлеген тээмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чараларны тормышка ашыру;

14) жирлек территориясендэ дэвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле әһәмияттәге курортларны булдыру, үстөрү һәм саклауны тээмин итү, шулай ук жирле әһәмияттәге махсус сакланыла торган табиғат территорияләреннән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендэ муниципаль контрольне гамәлгә ашыру.;

15) Россия Федерациясенең су законнары белән билгелэнгән чикләрдә, су объектлары милекчесенең вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, халыкка аларны куллану чикләүләре турында мәгълүмат бирү;;

16) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру;

17) жирлекнең хезмәт күрсәтелә торган административ участогында полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә эш өчен бина бирү;

18) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полициянең участок уполномоченныйлары вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләргә һәм аларның гаилә әгъзаларына күрсәтелгән вазыйфа буенча вазыйфаларны үтәү чорында торак урыннары бирү;

19) "коммерциясез оешмалар турында" 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 31.1 һәм 31.3 статьяларында билгелэнгән вәкаләтләр чикләрендэ социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтү";

20) жирлек ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны тээмин итү, федераль закон нигезендэ ясалма жир участогы төзү турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрү;;

21) жирлек чикләрендэ коррупциягә каршы тору чараларын гамәлгә ашыру;

22) "күчемсез милекнең дәүләт кадастры турында" 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендэ Комплекслы кадастр эшләрен башкаруда катнашу.

7 Статья. Районның жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итүгә хокуклары

1. Районның жирле үзидарә органнары хокукка ия:

1) район музейларын булдыру;

2) опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнашу;

3) район территориясендэ жирле милли-мәдәни мохтариятләренә хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйлә эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру.;

4) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм район территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыруга ярдәм күрсәтү;;

5) "кан һәм аның компонентлары донорлыгы турында" Федераль законда каралган чараларны гамәлгә ашыру";

6) 2008 елның 31 декабренә торышы буенча алар карамагында булган югары белем бирү муниципаль мэгариф оешмаларын гамәлгә куючы функцияләрен гамәлгә ашыру.;

7) туризмны үстерү өчен шартлар тудыру;

8) кеше хокукларын тәэмин итүгә жәмәгать контролен гамәлгә ашыручы ижтимагый күзәтчелек комиссияләренә, мәжбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтү.;

9) "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 ноябрэндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидлар ижтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтү.;"

10) торак пунктта урнашкан торак пунктта нотариус булмаганда, законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу.;

11) федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләүне үткәруне оештыру өчен шартлар тудыру, шулай ук ведомство буйсынуындагы оешмалар житекчеләре эшчәнлеген бәяләгәндә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларын бәйсез бәяләү нәтижәләрен куллану һәм оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларын бәйсез бәяләү нәтижәләре буенча ачыкланган житешсезлекләргә бетерү буенча чаралар күрүне тикшереп тору, федераль законнар нигезендә;

12) "Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында" Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру";

13) инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм итү.;

14) "кулланучылар хокукларын яклау турында"1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законнында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру.

2. Районның жирле үзидарә органнары элекке статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләргә хәл итәргә, федераль законнарда каралмаган булса, башка дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда катнашырга, шулай ук башка муниципаль берәмлекләргә жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән аларның компетенциясеннән төшереп калдырылмаган башка мәсьәләләргә, жирле бюджетлар керемнәре исәбеннән, бюджетара трансфертлардан тыш, жирле бюджетлар керемнәре исәбенә хәл итәргә хокуклы., һәм түләүләргә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре керемнәреннән кәргән керемнәргә исәпкә алып, Татарстан Республикасы бюджет системасының башка бюджетара трансфертлары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Статья 8. Районның жирле үзидарә органнарына аерым дәүләт вәкаләтләрен бирү

1. Районның жирле үзидарә органнарына аерым дәүләт вәкаләтләрен бирү федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

Районның жирле үзидарә органнары тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашыру өчен бу максатларга матди ресурслар һәм финанс чаралары бүлөп бирелгән чикләрдә җаваплы.

2. Тапшырылган вәкаләтләргә гамәлгә ашыру дәүләт контролендә. Районның жирле үзидарә органнары тарафыннан аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тикшереп тору шартлары һәм тәртибе федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә. Район Советы үз вәкаләтләре чикләрендә район жирле үзидарә органнары карамагында булган матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан өстәмә файдалану очракларын һәм тәртибен аларга тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләргә хокуклы.

9 Статья. Районның муниципальара хезмэтгәшлек итүдә катнашуы

1. Районның муниципальара хезмэтгәшлектә катнашуы федераль законнар һәм жирле үзидарә турында Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

10 Статья. Районның жирле үзидарә органнарының дәүләт хакимияте органнары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Районның жирле үзидарә органнары һәм дәүләт хакимияте органнары арасындагы үзара мөнәсәбәтләр дәүләт хакимияте органнары ярдәмендә гамәлгә ашырыла:

1) районның социаль-икътисадый үсешенә юнәлдерелгән дәүләт программаларын гамәлгә ашыруда районның жирле үзидарә органнарының катнашуы;

2) районның жирле үзидарә органнары һәм дәүләт хакимияте органнары арасында шартнамәләр (киләшүләр) төзү;

3) даими яисә вакытлыча координацияләү, консультатив, киңәшмә һәм башка эш органнарын булдыру;

4) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында район Советының закон чыгару инициативасы;

5) законнарда билгеләнгән башка хезмэтгәшлек формалары.

11 Статья. Район бүләкләре һәм мактаулы исемнәре

1. Икътисад, фән, сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, сәнгать, физик культура һәм спорт, социаль, рухи һәм әхлакый тәрбия өлкәсендә район алдындагы зур казанышлары, район составына керүче жирлекләренә үстерүгә кергән шахси өлеше өчен район халкына, район алдында зур казанышлары булган башка затларга "Алабуга шәһәренең Мактаулы гражданины" исеме бирелергә мөмкин.

2. "Алабуга шәһәренең Мактаулы гражданины" исеме Алабуга муниципаль районының иң югары бүлгә булып тора.

3. Район советы "Алабуга шәһәренең Мактаулы гражданины" исеме, шулай ук аны бирү тәртибен билгели.

4. Район Советы районның башка мактаулы исемнәрен һәм бүләкләрен күздә тоталар.

12 Статья. Муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу

Муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу, муниципаль хезмәт вазыйфаларына таләпләренә, муниципаль хезмәткәр статусын билгеләүне, муниципаль хезмәт узу шартларын һәм тәртибен дә кертеп, федераль закон, шулай ук аның нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав һәм башка муниципаль хокукый актлар белән гамәлгә ашырыла.

Бүлек 2. Жирле үзидарәне гамәлгә ашыру һәм аның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы

13. Жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда халык тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм аның катнашу рәвешләре

1. Район халкы жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда турыдан-туры катнаша.:

1) жирле референдум;

2) районның чикләрен үзгәртү һәм үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү;

3) гражданның хокукый инициативасы;

4) ачык тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар;

5) гражданның жылышы;

6) гражданның конференциясе (делегатлар жылышы);

7) гражданның сораулары;

8) жирле әһәмиятгә иң мөһим мәсьәләләр буенча халык фикер алышуы;

9) жирле үзидарә органнарына гражданның мөрәжәгатьләре;

10) районның Ижтимагый (консультатив) советы;

11) Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарда, Татарстан Республикасы

Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формалар.

14 Статья. Жирле референдум

1. Жирле референдум федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә район халкы тарафыннан жирле эһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү максатларында үткәрелә.

2. Жирле референдум 12.06.2002 ел, № 67-ФЗ "Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон һәм "жирле референдум турында" 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законда каралган үзгәртүләргә исәпкә алып, районның бөтен территориясендә үткәрелә.

3. Жирле референдумда яшәү урыны район чикләрендә урнашкан Россия Федерациясе гражданны катнаша ала. Россия Федерациясендә халыкара килешүләргә нигезендә һәм законда билгеләнгән тәртиптә район территориясендә даими яшәүче чит ил гражданны Россия Федерациясе гражданны кебек үк жирле референдумда катнаша.

4. Жирле референдум билгеләү турындагы карар район Советы инициативасы белән кабул ителә:

1) жирле референдумда катнашу хокукына ия гражданны;

2) уставлары федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда теркәлгән сайлау берләшмәсе, башка иҗтимагый берләшмә, сайлаулар һәм (яки) референдумнарда катнашуны күздә тоткан, алар Федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда теркәлгән;

3) район Советы һәм район Башкарма комитеты жетәкчесе, выдвинутый алар белән бергә.

5. Гражданны, сайлау берләшмәләре, башка иҗтимагый берләшмәләр инициативасы буенча жирле референдумны билгеләү шарты булып әлеге инициативага ярдәм итү өчен имза җыю тора, алар саны район территориясендә теркәлгән референдумда катнашучыларның биш процентын тәшкил итәргә тиеш, әмма 25 имзадан да ким булмаска тиеш.

6. Референдум үткәру инициативасы район Советы һәм район Башкарма комитеты жетәкчесе тарафыннан район Советы карары һәм район Башкарма комитеты жетәкчесе карары белән рәсмиләштерелә. Тәкъдим итү тәртибе күрсәтелгән инициативасы белән билгеләнә норматив хокукый акты район Советы.

7. Район Советы жирле референдумны район Советына жирле референдум билгели.

8. Референдумда тавыш бирүне үткәру датасы билгеләнгән көнгә кадәр 25 көннән дә соңга калмыйча, район Советы карары буенча аны дәүләт хакимияте органнарына яисә жирле үзидарә органнарына билгеләнгән сайлауларда тавыш бирү көне яисә башка билгеләнгән референдумда тавыш бирү көне белән берләштерү максатларында район Советы карары буенча соңрак (әмма 90 көннән дә артык түгел) вакытка күчереләргә мөмкин.

9. Жирле референдумда кабул ителгән тавыш бирү нәтижәләре рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка жеткереләргә) тиеш.

10. Жирле референдумда кабул ителгән карар район территориясендә мәҗбүри үтәләргә тиеш һәм дәүләт хакимиятенә нинди дә булса органнары, аларның вазыйфай затлары яки жирле үзидарә органнары тарафыннан раслануга мохтаж түгел.

11. Районның жирле үзидарә органнары жирле референдумда кабул ителгән карарның әлеге Уставта билгеләнгән вәкаләтләргә чикләү нигезендә үтәләшен тәэмин итәләр.

12. Жирле референдум үткәру, шулай ук жирле референдумда кабул ителгән карарга суд тәртибендә гражданны, районның жирле үзидарә органнары, прокурор, федераль закон белән дәүләт хакимияте органнары тарафыннан вәкаләтле дәүләт хакимияте органнары тарафыннан шикаять биреләргә мөмкин.

15 Статья. Чикләргә үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү

1. Чикләргә үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү халыкның күрсәтелгән чикләргә үзгәртүгә, районны үзгәртеп коруга ризалыгын алу максатыннан үткәрелә.

2. Чикләргә үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү районның бөтен

территориясендә яки аның территориясе өлешендә "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3. Район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү район Советы тарафыннан билгеләнә һәм 12.06.2002 елдан № 67-ФЗ "Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында" Федераль закон һәм "жирле референдум турында" 24.03.2004 ел, № 23-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законда каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып үткәрелә.

4. Район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү, әгәр анда район халкының яртысыннан артыгы яки районның сайлау хокукына ия булган өлешендә катнашса, узган дип санала. Халкының район чикләрен үзгәртүгә ризалыгы, районны үзгәртеп кору, әгәр күрсәтелгән үзгәреш өчен, үзгәртеп кору тавыш бирүдә катнашкан район халкының яртысыннан артыгы тавыш бирсә, алынган дип санала.

5. Чикләргә үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү нәтижеләре һәм кабул ителгән карарлар рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

16. Гражданның хокукый инициативасы

1. Район халкы хокукы чыгыш ясарга хокукы Закон чыгару инициативасы белән билгеләнгән тәртиптә әлеге Устав һәм норматив хокукый акт район Советы.

Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проекты караганда гражданның инициатив төркеме вәкилләренә үз позициясен белдерү мөмкинлегә тәмин ителергә тиеш.

2. Сайлау хокукына ия булган, район халкы саныннан 3 проценттан артмаган гражданны төркеме хокукый инициатива белән чыгыш ясарга мөмкин.

3. Хокукый инициативаны гамәлгә ашыру максатларында район халкы хокукы:

- яшәү (эш) урыны буенча гражданның жыелышларын һәм хокукый чыгару инициативасы турында фикер алышу һәм тәкъдим итү буенча башка күмәк чаралар оештырырга һәм үткәргәргә;

- хокукый инициативаны тәкъдим итүгә ярдәм итү өчен имзалар жыю буенча инициативалы төркемнәр булдыру;

- район халкының имзаларын жыю һәм законнарга каршы килми торган юллар белән Закон чыгару инициативасын яклап агитация алып бару.

4. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфалы затлары район халкына хокукый инициативаны тормышка ашыруда ярдәм итәргә бурычлы.

5. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль норматив хокукый акт проекты район Советы, аның ачык утырышында, район башлыгы яки район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан, закон һәм әлеге устав белән билгеләнгән компетенциясе нигезендә, аны керткән көннән өч ай эчендә мәжбүри каралырга тиеш.

6. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проекты карау нәтижеләре буенча кабул ителгән дәлилләнгән карар рәсми рәвештә аның инициатив төркеменә кәргән гражданнырга язма рәвештә житкерелергә тиеш.

17. Статъя. Халык тыңлаулары, ижтимагый фикер алышулар

1. Фикер алышу өчен, муниципаль норматив хокукый актлар мәсьәләләре буенча жирле әһәмияттәге район халкы катнашында район Советы, район башлыгы үткәргәргә мөмкин гавами тыңлаулар.

2. Ачык тыңлаулар халык, район Советы, район башлыгы, Башкарма комитет житәкчесе инициативасы белән үткәрелә, ул үз вәкәләтләрен контракт нигезендә башкара. Халык инициативасы белән яки район Советы тарафыннан үткәрелә торган ачык тыңлаулар район

Советы, э район башлыгы яки Башкарма комитет житәкчесе инициативасы белән контракт нигезендә үз вәкаләтләрен район башлыгы белән башкара.

3. Ачык тыңлауларга чыгарыла:

1) район Уставы проекты, шулай ук район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив-хокукый акт проекты, район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында, моннан тыш, район Уставына үзгәрешләр кертелә торган нигезләмәләрнең Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, район Уставын элге норматив-хокукый актларга туры китерү максатларында, төгәл яңадан күрсәтү рәвешендә үзгәрешләр кертелә;

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисады үсеше стратегиясе проекты;

4) районны үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән йә жыеннарда белдерелгән муниципаль берәмлек халкының ризалыгын алу таләп ителә торган очраклардан тыш;

5) жир кишәрлекләрен тартып алмыйча, жирле үзидарә яки жирле халык мәнфәгатләрен тәэмин итү өчен гавами сервитут билгеләү;

6) хужалык эшчәнлегә яисә башка эшчәнлек әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә мөмкин булган объектларны урнаштыру турында карар.

4. Гавами тыңлаулар үткәру турындагы карар, гамәлдәге законнарда башкача каралмаган булса, тиешле орган яисә районның вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль норматив хокукый акт проектың караган көнгә кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

5. Ачык тыңлаулар уздыру турындагы карар, әгәр гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, гавами тыңлаулар уздырылган көнгә кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны күрсәтелгән тиешле муниципаль норматив хокукый акт проекты бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

6. Халык алдында тыңлаулар үткәру турындагы карар басылып чыккан көннән алып һәм аларны үткәру көненә кадәр район халкы район башлыгына язмача тәкъдимнәр һәм искәрмәләр жиберергә хокуклы, выносимые мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар, шул исәптән төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр проектына выносимых муниципаль норматив-хокукый акт. Район башлыгы кергән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр ачык тыңлауларда катнашучыларга житкерелә.

7. Ачык тыңлаулар, гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль норматив хокукый акт проектың карау көненә 7 көннән дә соңга калмыйча үткәделә. Гавами тыңлаулар үткәделә чакыру белән кызыксынган затларны чакырып, гавами тыңлауларда катнашырга хокуклы теләсә кайсы район кешесе.

8. Ачык тыңлаулар үткәру нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнары һәм районның вазыйфаи затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле тәкъдимнәр кабул ителә, алар компетенциясенә муниципаль норматив хокукый акт проектың гавами тыңлауларга кабул итү кертелгән.

9. Ачык тыңлаулар нәтижәләре ачык тыңлаулар уздырганнан соң 7 көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм кабул ителгән карарларның дәлилләнгән нигезләмәсе булырга тиеш.

10. Жәмәгать тыңлауларын, жәмәгать фикер алышуларын оештыру тәртибе, үзенчәлекләре һәм сроклары район Советы тарафыннан раслана торган муниципаль норматив хокукый акт белән билгеләнә.

18. Гражданнар жыелышы

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикер алышу, халыкка жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары эшчәнлегә турында мәгълүмат бирү өчен район территориясендә гражданнар жыелышлары үткәделергә мөмкин. Гражданнар жыелышлары микрорайоннар, торақ массивлар, кварталлар, урамнар, торақ йортлар, районның торақ пунктлары буенча чакырыла.

2. Гражданнар жылышы халык, район Советы, район Башлыгы инициативасы белән, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарә уставында каралган очрақларда үткәрелә.

3. Район Советы яки район Башлыгы инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар жылышы район Советы яки район башлыгы тарафыннан билгеләнә.

4. Халык инициативасы буенча үткәрелә торган гражданнар жылышы район Советы тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә органнары, Тиешле территориядә яшәүче һәм элге территорияләрдә урнашкан предприятие, учреждение, оешма житәкчеләре, жылышта катнашырга хоуклы гражданнар саныннан кимендә 10 проценты булган гражданнар төркеме язма тәкъдиме белән билгеләнә.

Гражданнар жылышын үткәрү турындагы тәкъдимдә аны карап тикшерүгә чыгарыла торган мәсьәләләр исемлеге, жылышны үткәрү вакыты һәм урыны булырга тиеш. Тәкъдим вәкаләтле затлар тарафыннан имзаланырга тиеш, ә жылышны үткәрү инициативасы белән бер төркем гражданнар - бу гражданнар мөрәжәгать итсә, аларның һәркайсының фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган көнен, яшәү урынын күрсәтеп.

Район Советы карый кертелгән тәкъдимне үткәрү турында гражданнар жылышын якындагы сессиядә.

Район Советы да хоуклы түгел, баш тартырга жыенын үткәрү, мотивлар буенча, аның максатка ярашсызлыгы.

5. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында гражданнар жылышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе территориаль ижтимагый үзидарә уставы белән билгеләнә.

6. Гражданнар жылышын үткәрү вакыты һәм урыны турында һәм фикер алышуга кертелә торган мәсьәләләр турында тиешле территориядә яшәүчеләр, моның өчен массакуләм мәгълүмат чараларын, почта хәбәрләрен, һәр фатирны (шәхси) тикшерү, белдерүләр һәм башка мөмкин булган чараларны кулланып, жылыш уздырылган көнгә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителәр. Гражданнар жылышына эзерлекне һәм үткәрүне район Башкарма комитеты тәэмин итә.

7. Жылышлар эшендә элге территориядә яшәүче, сайлау хоукына ия гражданнар катнаша ала. Жылышта катнашырга хоуклы гражданнарның гомуми саны Россия Федерациясе гражданнының яшәү урыны һәм яшәү урыны буенча теркәү исәбенә алу күрсәткеләре нигезендә билгеләнә.

Гражданнар жылышы жылышта катнашырга хоуклы гражданнар саныннан кимендә өчтән бер өлеше катнашса, хоуклы дип санала.

Жылыш карарлары жылышта катнашкан гражданнарның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

8. Гражданнар жылышы жирле үзидарә органнарына һәм районның жирле үзидарә вазыйфай затларына мөрәжәгатьләр кабул итәргә, шулай ук жирле үзидарә органнары һәм районның жирле үзидарә вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәтләрдә гражданнар жылышын тәкъдим итәргә вәкаләтле затларны сайларга мөмкин.

9. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гражданнар жылышы территориаль ижтимагый үзидарә уставы белән аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча карар кабул итә.

10. Гражданнар жылышы тарафыннан кабул ителгән мөрәжәгатьләр жирле үзидарә органнары һәм районның жирле үзидарә вазыйфай затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш, алар мөрәжәгатьләрдә булган мәсьәләләргә хәл итү компетенциясенә кертелгән, язмага жавап жиберү белән.

11. Гражданнар жылышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе, шулай ук гражданнар жылышының вәкаләтләре федераль закон, элге Устав һәм район Советының норматив хоукый акты белән билгеләнә.

12. Гражданнар жылышы нәтижеләре рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкереләргә) тиеш.

19 Статъя. Гражданнар конференциясе (делегатлар жылышы)

1. Гражданнар конференциясе (делегатлар жылышы) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр

буенча фикер алышу һәм район халкының фикерен ачыклау зарурилыгы очрагында үткәрелә. Район территориясенә бер өлешендә яшәүче халык арасынан гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) гражданнар жыелышын чакыру авырайган очракларда үткәрелә.

2. Гражданнарны (делегатлар жыелышларын) билгеләү һәм үткәрү, делегатлар сайлау тәртибе әлеге Устав һәм район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

3. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) гражданнар жыелышының вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) халык, район Советы, район Башлыгы инициативасы белән үткәрелә. Район Советы яки район Башлыгы инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар конференциясе район Советы яки район башлыгы тарафыннан билгеләнә. Халык инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) район Советы тарафыннан билгеләнә.

5. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы), әгәр анда сайланган делегатларның яргысыннан артыгы катнаша, хокуклы дип санала. Конференция карарлары (делегатлар жыелышлары) конференциядә катнашучы делегатларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

6. Гражданнар (делегатлар жыелышлары) конференциясе нәтижеләре рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерелергә тиеш).

20 Статья. Гражданнарны кабул итү

1. Гражданнарны сораштыру район территориясендә яки район территориясендә халыкның фикерен ачыклау һәм жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дәүләт хакимияте органнары тарафыннан карарлар кабул иткәндә исәпкә алу өчен үткәрелә.

Сораштыру нәтижеләре тәкъдим итү характерына ия.

2. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукына ия район халкы катнаша ала.

3. Гражданнарны сораштыру инициатива буенча үткәрелә:

1) район Советы яки район башлыгы - жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча;

2) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары - район жирләренә максатчан билгеләнә республика һәм төбәкара эһәмияттәге объектлар өчен үзгәртү турында карарлар кабул иткәндә гражданнарның фикерен исәпкә алу өчен.

4. Гражданнарны сораштыру үткәрү һәм билгеләү тәртибе Татарстан Республикасы Законы нигезендә район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

5. Карар билгеләү турында сораштыру гражданнарны кабул ителә район Советы. Карарында район Советы билгеләү турында сораштыру гражданнар билгеләнә:

1) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары;

2) Сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (мәсьәләләрне) формулировкалау;

3) сораштыру үткәрү методикасы;

4) сораштыру кәгазе формасы;

5) сораштыруда катнашучы район халкының минималь саны.

6. Районда яшәүчеләр гражданнарны сораштыру үткәрү турында 10 көннән дә ким булмаган мәгълүмат бирә.

7. Гражданнарны сораштыру эзерләүгә һәм үткәрүгә бәйле чараларны финанслау гамәлгә ашырыла:

1) район бюджеты акчалары хисабына - жирле үзидарә органнары инициативасы буенча сораштыру үткәрү турында;

2) Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән - Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча сораштыру уздырганда.

8. Сораштыру нәтижеләре аны үткәргәннән соң бер ай эчендә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш. Сораштыру нәтижеләре белән районның һәр кешесе таныша ала. Сораштыру нәтижеләре районның жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле карарлар кабул иткәндә исәпкә алынырга тиеш.

21 Статья. Жирле эһәмияттәге иң мөһим мәсьәләләр буенча халык фикер алышуы

1. Карар проекты кертү турында муниципаль норматив-хокукый актлар һәм башка аеруча мөһим мәсьәләләр жирле эһәмияттәге халык фикер алышуына кабул ителә район Советы тарафыннан үз инициативасы буенча яки Таләбе буенча, яшәүче гражданныр, район Советы тарафыннан билгеләнә торган тәртиптә, район Советы тарафыннан кабул ителә.

2. Муниципаль норматив хокукый акт проекты тексты һәм халык фикер алышуына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча халык фикер алышуына чыгару турында Карар кабул ителгәннән соң 5 көннән дә соңга калмыйча массакуләм мәгълүмат чараларында басылып чыга, район халкына танышу өчен мөмкин булган урыннарда жибәрелә, башка ысуллар белән халыкка игълан ителә.

3. Бер үк вакытта, вынесением мәсьәләне халык фикер алышуы район Советы билгели срок һәм оештыру эшен карау буенча тәкдимнәр һәм искәрмәләр, керүче фикер алышу барышында, әлеге максат өчен махсус комиссия тудыра.

4. Район Советы тәэмин итә, фикер алышуны тәэмин итә, аның тарафыннан чыгарыла торган муниципаль норматив-хокукый актлар проектлары һәм башка иң мөһим мәсьәләләр жирле эһәмияттәге, моның өчен кирәкле шартлар тудыра.

5. Халык фикер алышуына чыгарылган мәсьәләләр буенча тәкдимнәр һәм искәрмәләр район советына юллана.

6. Муниципаль норматив хокукый актлар проектлары һәм жирле эһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләр буенча тәкдимнәр һәм искәрмәләр район Советы тарафыннан карала.

7. Халык фикер алышуы нәтижәләре турында халыкка бер ай вакыт эчендә хәбәр ителә.

22 Статъя. Жирле үзидарә органнарына гражданныр мөрәжәгәте

1. Гражданныр шәхси һәм күмәк мөрәжәгәтләргә хокуклы.

2. Гражданныр мөрәжәгәтләрә "Россия Федерациясе гражданныр мөрәжәгәтләрән карау тәртибе турында" 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль закон һәм "Татарстан Республикасында гражданныр мөрәжәгәтләрә турында"12.05.2003 ел, № 16-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда каралырга тиеш.

3. Гражданныр мөрәжәгәтләрән карау тәртибән һәм срокларын бозган өчен Жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы.

23 Статъя. Районның Ижтимагый (консультатив) советлары

1. Районның жирле үзидарә органнары һәм гражданнырның үзара хезмәттәшлегән тәэмин итү максатыннан жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча карарлар эшлэгәндә һәм гамәлгә ашырганда халыкның ихтияжларын һәм мәнфәгәтләрән исәпкә алу максатыннан районның ижтимагый советы барлыкка килә.

2. Районның ижтимагый советы район халкы, ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерцияле булмаган оешмалар вәкилләрә эшчәнлегендә ирекле катнашу нигезендә формалаша.

3. Район Ижтимагый советын формалаштыру тәртибе, аның утырышларын үткәрү һәм карарлар кабул итү тәртибе, мәгълүмат бирү, консультация бирү һәм ижтимагый совет эшчәнлегенә булышлык итүнең башка мәсьәләләрә буенча район жирле үзидарә органнарының хокуклары, бурычлары һәм жаваплылыгы, аны тарату процедурасы, шулай ук аны оештыру һәм эшчәнлекнең башка мәсьәләләрә район Советы тарафыннан расланган Нигезләмә белән билгеләнә.

4. Ижтимагый (консультатив) советларда эш ижтимагый башлангычларда алып барыла.

24 Статъя. Район халкы тарафыннан жирле үзидарә органнарының турыдан-туры гамәлгә ашырылу һәм аны гамәлгә ашыруда катнашуның башка рәвешләрә

1. Әлеге Уставта каралган федераль закон нигезендә халык тарафыннан турыдан-туры жирле үзидарә гамәлгә ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы белән беррәттән гражданныр жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формаларда катнашырга хокуклы.

2. Район халкының турыдан-туры жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә

ашырылуы һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы законлылык, иреклелек принципларына нигезләнә.

Жирле үзидарә органнары һәм районның жирле үзидарә вазыйфай затлары халыкка жирле үзидарә органнары тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашырылуда һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуында ярдәм итәргә тиеш.

Бүлек 3. Район Советы

25 Статья. Район Советы - Жирле үзидарәнең вәкиллекле органы

1. Район Советы район жирле үзидарәнең вәкиллекле, даими эшләүче, сайланулы, коллегияль органы булып тора.

2. Район Советының рәсми исеме - «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Советы. Район Советының кыскартылган исеме-Алабуга муниципаль районы Советы.

3. Район Советының вәкаләтләре вакыты биш ел тәшкил итә.

4. Район Советы район халкына хисап тотты һәм контрольдә тотылды.

5. Район Советы юридик зат хокукларына ия, федераль законнар нигезендә, район гербы сурәтләнгән һәм үз исеме язылган мөһер, бланклар бар.

6. Структурасы, эшчәнлек тәртибе, район Советы һәм аның эшче органнарын формалаштыру тәртибе элек Устав, район Советы Регламенты һәм башка хокукый актлары белән район Советы.

7. Район Советы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары район бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

8. Район Советы эшчәнлеген оештыру, мәгълүмати һәм башка яктан тәмин итү район Советы Аппараты тарафыннан башкарыла.

26 Статья. Район Советы составы

1. Район Советы 32 депутаттан тора.

2. Район Советы аның составына билгеләнгән саныннан кимендә өчтән ике депутатны сайлаганда хокуклы була.

3. Район Советы структурасына керә:

3.1. Район Советы Рәисе;

3.2. Район Советы Президиумы;

3.3. Даими депутат комиссияләре;

3.4. Депутат комиссияләре.

27 Статья. Район Советы депутатларын сайлау тәртибе

1. Район советы составына район составына район составына керүче жирлекләр башлыклары һәм күрсәтелгән жирлекләрнең вәкиллекле органнары депутатлары, халык санына тигез бәйсез рәвештә, һәр жирлектән бер вәкил санында вәкиллеке нормасы нигезендә, үз составыннан сайланган.

2. Жирлекнең вәкиллекле органы депутатлары арасыннан сайланган район Советы депутаты Яңа чакырылыш тиешле жирлек вәкиллекле органының вәкаләтле составында беренче сессиядән соң бер айдан да соңга калмыйча сайланьрга тиеш, шул исәптән элек чакырылыш органы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта да.

3. Жирлекнең вәкиллекле органы депутатлары арасыннан район Советы депутатын сайлау яшерен яки ачык тавыш бирү юлы белән башкарыла һәм күрсәтелгән орган карары белән рәсмиләштерелә. Карар сайлау ысулы тавыш бирү билгеләнә карары белән район Советы.

4. Жирлек башлыгын сайлау һәм жирлекнең вәкиллекле органы депутаты итеп сайлау турында жирлекнең вәкиллекле органы карары өч көн эчендә район Советына жиберелә.

28 Статья. Район Советы Рәисе

1. Район Советы эшчәнлеген оештыруны Рәис башкара.

2. Район Советы рәисе сайланган депутатлар беренче утырышында район Советы составыннан яшерен тавыш бирү юлы белән, эгәр район Советы түгел билгели башка тәртибен

тавыш бирү, вақыты район Советы вәкаләтләре. Рәис үз вазыйфаларын даими рәвештә башкара.

3. Рәис:

3.1. халык, дәүләт һакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, предприяттиеләр, оешмалар һәм учреждениеләр белән мөнәсәбәтләрдә район советын тәкъдим итә;

3.2. район Советы утырышын чакыра;

3.3. гамәлгә ашыра эзерләү, район Советы утырышлары һәм аның каравына кертелә торган мәсьәләләр;

3.4. утырышны алып бара, регламент нигезендә эчке тәртипне белә;

3.5. эш планнары проектларын эзерли һәм аларны район Советына раслауга тапшыра.;

3.6. район Советының даими һәм башка комиссияләренә эшчәнлеген координацияли;

3.7. советның даими һәм башка комиссияләренә йөкләмәләр бирә.;

3.8. депутатларга үз вәкаләтләрен тормышка ашыруда ярдәм итә;

3.9. район Советы эшендә хәбәрдарлыкны тәэмин итү буенча чаралар күрә;

3.10. район советы утырышы беркетмәләренә һәм башка документларына кул куя;

3.11. гражданнырны кабул итүне оештыра, гражданнырның гаризаларын һәм шикаятыләрен карый, алар буенча карарлар кабул итә;

3.12. район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча карарлар һәм күрсәтмәләр чыгара, район Советы карарларына кул куя;

3.13. башка мәсьәләләрне хәл итә ала торган булырга аңа район Советы йөкләгән.

29 Статья. Район Советы депутаты статусы

1. Район Советы депутаты вәкаләтләре башлана, аның башлығы яки район Советы депутаты итеп сайланганнан соң, жирле үзидарәнә вәкиллеке органы депутатлары арасынан һәм туктатыла көннән район Советы яңа чакырылыш.

Район Советы депутаты вәкаләтләре муниципаль район составына керүче жирлек башлығы вазыйфасына кергән көннән яисә әлегә жирлек составына әлегә жирлек кергән муниципаль районның вәкиллеке органы депутаты итеп сайланган көннән башлана һәм яңа сайланган жирлек башлығы вазыйфасына кергән көннән яисә әлегә жирлектән депутатны муниципаль районның вәкиллеке органы составына чираттагы сайлау турындагы карар үз көченә кергән көннән туктатыла.

2. Депутат үз эшчәнлеген депутат статусы һәм район Советы Регламенты нигезендә башкара.

3. Депутат, район Советы эшли, бушатылмаган нигездә, совмещая депутатлык эшчәнлеген белән үтәү белән хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын үтәү буенча төп эш урыны, моннан тыш, әлегә Уставта билгеләнгән очраклардан тыш.

4. Район Советы депутаты статусы белән бәйлә чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.

5. Депутатка район Советы тәэмин ителә, тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен үз вәкаләтләрен нигезендә законнар, әлегә Устав, район Советы карарлары.

6. Район Советы депутаты бурычлы үтәргә депутат этикасы кагыйдәләрен район Советы тарафыннан расланган, шул исәптән үз эченә алырга тиеш түбәндәге йөкләмәләрне депутат:

1) башка жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын шәхсән яисә аның якин туганнырны кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә кулланмаска.;

2) депутат бурычларын объектив башкаруда шик уятырга мөмкин булган тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яки Совет абруена зыян китерә торган низаглы ситуацияләрдән котылырга.;

3) мәнфәгатьләр каршылығы - шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларының объектив башкарылуына тәэсир итә яки йогынты ясый ала торган хәл-бу хакта район советына хәбәр итәргә һәм әлегә мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яки жайга салуга юнәлтелгән аның карарын үтәргә.;

4) район Советында билгелэнгән Халык алдында чыгыш ясау кагыйдэләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлеге белән бәйлә булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәү белән бәйлә рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратмаса һәм кулланмаса.;

6) физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләүләр) депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйлә рәвештә акчалата бүләк алмаса.;

7) "коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгелэнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәргә һәм бурычларны үтәргә.

7. Район Советы депутаты, гамәлгә ашыручы үз вәкаләтләрен даими нигездә, хокукы түгел:

1) эшқуарлык эшчәнлеге белән шәхсэн яки ышанычлы затлар аша шөгьльләнәргә, түбәндәге очрақлардан тыш, коммерция яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга.;

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милек милекчеләр ширкәтенәң гомуми жыельшында (конференция) катнашу.;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенәң гомуми жыельшында катнашу (конференция)), Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миңнехановның Татарстан Республикасы Президенты Р. Н. Миңнехановның Татарстан Республикасы Президенты Р. Н. Миңнеханов тарафыннан билгелэнгән тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгелэнгән тәртиптә;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләренәң берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатләрән түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатләрән муниципаль берәмлек исеменнән гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатләрән);

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар.;

2) башка түләүле эшчәнлек белән шөгьльләнәргә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлығы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенәң халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

3) Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

8. Депутат вәкаләтләрен тормышка ашыруда ярдәм итү өчен район Советы депутаты 3 ярдәмченә дә жәлеп итәргә хокукы. Депутат ярдәмчесе эшчәнлеге гамәлдәге законнар, муниципаль хокукый актлар, депутат ярдәмчесе турында район Советы тарафыннан расланган Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

9. Район Советы депутатлары вәкаләтләрэн гамәлгә ашыру гарантияләре әлеге Устав нигезендә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнә.

10. Район Советы депутаты ия, тиешле таныклык, булып тора, төп документ, раслый, аның вәкаләтләрэн, һәм күкрәк билгесе. Таныклык һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмәләр, аларның үрнәкләре һәм тасвирламасы район Советы тарафыннан раслана.

30 Статья. Район Советы депутаты район халкы белән үзара мөнәсәбәте

1. Район Советы депутаты район халкы, шулай ук район территориясендә урнашкан предприятие, оешма, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Район Советы депутаты жирлек халкы алдында хисап тотта, аның вәкиле булып тора, үз эше турында даими рәвештә район Советы эше турында хәбәр итә, шулай ук халыкны кабул итә.

3. Район Советы депутаты район халкының законлы хокукларын, ирекләрэн һәм мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча законнарда каралган чаралар күрергә, шул исәптән алардан кергән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикаятьләренә карарга, аларда булган мәсьәләләренә дәрәс һәм үз вакытында хәл итәргә бурычлы.

31 Статья. Яңа сайланган район Советы эшен оештыру

1. Яңа чакырылыш район Советы беренче сессиягә район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе сайланганнан соң 30 көн эчендә жыела. Сайлаулардан соң беренче район Советы сессиясен район Советының алдагы чакырылышы белән сайланган район башлыгы, ә аның булмаганда район Башкарма комитеты житәкчесе чакыра һәм эзерли.

2. Сайлаулардан соң беренче район Советы сессиясен район башлыгы сайланганчы ача һәм алып бара яше буенча иң өлкән депутат район Советы.

32 Статья. Район Советы компетенциясе

1. Район Советы компетенциясендә:

1) кабул итү уставын район һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;

2) район территориясендә гомуми мәжбүри кагыйдәләр билгеләү;

3) район бюджетын раслау һәм аның үтәләше турында хисап;

4) салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару;;

5) районның социаль-икътисади үсеш стратегиясен раслау;

6) чикләренә үзгәртү, үзгәртеп кору турында инициативаны тәкъдим итү.;

7) Жирле референдум билгеләү;

8) район башлыгын сайлау;

9) район башлыгы урынбасарларын сайлау;

10) районның сайланулы вазыйфаи затларын, районның жирле үзидарә сайланулы органнары әгъзаларын, совет депутатларын эзерләүне, яңадан эзерләүне һәм квалификацияләрен күтәрүне, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрен һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләрен һөнәри эзерләүне, яңадан эзерләүне һәм квалификацияләрен күтәрүне оештыру.;

11) район Башкарма комитеты житәкчесен һәм башка жирле үзидарә органнары житәкчеләрен билгеләү.;

12) район Башкарма комитеты структурасын раслау, аның хезмәткәрләренә чик санын билгеләү;

13) муниципаль казна учреждениеләре рәвешендә район башкарма комитетының тармак (функциональ) һәм (яки) территориаль органнарын оештыру һәм алар турында нигезләмәләренә раслау.;

14) район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына конкурс үткәрү тәртибен билгеләү, Конкурс комиссиясе әгъзаларын билгеләү;

15) жирле үзидарә органнары турында нигезләмәне, шул исәптән Контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмәләренә, Финанс-бюджет палатасы турындагы нигезләмәләренә, Жир-мөлкәт палатасы турындагы нигезләмәләренә раслау.;

16) район сайлау комиссиясен формалаштыру;

- 17) чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш биру билгеләү;
- 18) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру;
- 19) районның муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен, шул исәптән муниципаль милекне хосусыйлаштыруны планлаштыру тәртибен, федераль законнар нигезендә хосусыйлаштыру шартлары турында карарлар кабул итү тәртибен билгеләү; муниципаль милек төрләре исемлеген билгеләү, аны биру Совет тарафыннан килештереп яки расланганнан соң гамәлгә ашырыла;
- 20) муниципаль предприятиеләр төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү турында, шулай ук федераль законнарда каралган очраклардан тыш, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәт күрсәтүләренә тарифларны билгеләү турында карарлар кабул итү тәртибен билгеләү;
- 21) районның муниципаль хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибен билгеләү;
- 22) жирле үзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру ягыннан тәмин итү тәртибен билгеләү;
- 23) жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфалары затлары тарафыннан жирле эһәмиятгәге мәсьәләләргә хәл итү вәкаләтләрен башкаруны контрольдә тоту;
- 24) районны территориаль планлаштыру документларын, Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы нигезендә башка шәһәр төзелеше документларын раслау;
- 25) гадәттән тыш хәлләргә бетерү өчен финанс һәм матди ресурсларның жирле резервларын булдыру һәм алардан файдалану тәртибен билгеләү;
- 26) жирлекләргә бюджет тәмин ителеше дәрәжәсен тигезләү өчен район бюджетыннан кирәкле акчалар бүлеп биру шартларын һәм тәртибен билгеләү;
- 27) автоном коммерцияле булмаган оешмалар һәм фондлар рәвешендә коммерцияле булмаган оешмалар төзү турында карарлар кабул итү;
- 28) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны бастырып чыгару өчен массакүләм мәгълүмат чараларын гамәлгә кую;
- 29) район Уставын һәм район Советы карарларын аңлату;
- 30) кабул итү регламентын район Советы һәм башка карарлар оештыру мәсьәләләре буенча үз эшчәнлеген;
- 31) Район Советы Аппараты турында нигезләмәне раслау;
- 32) район башлыгын отставкага жиберү турында Карар кабул итү;
- 33) коммуналь инфраструктура системасына тоташуга тарифларны, коммуналь комплекс оешмалары тарифларын, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмәләр, кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләр керту;
- 34) Район тарафыннан заем акчаларын жәлеп итү тәртибен раслау, муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә чыгару тәртибен билгеләү;
- 35) районның рәсми символларын һәм аларны рәсми куллану тәртибен билгеләү;
- 36) районның Контроль-хисап палатасын формалаштыру, аның составын һәм аның эшчәнлеген оештыру турында нигезләмәләргә раслау;
- 37) муниципаль сайлауларны билгеләү;
- 38) тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле жирле үзидарә органы билгели;
- 39) эгәр инициативасы белән халык яки район Советы чыгыш ясы, шулай ук оештыру һәм үткәру тәртибен билгеләү, гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар;
- 40) халык арасында сораштыру билгеләү, аны оештыру һәм үткәру тәртибен билгеләү;
- 41) Федераль законда билгеләнгән очракларда муниципаль район чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору белән бәйле карарлар кабул итү;
- 42) Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль район муниципаль хезмәт вазыйфалары исемлеген раслау;
- 43) район Советының даими һәм башка комиссияләрен төзү һәм бетерү, аларның компетенциясен билгеләү, аларның эше турында хисап тыңлау;
- 44) район милкендә булган су объектларына ия булу, алардан файдалану, алар белән эш

итү тәртибен билгеләү, шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен гомуми файдаланудагы су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен билгеләү;

45) Район Башлығының, Район Башкарма комитеты житәкчесенең аларның эшчәнлек нәтижәләре, район Башкарма комитеты һәм район башлығына караган башка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, шул исәптән Совет тарафыннан куелган мәсьәләләрне хәл итү турында еллык хисапларын тыңлау.;

46) район Башкарма комитетының административ үзәге булган вәкаләтләрен башкаруына күчү процедурасын башлап жибәрү.;

47) хужалык алып бару хокукында яисә оператив идарә хокукында унитар предприятиегә беркетелгән мөлкәт составын билгеләү тәртибен, шулай ук унитар предприятие уставын раслау һәм аның житәкчесе белән контракт төзү тәртибен билгеләү;

48) муниципаль унитар предприятиеләр, хужалык жәмгыятьләре төзү турында Карар кабул итү;

49) законнарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиеләргә һәм башка муниципаль оешмаларга рәхсәт бирү:

- милекне залогка тапшыруга, оешмаларның устав (склад) капиталларына (фондларына) милек кертмәнерә кертүгә.;

- бәясә федераль закон белән билгеләнгән минималь хезмәт хакыннан 50 мең тапкырдан артык булган алыш-бирешләргә гамәлгә ашыруга.;

- займнар, поручительстволар бирү, банк гарантияләре алу, башка йөкләмәләр алу, таләпләр кую, бурычны күчерү белән бәйлә алыш-бирешләргә тормышка ашыруга.;

- филиаллар төзү һәм вәкиллекләр ачу.

50) муниципаль унитар предприятиеләр тарафыннан ел саен салым һәм башка мәжбүри түләүләр түләннән соң алар карамагында кала торган табыш өлешен жирле бюджетка күчерү тәртибен, күләмнәрен һәм срокларын билгеләү.;

51) муниципаль казна предприятиесә керемнәрен бүлү тәртибен билгеләү;

52) муниципаль унитар предприятиеләр тарафыннан бурыч алулар тәртибен билгеләү;

53) ачык акционерлык жәмгыятьте акцияләрен сату буенча конкурс шартларын, жаваплылыгы чикләнгән жәмгыятьнең устав капиталында өлешләргә сату буенча конкурс шартларын, аларның үтәлешен контрольдә тоту тәртибен һәм конкурста жиңүченең мондый шартларны үтәү тәртибен раслау тәртибен билгеләү.;

54) муниципаль милекне сату нәтижәләрен билгеләү тәртибен һәм сатып алучы белән муниципаль милекне сату-алу шартнамәсә төзү тәртибен билгеләү, бәясә игълан итмичә генә;

55) муниципаль милектәгә мөлкәтне түләү тәртибен билгеләү;

56) үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутатларның, жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларының, муниципаль хезмәткәрләренң, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәткәрләренң хезмәт өчен түләү турындагы нигезләмәне раслау.;

57) балигъ булмаганнар эшләре буенча комиссияне төзү һәм аның составын раслау;

58) муниципаль хезмәткәрләргә командировкага жибәрү турында нигезләмәне раслау;

59) билгеләү тәртибен кертү, район Советы актлары, исемлеге һәм формалары, аларга кушып бирелә торган документлар;

60) муниципаль сатып алуларны формалаштыру, урнаштыру, үтәү һәм башкаруны контрольдә тоту тәртибен билгеләү;

63) бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләрен билгеләү, бюджет процессы турында нигезләмәне раслау, анда бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салу мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актларны бозган өчен жаваплылык билгели, Башкарма комитет органнары (вазыйфаи затлар) тарафыннан финанс контролен гамәлгә ашыру рәвешләрен һәм тәртибен билгели;

64) муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү тәртибен билгеләү, муниципаль бурыч, муниципаль активлар белән идарә итү;

65) жирлекләр бюджетларына жирле бюджеттан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләү;

66) эзер продукция күләменәң 15 проценттан артыгы этил спирты булган алкогольле

продукцияне ваклап сату рөхсәт ителми торган гражданнар күпләп жыела торган урыннарга һәм югары дәрәжәдә хәвеф чыганаclarының урнашу урыннарына якын-тирә территорияләренә билгеләү.;

67) шәхси ярдәмче хужалык алып бару һәм индивидуаль торак төзелешә өчен гражданнарға милеккә бирелә торган жир кишәрлекләренә чик күләмнәрен билгеләү, милектәгә һәм (яки) карамагындагы жир кишәрлекләрен бирү процедурасын һәм критерийларын билгеләү.;

68) район территориясендә көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерү һәм эшкәртү тәртибен билгеләү;

69) район милкендә булган жирләренә аренда түләве күләмен, аренда түләве күләмен, шартларын һәм срокларын билгеләү тәртибен билгеләү;

70) сәнәгать жирләренә һәм башка махсус билгеләнештәгә жирләренә аерым төрләрен куллану тәртибен билгеләү, шулай ук муниципаль милектә булган жирләргә карата әлегә категория жирләреннән файдалануның аерым шартлары булган зоналарны билгеләү тәртибен билгеләү.;

71) район чикләрендә терроризмны һәм экстремизмны профилактикалауда катнашу тәртибен билгеләү;

72) территорияне дөвалау-савыктыру урыны яки курорт белән тану тәртибен билгеләү;

73) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнарның вәкиллекле органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук әлегә устав белән район Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.

1.1. Район Советы законнар нигезендә жирле үзидарә органнарына тапшырылган дөүләт вәкаләтләрен гәмәлгә ашыра:

балигь булмаганнар эшләре буенча комиссия түзү буенча киңәшмә;

- административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзәргә вәкаләтлә вазыйфаи затлар исемлеген билгеләү буенча.

2. Район Советы, район башлығы яки аерым депутатлар (депутатлар төркеме) тарафыннан район бюджеты акчалары белән идарә итү һәм боерыкнамә, аны үтәү барышында, район Советы, район башлығы һәм депутатлар эшчәнлеген тәмин итүгә юнәлдерелгән район бюджеты акчаларыннан тыш, рөхсәт ителми.

33 Статъя. Район Советының эш тәртибе

1. Эш тәртибе район Советы билгеләнә, әлегә Уставы һәм регламенты район Советы.

2. Район Советы эшчәнлегенә төп формасы булып тора, аның сессияләре, анда мәсьәләләр хәл ителә, относенный к район Советы компетенциясенә.

3. Район Советы сессиясе хокуклы, әгәр анда катнаша кимендә 50 проценты сайланган депутатлар район Советы.

4. Район Советының чираттагы сессияләре кирәк булган саен, эмма кимендә өч айга бер тапкыр үткәрелә. Чираттан тыш сессияләр район башлығы яки депутатлар төркеме инициативасы белән район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлешә чакырыла.

5. Совет сессияләре район башлығы тарафыннан чакырыла. Район Советы депутатлары һәм чакырылган затлар хәбәр ителә вакыты, урыны һәм көн тәртибе турында чираттагы сессиянең кимендә биш көн, ә чираттан тыш сессия - бер көннән дө соңга калмыйча, аны үткәрү.

6. Район Советының һәр сессиясендә сессия беркетмәсе алып барыла. Сессия беркетмәсенә сессияне үткәрү датасы, урыны һәм вакыты турында белешмәләр кертелә, карала торган барлык мәсьәләләр күчәселә һәм тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелгән барлык кабул ителгән карарлар теркәлә. Район Советы сессиясе беркетмәсенә кул куйганнан соң, район башлығы аның белән районның һәр кешесе таныша ала.

7. Район Советы сессияләрендә һәр депутат бер тавышка ия. Район Советы депутаты башкара, үз хокукы тавыш бирү шәхсэн. Тавыш бирү район Советы сессияләрендә булырга мөмкин ачык (шул исәптән исемле) һәм яшерен. Тавыш бирүнең һәр төрен куллану очраklары әлегә Устав, район Советы Регламенты белән билгеләнә.

8. Карарлар район Советы кабул ителә күпчелек тавыш белән билгеләнгән саныннан

депутатлар, әгәр дә башкасы билгеләнмәгән гамәлдәге законнар һәм әлеге Устав.

34 Статъя. Район Советы эшчәнлеген оештыру

1. Район Советы эшчәнлеген оештыруны район башлығы башкара.
2. Район Советы Регламенты нигезендә, район Советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләргә алдан карау һәм эзерләү өчен, депутатлар арасынан район Советы эшчәнлегенә төп юнәлешләргә буенча даими комиссияләр төзәләр, шулай ук вакытлы комиссияләр төзәләргә мөмкин.
3. Муниципаль программалар, Район Советы карарлары проектларын эзерләү, район карамагына кертелгән иң мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен, район Советы каршында аның карары буенча депутатлар, район Башкарма комитеты, ижтимагый берләшмәләр, оешмалар һәм предприятиеләр, белгечләр, экспертлар һәм район халкы составында эшче, эксперт һәм башка киңәшмә төркемнәре оештырыла ала.
4. Район Советы эшчәнлеген оештыру, мәгълүмати, матди-техник һәм башка яктан тәмин итүне район Советы аппараты башкара.

35 Статъя. Район Советының контроль функцияләрен тормышка ашыру

1. Район Советы район территориясендә әлеге Уставның район Советы тарафыннан кабул ителгән норматив актларның үтәлешен, район бюджетының үтәлешен, бюджеттан тыш фондлар акчаларын куллануны, районның социаль-икътисади үсеш стратегиясен, район башкарма комитеты һәм аның җитәкчесе эшчәнлеген контрольдә тотар.
2. Районның җирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары тарафыннан закон, әлеге Устав һәм башка муниципаль норматив хокукый актларны бозу фактлары ачыкланган очракта, район Советы карары белән, депутатлардан район башлығы әлеге фактларны тикшерү өчен вакытлы контроль комиссияләргә төзәләр ала.
3. Закон нигезендә, район Советы карары белән, район башлығы район бюджеты акчаларын максатчан файдалану, муниципаль милекне файдалануның нәтижәләргә, шулай ук район Башкарма комитеты финанс-хужалык эшчәнлегенә башка мәсьәләләргә буенча тикшерүләр (ревизияләр) үткәргәргә мөмкин. Тикшерүләр (ревизияләр) үткәргәргә бәйсез аудиторлар, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләргә билгеләнгән тәртиптә җәлеп ителәргә мөмкин.
4. Район башкарма комитеты, аның җитәкчесе, предприятие, учреждение, оешма, вазыйфаи затлар, әгәр законда башкача билгеләнмәгән булса, район Советы, аның даими комиссияләргә, район Советы депутаты мөрәҗәгатә буенча соратып алына торган мәгълүматны район Советы карамагына караган мәсьәләләр буенча бирергә, ә законнарны, муниципаль норматив-хокукый актларны бозган очракта, закон бозуларны бетерү һәм гаепле затларны җаваплылыкка тарту өчен кичекмәстән чаралар күрергә тиеш.
5. Район Советы, контроль функцияләргә башкарып, район Башкарма комитетының финанс-хужалык һәм башкарма-боеру эшчәнлегенә тыкшынырга хокукы түгел.

36 Статъя. Район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Вәкаләтләргә район Советы мөмкин туктатылырга вакытыннан алда очракта:
 - 1) кабул итү, район Советы карар үз-үзен таркату турында. Шулай ук вакытта үз-үзен таркату турында карар әлеге устав белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителә;
 - 2) роспуска район Советы тәртиптә һәм нигезләр буенча, законда каралган;
 - 3) бу очракта Татарстан Республикасы Югары суды карары үз көченә кәргән очракта, әлеге составның район Советы депутатларының, шулай ук исәптән депутатларның үз вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатуга бәйлә рәвештә;
 - 4) районны үзгәртеп кору, шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгән очракта;
 - 5) район сайлаучылары санын арттыру, чикләр үзгәргә нәтижәсендә килеп чыккан 25% тан арттыру.;
 - 6) муниципаль норматив хокукый акты бастырып чыгару срогы бозылган очракта, гражданның турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру

өчен таләп ителә.

2. Вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату район Советы влечется вакытыннан алда туктату, аның депутатлары.

3. Район Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, жирлекләренен вәкиллеке органнары бер ай дәвамында район советы составына башка депутатлар сайларга тиеш.

37 Статья. Район Советының үз-үзен таркату турында Карар кабул итү тәртибе

1. Карар үз-үзен таркату турында район Советы кабул ителергә мөмкин инициативасы белән район башлыгы яки төркем депутатлар саны кимендә яртысыннан район Советы депутатлары.

2. Үз-үзен таркату турында Карар кабул итү инициативасы күрсәтелергә тиеш түгел:

1) Район Советы сайланганнан соң беренче ел дәвамында;

2) район бюджетын кабул итү һәм аның үтәләше турында хисап раслау чорында;

3) бу очракта вакытыннан алда туктатылган район башлыгы вәкаләтләре кадәр яңа район башлыгы.

3. Язма тәкъдим турында саморосуске район Советы үз эченә тиеш мотивлары саморосуску, шулай ук аңа кушылырга мөмкин башка материаллар, нигезли сәбәпләре самороспуска.

4. Мәсьәләне алдан карау өчен үз-үзен таркату арасынан район Советы карары белән комиссия төзелә. Карары буенча, район Советы яки Район Башлыгы турында мәсьәлә саморосуске район Советы булырга мөмкин вынесено бу гавами тыңлаулар.

5. Район Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәләне карау дәвамлылығы район Советы депутатлары һәм район халкы тарафыннан үз-үзләрен таркату инициативасы буенча төрле яклап һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз-үзен таркату турында карар үз-үзен таркату турындагы инициативаны тәкъдим иткән көннән ике ай узгач кабул ителергә мөмкин.

6. Карар саморосуску район Советы кабул ителә өчтән икесе тавыш белән билгеләнгән саныннан район Советы депутатлары яшерен тавыш бирү юлы белән.

7. Бу очракта, район Советы тарафыннан үз-үзен таркату турында тәкъдимнәр, кабат инициативасы үз-үзен таркату мөмкин выдвинут кимендә бер елдан соң тавыш бирү мәсьәләсе буенча саморосуске.

38 Статья. Район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Вәкаләтләре район Советы депутаты вакытыннан алда туктатыла очракта:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкалар;

3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшчән дип тану;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;

5) судның гаепләү карарының үз көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлығын туктату, чит ил гражданлығын туктату - аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органына сайланырга, чит ил гражданлығын алырга йә аларга чит ил гражданлығын алырга йә Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ алу хокукына ия, аның нигезендә чит ил гражданы булган Россия Федерациясе гражданы чит ил дәүләте булган Россия Федерациясе гражданы, жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы;

8) район составына керүче жирлекләренен тиешле вәкиллеке органы депутаты буларак сайлаучыларны чакыртып алу;

9) жирлек башлыгы яисә жирлекнең тиешле вәкиллеке органы депутаты буларак, район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яисә аның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә

жибәрү;

11) федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда.

2. Район Советының вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату турында карары район Советы депутаты вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату турында кабул ителә, барлыкка килгән көннән соң барлыкка килгән нигез вакытыннан алда туктату өчен вәкаләтләр, ә эгәр бу нигез район Советы сессияләре арасында барлыкка килгән чорда - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Район Советы депутаты вәкаләтләрән даими нигездә гамәлгә ашыручы вәкаләтләрә "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.

Бүлек 4. Район башлыгы

39 Статья. Район башлыгы-районның югары вазыйфай заты

1. Район башлыгы районның иң югары вазыйфай заты булып тора.

2. Район башлыгы район Советы тарафыннан сайлана һәм аның рәисе вәкаләтләрән башкара.

3. Район башлыгы вазыйфасының рәсми атамасы - «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге башлыгы, аннары-Алабуга муниципаль районы башлыгы.

40 Статья. Район башлыгын сайлау тәртибе

1. Район башлыгы, Татарстан Республикасы законы һәм әлеге Устав нигезендә, яна сайланган муниципаль район Советының беренче сессиясендә депутатлар арасынан яшерен тавыш бирү юлы белән сайлана, эгәр дә район Советы түгел билгели башка ысулын тавыш бирү, район Советы вәкаләтләрә вакыты.

2. Район башлыгын сайлау район Советы депутатлары тарафыннан тәкъдим ителә торган кандидатлар арасынан, шул исәптән район халкы, ижтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Президенты тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Район башлыгы булып санала сайланган кандидат, аның өчен тавыш бирде артыгысынан артыгы депутатларның район Советы.

41 Статья. Район башлыгы статусы

1. Район башлыгы даими нигездә эшли.

2. Район башлыгы үз эшчәнлегендә район халкына һәм район советына федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә хисап тотылды һәм хисап тотты.

3. Район башлыгы елга бер тапкырдан да ким булмаган үз эшчәнлеге турында район Советы алдында хисап тотта.

4. Район башлыгының вәкаләтләрә вакыты биш ел тәшкил итә.

5. Район башлыгы хокукы түгел:

1) эшкарлык эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгьльләнергә;; түбәндәге очраклардан тыш, коммерция яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга;;

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенә гомуми жыельшында (конференция) катнашу;;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенә гомуми жыельшында катнашу (конференция)), Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Президенты Р. Р. Миннехановның Татарстан Республикасы Президенты Р. Н. Миннехановның Татарстан Республикасы

Президенты Р. Н. Миннеханов тарафыннан билгелэнгән тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгелэнгән тәртиптә;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләренң берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатләрән түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатләрән муниципаль берәмлек исемнән гамәлгә куючы вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатләрән);

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;».

2) башка түләүле эшчәнлек белән шөгьльләнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шулай ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар ачкалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенң халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

3) Россия Федерациясенң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчеклек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

6. Район башлыгы "коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы "дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" Федераль закон, "аерым категория затларның аерым категорияләренә счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларны саклауны, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында кулдагы ачкалар һәм кыйммәтләренә саклауны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгелэнгән чикләүләренә, тыюларны үтәргә, чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану".

42 Статъя. Район башлыгы вәкаләтләре

1. Район башлыгы:

1) башка муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданны һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә район исемнән эш итә, ышанычнамәсез район исемнән эш итә.;

2) үз вәкаләтләре кысаларында район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара.;

2.1) үткәрелгән конкурс нәтижәләре буенча район Советы раславына район Башкарма комитеты житәкчесе урынбасарлары, районның башка жирле үзидарә органнары житәкчеләре, аларның урынбасарлары тәкъдим итә;

3) район Башкарма комитеты житәкчесе, шулай ук башка жирле үзидарә органнары житәкчеләре белән, законнарда билгелэнгән очраклардан тыш, контракт төзи;

4) гражданны кабул итүне, аларның мөрәжәгатләрән, гаризаларын һәм шикаятләрән карауны оештыра;

5) тәкъдим итә, район Советына ел саен хисап нәтижәләре турында үз эшчәнлеге, шулай икәпән хәл итү турында, Совет куйган.;

6) район Советы эшчәнлеген карап тоту һәм тәмин итү өчен район бюджетында каралган чыгымнар буенча акча бүлүче булып тора.;

7) районның жирле үзидарә органнарының федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, башка федераль органнар, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән район территориясендә эш итүче кирәкле үзара хезмәттәшлеген тәмин итә;

8) район исеменнән икътисадый һәм социаль-мәдәни өлкәләрдә хезмәттәшлек турында дәүләт хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнары белән шартнамәләр һәм килешүләр, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән үзара хезмәттәшлек һәм гамәлләрне координацияләү турында килешүләр һәм килешүләр төзи;

8.1) "Россия Федерациясендә дәүләт-хосусый партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кергү турында" 2015 елның 13 июлендәге 224-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә вәкаләтләренә гамәлгә ашыру өчен жирле үзидарә органнарын билгели";

9) жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәмин итә;

10) районның жирле үзидарә органнары житәкчеләре, аларның урынбасарлары белән хезмәт килешүләре (контрактлар) төзи, күрсәтелгән затларга карата эш бирүченә хокукларын һәм бурычларын гамәлгә ашыра, шул исәптән жирле үзидарә органнары житәкчеләре тарафыннан хезмәт шартнамәләре (контрактлар) шартларын үтәүне контрольдә тоту, бүләкләү һәм аларга карата дисциплинар жәза чаралары куллану мәсьәләләрен хәл итә;

11) эш бирүченә муниципаль хезмәткәрләргә һәм район Советы Аппаратының башка хезмәткәрләренә, район башлыгы урынбасарларына карата хокукларын һәм бурычларын гамәлгә ашыра, законнарда билгеләнгән тәртиптә район Советы аппараты хезмәткәрләрен эшкә ала һәм эштән азат итә, Хезмәт шартнамәләрен төзи һәм өзә, район Советы Аппаратында муниципаль хезмәт узу белән бәйлә мәсьәләләрен хәл итә, муниципаль хезмәткәрләрен һәм район Советы аппаратында эшләүче башка хезмәткәрләрен бүләкләү һәм аларга карата дисциплинар жәза чаралары куллану турында карарлар кабул итә, аттестация үткәрүне тәмин итә., район Советы аппаратында эшләүче муниципаль хезмәткәрләренң һөнәри эзерлекләрен һәм квалификацияләрен күтәрү;

12) әгәр аларны үткәрү инициативасы белән район башлыгы чыгыш ясага, гавами тыңлаулар билгели.;

13) район территориясендә гражданнар оборонасы житәкчелеген гамәлгә ашыра;

14) район территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләренә һәм учреждениеләренә мобилизация эзерләү буенча чаралар оештыра, шул исәптән район территориясендә мобилизация органнарының структурасын һәм Штатларын билгели;

15) үз вәкаләтләре чикләрендә һәм билгеләнгән тәртиптә халыкка гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә барлыкка килү турында халыкка үз вакытында хәбәр итүне һәм хәбәр итүне тәмин итә;

16) район чикләрендә коррупциягә каршы тору чараларын гамәлгә ашыра;

17) террорчылыкка каршы комиссия составын төзи һәм раслый, аның турында нигезләмә раслый;

18) мобилизация план эшли;

19) район территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын формалаштыра;

20) район территориясендә наркотикларга каршы комиссия төзи, аның составын һәм аның турында Нигезләмәне раслый;

21) кече һәм урта эшқуарлык субъектлары мәнфәгатьләрен чагылдыручы коммерциячел булмаган оешмалар һәм әлегә оешмаларның структур бүлекчәләре эшчәнлегенә ярдәм итә;

22) кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү өлкәсендә координация яки киңәшмә органнарын төзи, аларның эшчәнлек тәртибен билгели;

23) Район территориясендә коррупциягә каршы тору комиссиясен төзи, аның составын, аның эше турында Нигезләмә раслый;

24) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль район башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләренә, шулай ук әлегә Устав, район Советы карарлары белән район башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

43 Статъя. Район башлыгы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Район башлығы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла очракта:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкалар;

3) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74.1 статьясы нигезендә отставкага жибәрү";

4) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезендә вазыйфадан читләшү";

5) суд тарафыннан эшкә яраксыз яисә чикләнгән эшчән дип тану;

6) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;

7) судның гаепләү карарының үз көченә керүе;

8) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

9) Россия Федерациясә гражданлыгын туктату, чит ил гражданлыгын туктату - аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга, аларга чит ил гражданлыгын алырга йә аларга Россия Федерациясә гражданының Россия Федерациясә халькара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы чит ил гражданы яисә башка документ алу хокукына ия, аның нигезендә чит ил гражданы булган Россия Федерациясә гражданы чит ил дәүләте гражданлыгы булган Россия Федерациясә гражданы, жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы;

10) сайлаучылар тарафыннан фикерләр;

11) сәләмәтлек торышы буенча суд тәртибендә билгеләнгән ныклы сәләтсезлек район башлығы вәкаләтләрен гамәлгә ашырырга.;

12) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясындагы 4, 6 өлешләре нигезендә, шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгән очракта районны үзгәртеп кору.;

13) район сайлаучылары санын арттыру, чикләр үзгәрү нәтижәсендә килеп чыккан 25% тан артык.;

14) "коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль законда, "дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" 2012 елның 3 декабрдәгә 230-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләргә һәм тыюларны үтәмәү һәм вазыйфаларны үтәмәү, "аерым категория затларның аерым категорияләренә Россия Федерациясә территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларны саклауны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль законда, чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану".

2. Район башлығының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла, шулай ук, Россия Федерациясә Президентының ышанычы югалуга бәйле рәвештә, очракларда:

1) "аерым категория затларга Россия Федерациясә территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларны саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында" Федераль закон белән билгеләнгән тыюны үтәмәү.;"

2) муниципаль сайлауларда сайланган район башлығына карата счетлар (кертемнәр), Россия Федерациясә территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында акча һәм кыйммәтләргә саклау, күрсәтелгән затлар район башлығы сайлауларында кандидатлар буларак теркәлгән чорда чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) файдалану фактын билгеләү.

3. Район башлығы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яки суд карары буенча процессуаль мәжбүри итү чараларын кулланган очракта, аны сак астына алу яки вазифадан вакытлыча азат итү рәвешендә район башлығы урынбасары, Ә район башлығы урынбасары булмаганда, Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе башкара.

4. Район башлығы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, үз составыннан район Советы тарафыннан сайлана торган район башлығын яки конкурс нәтижәләре буенча

конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан сайлау вәкаләтләре туктатылган көннән алты айдан да соңга калмыйча гамәлгә ашырыла.

Шул ук вакытта, әгәр район Советының вәкаләтләре вакыты чыкканчы алты айдан да ким вакыт калса, район башлыгын район Советы составыннан сайлау яңа сайланган район Советының беренче утырышында, ә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан район башлыгын сайлау - район Советының вәкаләтле составында сайланганнан соң өч ай эчендә башкарыла.

44 Статья. Район башлыгы урынбасарлары

1. Тәкъдиме белән район башлыгы, Алабуга муниципаль районы Советы Президиумы тарафыннан депутатлар арасыннан район башлыгы урынбасарлары район Советы вәкаләтләре вакытына сайлана.

Район башлыгы урынбасарлары яшерен яки ачык тавыш бирү юлы белән сайлана. Карар сайлау ысулы тавыш бирү билгеләнә карары белән район Советы.

2. Депутат район советы булып санала сайланган район башлыгы урынбасары, әгәр аны сайлау өчен тавыш бирде яртысыннан артыгы депутатларның район Советы.

3. Район башлыгы урынбасарлары район Советы Регламентында билгеләнгән вазыйфаларны бүлүгә, район Башлыгы йөкләмәләрен үтиләр, ә вакытлыча булмаганда (авыру яки отпускка бәйлә рәвештә) яки үз бурычларын үтәү яки вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мөмкин булмаган очракта, район Башлыгы вазыйфаларын башкаралар.

4. Район башлыгы урынбасарларының вәкаләтләре вакытыннан алда әлеге Уставта каралган нигезләр буенча туктатыла.

5. Район башлыгы урынбасарлары, район Башлыгы инициативасы белән кабул ителә торган район Советы карары буенча яки район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше депутатлар төркеме таләбе буенча, теләсә кайсы вакытта вазифадан алынырга мөмкин. Карар чакыртып алу турында район башлыгы урынбасарларын кабул ителә билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән район Советы депутатлары.

6. Даими нигездә эшләүче район башлыгы урынбасары хокуклы түгел:

1) эшқуарлык эшчәнлегә белән шәхсэн яки ышанычлы затлар аша шөгильләнергә;, түбәндәге очрактардан тыш, коммерция яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга;:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милек милекчеләр ширкәтенен гомуми жыелышында (конференция) катнашу;;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенен гомуми жыелышында катнашу (конференция)), Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Президенты р. н. Миңнехановның Татарстан Республикасы Президенты р. н. Миңнехановның Татарстан Республикасы Президенты р. н. Миңнеханов тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләренен берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатләрен муниципаль берәмлек исеменнән гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав

капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен);

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;».

2) башка түләүле эшчәнлек белән шөгьльләнәргә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шулай ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданныгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясә законнарында башкача каралмаган булса;

3) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясә законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясә территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

7. Район башлығы урынбасарлары 2008 елның 25 декабрәндәгә 273-ФЗ номерлы "Коррупциягә каршы тору турында" гы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрәндәгә 230-ФЗ номерлы "дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" гы Федераль закон, "аерым категория затларның аерым категорияләренә счетлар (керемнәр) ачуны һәм аларны (керемнәрне) ачуны, Россия Федерациясә территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында акчалата средстволар һәм кыйммәтләренә саклауны тью турында" гы 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә һәм тьюларны үтәргә һәм бурычларны үтәргә тиеш, чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану".

8. Район башлығы урынбасары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре элеге устав белән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнә.

9. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы район башлығы урынбасарының вәкаләтләре "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында" Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.

Бүлек 5. Район башкарма комитеты

45 Статъя. Район башкарма комитеты - район жирле үзидарә башкарма комитеты

1. Район башкарма комитеты-район жирле үзидарәсенә башкарма-боеру органы.

2. Район Башкарма комитетының расми исеме - «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты, кыскартылган исеме - Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты.

3. Район башкарма комитеты "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында" 2006 елның 6 октябрәндәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 34 статъясындагы 2 өлешенә өченче абзацы нигезендә Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Алабуга шәһәре муниципаль берәмлегенә (алга таба-авыл жирлеге башкарма комитеты) башкарма – боеру вәкаләтләрен башкара.

Район башкарма комитеты, жирлек башкарма комитеты вәкаләтләрен башкарганда, аның варисы булып тора.

4. Район башкарма комитеты район Советына, район башлығына һәм район халкына хисап тотты һәм контрольдә тотылды.

4. Район башкарма комитеты авыл жирлеге Советына, шәһәр жирлеге Мэрына һәм шәһәр жирлегендә яшәүчеләргә жирлек башкарма комитеты вәкаләтләрен үтәү өлешендә хисап тотты һәм контрольдә тотылды.

5. Район башкарма комитеты район гербы сурәтләнән мөһер, бланклар, шулай ук Башкарма комитетка Граждан хәле актларын дәүләт теркәвенә алу вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән Россия Федерациясә гербы сурәте төшерелгән түгәрәк мөһер бар.

6. Район башкарма комитеты эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары район бюджетында Россия Федерациясә бюджетларының чыгымнары классификациясә нигезендә аерым юл белән

карала.

7. Район башкарма комитеты үз вәкаләтләрен вакытыннан алда башкара.

46 Статъя. Район Башкарма комитеты структурасы

1. Башкарма комитетның структурасы Башкарма комитет житәкчесе тәкъдиме буенча район Советы тарафыннан раслана.

2. Район Башкарма комитеты структурасына Башкарма комитет житәкчесе, аның урынбасарлары, Башкарма комитетның тармак (функциональ) һәм (яки) территориаль органнары керә.

47 Статъя. Район Башкарма комитеты вәкаләтләре

1. Башкарма комитет компетенциясенә жирле әһәмияттәге түбәндәге мәсьәләләренә гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр керә:

1) муниципаль район бюджеты проектын төзү һәм карау, муниципаль район бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору, муниципаль район бюджеты үтәлеше турындагы хисапны төзү һәм раслау;:

- район бюджетын формалаштыруны, үтәүне гамәлгә ашыра.;

- район Советы раславына кирәкле документлар һәм материаллар белән район бюджеты проектын (бюджет проекты һәм уртача вакытка исәпләнгән финанс планы) кертә;

- район бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылығын төзүне тәэмин итә, район бюджеты үтәлеше турында отчетны район Советына раслауга тапшыра.;

- федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләргә һәм муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан башкарыла торган эшләргә тарифларны билгеләүне тәэмин итә;

- район Советы карарлары нигезендә муниципаль бурыч алулар, муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару, кредитлар алу, муниципаль гарантияләр бирү юлы белән гамәлгә ашыра;

- бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс ягынан тәэмин итүне гамәлгә ашыра;

- коммерцияле булмаган оешмаларга район бюджетыннан субсидияләр бирү турында Карар кабул итә;

- юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә район бюджетыннан субсидияләр бирү турында карарлар кабул итә.;

- жирле бюджет акчалары хисабына тормышка ашырыла торган озак сроклы максатчан программаларны (ярдәмче программаларны) раслый, аларны гамәлгә ашыру срокларын билгели, озак сроклы максатчан программаларны эшләү һәм аларны формалаштыру һәм тормышка ашыру турында карарлар кабул итү тәртибен билгели;

- резерв фонды акчаларын Формалаштыру һәм тоту тәртибен раслый;

- чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен раслый;

2) муниципаль милектәге мөлкәтне белү, алардан файдалану һәм алар белән эш итү.:

- муниципаль учреждениеләр булдыра, аларның максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль учреждениеләрне финанслауны тәэмин итә, муниципаль учреждениеләрне үзгәртеп кору һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, килешү нигезендә билгели һәм аларның житәкчеләрен биләп торган вазыйфадан азат итә;

- муниципаль учреждениеләрне төзү, үзгәртеп кору, тибын үзгәртү һәм бетерү тәртибен билгели.;

- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән районның икътисадый һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек итү турында килешүләр төзи; район территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек формасындагы предприятиеләр булдыруга ярдәм итә.;

- муниципаль заказ формалаштыра, район ихтыяжлары өчен эшләрнең заказчысы булып тора.;

- муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренең хезмәт хакы күләмен һәм шартларын билгели;

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан район Советы билгеләгән тәртиптә күрсәтелә торган хезмәтләргә тарифларны билгели.;

- жирләрдән файдалану һәм саклау программаларын раслый;

- муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра;

3) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр цикләрендә жирлекләрне электр һәм газ белән тәмин итүне район чикләрендә оештыру.;

- район чикләрендә жирлекләрне электр һәм газ белән тәмин итүне оештыра;

- энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләгән арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны гамәлгә ашыра, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләгән арттыру турында законнарда каралган башка чаралар үткәрә;

4) район чикләрендә торақ пунктлардан читтә жирле эһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеге, район чикләрендә торақ пунктлардан читтә жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, юл хәрәкәтен оештыру һәм аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, шулай ук автомобиль юлларынан файдалану һәм юл эшчәнлеген Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.;

- жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын тәмин итүгә контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели;

- жирле эһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү өлкәсендә инвестицион сәясәтнең төп юнәлешләрен билгели;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын, күрсәтелгән автомобиль юллары участкаларын түләүле нигездә файдалану һәм мондый файдалануны туктату турында Карар кабул итә;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы түләүле автомобиль юлларынан транспорт чараларын йөрткән өчен түләүнең максималь күләмен исәпләү методикасын һәм күләмен билгели;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары исемлеген, жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары исемлеген раслый;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында хәрәкәт иткәндә авыр йөкләр ташуны гамәлгә ашыручы транспорт чаралары китерә торган зыян күләмен билгели;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларына юл сервисы объектларын тоташтыру буенча хезмәтләрен бәясен һәм исемлеген билгели;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә гражданнар оборонасы чараларын оештырганда һәм үткәргәндә, мобилизация эзерлек вакытында автомобиль юлларын куллана, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнары нигезендә автомобиль юлларында гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерә.;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларынан файдаланучыларны мәгълүмат белән тәмин итүне гамәлгә ашыра;

- жирле эһәмияттәге автомобиль юлларын капитал ремонтлауга, ремонтлауга, ремонтлауга, карап тотуга финанс чыгымнары нормативларын һәм әлеге максатларга жирле бюджет ассигнованиеләре күләмен исәпләү кагыйдәләрен раслый;

- жирле эһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларына исем бирә;

- жирле эһәмияттәге автомобиль юлларына бүлеп бирелгән полосаларны билгеләү һәм алардан файдалану тәртибен билгели;

- автомобиль юлларын карап тоту, ремонтлау һәм куллану тәртибен билгели;

5) халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм жирлекләр арасында халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру.:

- район территориясендә юл хәрәкәте иминлеген тәмин итә;

- муниципаль транспорт оешмалары түзү яки халыкка транспорт хезмәте күрсәтүгә шартнамәчел башлангычларда шәхси һәм башка транспорт предприятиеләре һәм оешмаларын жәлеп итү юлы белән район чикләрендәге жирлекләр арасында халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыра;

- юл хэрэгэтен оештыру буенча чараларны тормышка ашыра;
 - район чикләрендәге торақ пунктлар арасында халыкка хезмәт күрсәтүче Жәмәгать транспортының маршрутларын, хэрәкәт графигын, тукталыш урыннарын раслый яки килештерә;;
 - автостоянкалар, автотототранспорт чараларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау хезмәтләре күрсәтүче муниципаль оешмаларның эш режимын билгели;
 - район чикләрендәге торақ пунктлардан читтә жәмәгать транспорты тукталышлары өчен бүлөп бирелгән урыннары төзекләндерүне тәмин итә;
 - ташламалы йөрү хокукына ия пассажирларның категорияләрен, әлеге ташламаларны автомобиль транспортында бирү тәртибен билгели;
 - муниципаль транспортта, шул исәптән шәһәр яны маршрутларында пассажирлар һәм багаж алып баруга тарифларны билгели;
 - пассажирлар транспорты оешмалары тарафыннан маршрутлар төзүне килештерүне гамәлгә ашыра;
 - автотранспорт оешмалары тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләренә яңа төрләре исемлеген килештерү тәртибен билгели;
 - авиация эшләрен башкару, һава судноларының демонстрацион очышларын, парашют сикерүләрен, бәйлә азростатларны күтәрүне, торақ пунктлар өстеннән дирижабльләренә гамәлгә ашыру өчен рөхсәт бирү тәртибен билгели;
 - халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтүгә муниципаль заказ урнаштыру буенча конкурс турында Нигезләмәне раслай;
- б) район территориясендә терроризм һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук терроризм һәм экстремизм күренешләре нәтижеләрен минимальләштерүдә һәм (яки) юк итүдә катнашу
- террорчылыкны профилактикалау, шулай ук аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү өлкәсендә муниципаль программаларны эшли һәм тормышка ашыра;
 - район территориясендә терроризмның асылын һәм аның иҗтимагый куркынычын аңлату, шулай ук граждандарда терроризм идеологиясен булдыру буенча, шул исәптән мәгълүмати материаллар, басма продукция тарату, аңлату эшләре алып бару һәм башка чаралар үткәру юлы белән, мәгълүмати-пропаганда чараларын оештыра һәм үткәрә;;
 - террорчылыкны профилактикалау, шулай ук федераль башкарма хакимият органнары һәм (яки) Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан оештырыла торган аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча чараларда катнаша;
 - муниципаль милектә булган яки жирле үзидарә органнары карамагында булган объектларның террорчылыкка каршы якланышына карата таләпләрне үтәүне тәмин итә;
 - террорчылыкны профилактикалауда катнашу мәсьәләләре, шулай ук аның күренешләренә нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәрне Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына жиберә;
 - террорчылыкны профилактикалауда катнашу буенча жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл иткәндә, шулай ук аның күренешләренә нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча район Советы билгеләгән тәртиптә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.;
- 6.1. муниципаль район территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниәтен ныгытуга, аз санлы халыкларның һәм башка милли азчылыкларның хокукларын тормышка ашыруга, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен тәмин итүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлтелгән чараларны эшләү һәм гамәлгә ашыру»;
- 7) район территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм бетерүдә катнашу:
- гадәттән тыш хәлләрне бетерү тәртибен билгеләү;
 - гадәттән тыш хәлләрдә эвакуация чараларын үткәру тәртибен билгеләү;
 - гадәттән тыш хәлләрне бетерү һәм әлеге резервларның кулланылган чараларын тулыландыру өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын (резерв фондларын) булдыру һәм алардан файдалану тәртибен билгеләү ; ;

- гадэтгэн тыш хэллэрне кисэтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгы тээмин итү комиссиясе составын төзү һәм раслау, комиссия турында нигезләмәне раслау;

8) район территориясендә жәмәгать тәртибен саклауны оештыру, Муниципаль милиция;

9) муниципаль районның хезмәт күрсәтелә торган административ участогында полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә эш өчен бина бирү;

10) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфа буенча бурычларны үтәү чорында торак урыны бирү;

11) жирлекара характердагы әйләнә-тирә мохитне саклау чараларын оештыру

- экологик агартуны тормышка ашыруда катнаша, халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, тиешле органнарга әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручы, табигатьтән файдалану турындагы законнарны бозучы предприятиеләрнен, учреждениеләрнен, оешмаларнын эш-гамәлләре турында хәбәр итә;

- жирлекара характердагы әйләнә-тирә мохитне саклау чараларын оештыра;

- әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә идарә итүне гамәлгә ашыра;

- әйләнә-тирә мохитне саклау программасын эшли, раслый һәм тормышка ашыруда катнаша;

- әйләнә-тирәлекнең торышына хужалык һәм башка эшчәнлекнең тискәре йогынтысын бетерүгә юнәлдерелгән чаралар оештыра һәм үткәрә;

12) муниципаль мәгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру (федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тээмин итү вәкаләтләрәннән тыш), муниципаль мәгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыру (Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш), финанс белән тээмин итү (Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла), балаларны карау һәм карау, балаларны муниципаль мәгариф оешмаларында тоту өчен шартлар тудыру, шулай ук үз вәкаләтләре чикләрендә балаларның каникул вакытында ялын оештыруны тээмин итү чараларын, шул исәптән аларның тормыш һәм сәламәтлеге куркынычсызлыгын тээмин итү чараларын гамәлгә ашыру (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

- муниципаль белем бирү оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыра (федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тээмин итү вәкаләтләрәннән тыш).);

- финанс тээминаты Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш, муниципаль белем бирү оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыра);

- муниципаль белем бирү оешмаларында балаларны карау һәм карау, балаларны карау өчен шартлар тудыра;

- муниципаль белем бирү оешмаларын булдыра, үзгәртеп кара, юкка чыгара, муниципаль белем бирү оешмаларын гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- муниципаль белем бирү оешмаларының биналарын һәм корылмаларын карап тотуны, алар янәшәсендәге территорияләре төзекләндерүне тээмин итә;

- мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем бирү программалары буенча белем алырга тиешле балаларны исәпкә алып бара, муниципаль белем бирү оешмаларын муниципаль районның конкрет территорияләренә беркетә.;

- "Россия Федерациясендә мәгариф турында" Федераль законда билгеләнгән башка вәкаләтләре мәгариф өлкәсендә гамәлгә ашыра";

13) муниципаль район территориясендә Халыкка медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыру (Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган Халыкка түләүсез медицина ярдәме күрсәтү буенча дәүләт гарантияләренә территорияль программасы нигезендә башкарма хакимиятнең федераль органы

карамагындагы медицина оешмаларында халык медицина ярдәме белән тәэмин ителә торган территорияләр исемлегенә кертелгән жирлекләрдән тыш):.

- район территориясендә (Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган исемлеккә кертелгән жирлекләрдән тыш) беренчел медик-санитар ярдәм күрсәтү функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы карамагындагы медицина учреждениеләрендә халык медицина ярдәме белән тәэмин ителә торган территорияләр исемлегенә кертелгән, амбулатор-поликлиника, стационар-поликлиника һәм хастаханә учреждениеләрендә, ашыгыч медицина ярдәмендә (санитар-авиациядән тыш) хезмәт күрсәтүне оештыруны тәэмин итә), йөклелек чорында, бала туганнан соң һәм вакытында хатын-кызларга медицина ярдәме күрсәтү;

- Муниципаль сәламәтлек саклау системасы белән идарә итүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле органнарны формалаштыра, Муниципаль сәламәтлек саклау системасы оешмалары үсеше өчен шартлар тудыра;

- Муниципаль сәламәтлек саклау системасы учреждениеләрен дару һәм башка чаралар, медицина әйберләре, иммунобиологик препаратлар һәм дезинфекция чаралары белән тәэмин итүне оештыра;

- гражданның дарулар белән тәэмин итү үсеше һәм һәркем өчен мөмкин булган шартлар булдыруны тәэмин итә.;

- халыкка, шул исәптән массакүләм мәгълүмат чаралары аша, тирә-юньдәгеләр өчен куркыныч тудыручы авыруларның таралуы турында мәгълүмат бирүне тәэмин итә;

- халыкның санитар-гигиеник агарту тәртибен билгели;

- халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген яхшырту өлкәсендә чаралар үткәрү тәртибен билгели;

14) муниципаль район территориясендә каты коммуналь калдыкларны жыю, жыю, ташу, эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, күмү эшчәнлеген оештыруда катнашу;

- Совет билгеләгән тәртиптә көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерүне һәм эшкәртүне оештыра ; ;

- калдыкларны жыю тәртибен билгели, аларны төрләргә (азык-төлек калдыкларына, тукума, кәгазьгә һәм башка төрләргә бүлүне күздә тотта.);

15) районның территорияль планлаштыру схемаларын раслау, районның территорияль планлаштыру схемасына нигезләнеп эзерләнгән территорияне планлаштыру документларын раслау, район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең мәгълүмати системасын алып бару, шул исәптән район чикләрендә жир кишәрлекләрен муниципаль ихтыяждлар өчен сатып алу юлы белән резервлау һәм тартып алу.:

- районның территорияль планлаштыру документлары, башка шәһәр төзелеше документлары проектларын эзерли һәм район Советы раславына кертә, аларның үтәлешен тәэмин итә;

- жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарын эзерли, раслый һәм бирә;

- район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең мәгълүмати системаларын алып баруны гамәлгә ашыра;

- закон белән билгеләнгән тәртиптә район территориясендә жир кишәрлекләрен, шул исәптән сатып алу юлы белән, тартып ала.;

- капитал төзелеш объектларын төзү, үзгәртеп кору, капитал төзекләндерү эшләрен башкарганда объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирә.;

16) Реклама конструкцияләрен урнаштыру схемасын раслау, муниципаль район территориясендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга һәм эксплуатацияләгүгә рөхсәт бирү, мондый рөхсәтләрне юк итү, муниципаль район территориясендә үз белдеге белән урнаштырылган реклама конструкцияләрен демонтажлау турында күрсәтмәләр бирү, "реклама турында" 2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә башкарыла."

- муниципаль район территориясендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга рөхсәт бирә, мондый рөхсәтләрне юкка чыгара, муниципаль район территориясендә үз белдеге белән яңа урнаштырылган реклама конструкцияләрен демонтажлау турында күрсәтмәләр бирә;

- реклама конструкцияләрен урнаштыру схемасын раслай;

17) жирлекләренең архив фондларын саклауны да кертеп, муниципаль архивны

Формалаштыру һәм эчтәлеге.:

- муниципаль архив эшчәнлеген тээмин итә;
- архив документларын һәм архив фондларын саклау, туплау, исәпкә алу һәм куллану тәртибен билгели;

- үз карамагындагы муниципаль милеккә караган архив документларын сайлап алу һәм тапшыру максатларында дәүләтнеке булмаган оешмаларның чыгымнарын жирле бюджет хисабына каплау тәртибен билгели;

18) район территориясендә жирлекара жирләү урыннарын карап тоту, ритуаль хезмәтләр оештыру:

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра һәм жирлекара жирләү урыннарын карап тотуны тээмин итә;

- жирләү буенча хезмәтләрнең сыйфатын һәм аларның бәясен билгели;
- жирләү урынын урнаштыру өчен жир кишәрлеге бирү тәртибен билгели;
- жәмәгать зиратларының, дин тотучы зиратларның эшчәнлеге тәртибен билгели;
- хәрби зиратлар һәм хәрби мемориаль зиратлар эшчәнлеге тәртибен билгели;

19) район составына керүче авыл жирлекләрен элементә, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре белән тээмин итү өчен шартлар тудыру.:

- жирлекләрен элементә хезмәтләре белән тээмин итү өчен шартлар тудыра;
- почта элементәсе оешмаларына район территориясендә почта элементәсе объектларын урнаштыруда ярдәм итә;

- район составына керүче авыл жирлекләрен жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү белән тээмин итү өчен шартлар тудыра;

- базарда товарлар сату (эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү) эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыруны контрольдә тотуда катнаша;

- базарны оештыруга рөхсәт бирү яки аны бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә;
- базарны оештыру хокукына рөхсәт бирә;
- ваклап сату муниципаль предприятиеләре өчен эш сәгатъләренә чикләрен билгели;
- ярминкәне оештыру һәм анда товарлар сату буенча чаралар планын эшли һәм раслый,

шулай ук ярминкәнән эш режимын, ярминкәне оештыру тәртибен, ярминкәдә сәүдә урыннарын бирү тәртибен билгели;

- Татарстан Республикасының норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә ярминкәләр оештыра ; ;

- Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы билгеләнгән тәртиптә стационар булмаган сәүдә объектларын урнаштыру схемасын эшли һәм раслый;

- муниципаль сәүдәне үстерү программасын раслый;
- законда билгеләнгән компетенция чикләрендә алкогольле продукцияне ваклап сату өлкәсендә законнарның үтәлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру;

20) жирлекара китапханәләр тарафыннан халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, аларның китапханә фондларының сакланышын тээмин итү һәм комплектау:

- жирле китапханәләр оештыра;
- муниципаль китапханәләр фондларының сакланышын тээмин итә;
- әйдәп баручы универсаль китапханәгә тиешле жирлектәге үзәк район китапханәсе статусын бирү тәртибен билгели;

21) район составына керүче авыл жирлекләрен мәдәният оешмалары хезмәтләре һәм ял оештыру буенча хезмәтләр белән тээмин итү өчен шартлар тудыру.:

- муниципаль район составына керүче авыл жирлекләрен ял оештыру һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тээмин итү өчен шартлар тудыруны тээмин итә;

- түләүле хезмәтләр һәм продукциягә, шул исәптән билетларга, оешмаларга бәяләренә (Тарифлар) билгели.;

22) район составына керүче жирлекләрдә жирле традицион халык сәнгәтен үстерү өчен шартлар тудыру.:

- муниципаль район составына керүче жирлекләрдә жирле традицион халык сәнгәтен үстерү өчен шартлар тудыра;

23) территорияль оборона һәм гражданныр обороны, халыкны һәм муниципаль район

территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру:

- Гражданнар оборонасы чараларын үткәрүне, Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планнарын эшләрүне һәм раслауны тәмин итә;

- район территориясендә законнар, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары актлары үтәлешен, гражданнарның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән жирле үзидарә органнарының һәм дәүләт вазыйфаи затларның, предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның хокукларын бозучы актларына, шул исәптән судка шикаять бирә;

24) муниципаль район территориясендә дөвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле эһәмияттәге курортларны булдыру, үстерү һәм саклауны тәмин итү, шулай ук жирле эһәмияттәге махсус сакланыла торган табигать территорияләреннән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру.:

- район территориясендә дөвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле эһәмияттәге курортларны булдыра, үстерүне һәм саклауны тәмин итә;;

- шифаханә-курорт оешмаларын да кертеп, дөвалау-сәламәтләндрерү урыннары һәм жирле эһәмияттәге курортлар реестрын алып бару тәртибен билгели;

25) район территориясендәге муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизацион эзерләү чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру:

- муниципаль берәмлекләрнең мобилизацион эзерлеген тәмин итү максатларында хезмәт күрсәтү, продукция китерү, эшләр башкару, көч һәм акча бүлеп биру турында оешмалар белән килешүләр (контрактлар) төзи;

- муниципаль берәмлекләр икътисадын мобилизацион эзерләү буенча чаралар үткәрә;

- хәрби комиссариатларга тыныч вакытта аларның мобилизация эшендә һәм мобилизация игълан итүдә ярдәм күрсәтә;

26) су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру:

- рекреация (пляжларда, коену бассейннарында, йөзү бассейннарында һәм халык күпләп ял итә торган башка урыннарда, су объектларында туризм һәм спорт зоналарының участокларын билгели);

- коену сезоны вакытын, су объектларын рекреацияләү зоналарының эш дөвамлылыгын билгели;

- рекреация зоналарында ярышлар, бәйрәмнәр һәм башка массакүләм чаралар үткәрүгә рөхсәт бирә, массакүләм чаралар үткәрү турында массакүләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә;

- коткару постының эш расписаниесен килештерү тәртибен билгели, ул пляж хужасы тарафыннан билгеләнә;

27) жирлекләрдә авыл хужалыгы житештерүен үстерү, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү өчен шартлар тудыру, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү, социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм иреклелегенә ярдәм итү.:

- жирлекләрдә авыл хужалыгы житештерүен үстерү, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү өчен шартлар тудыра;

- кадрлар эзерләү, яңадан эзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү, инновацияләр һәм сәнәгать житештерүе өлкәсендә ярдәм күрсәтү, һөнәрчелек эшчәнлеге, тышкы икътисадый һәм авыл хужалыгы эшчәнлеге өлкәсендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм күрсәтү, кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасын төзүче оешмаларга мөлкәти, мәгълүмати, консультация ярдәме күрсәтү тәртибен билгели;

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары реестрын алып бару тәртибен билгели;

- авыл хужалыгы товар житештерүчеләренә ярдәм итү турында нигезләмә раслый;

- социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмалар реестрын формалаштыра;

- муниципаль хезмәтләр реестрын формалаштыру һәм алып бару тәртибен билгели;

- жирле бюджет акчалары хисабына законнар нигезендә гражданнарга социаль ярдәм күрсәтүнең өстәмә чараларын билгели;

28) район территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спортны үстерү өчен шартлар тәмин итү, рәсми физкультура-сәламәтләндрү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыру.

- район территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спортны үстерүне тәмин итә, рәсми физкультура-сәламәтләндрү һәм спорт чаралары үткәрүне оештыра.;

- физик культура һәм спортны үстерү буенча жирле программаларны раслый һәм аларның үтәлешен тормышка ашыра;

- физкультура һәм спорт чараларының календарь планнарын раслый;

- "Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт турында" 04.12.2007 ел, № 329-ФЗ Федераль законның 22 статьясы нигезендә Спорт разрядларын һәм квалификация категорияләрен спорт судьяларына бирә";

- район территориясендә рәсми физкультура чаралары һәм спорт чаралары үткәргәндә жәмәгать тәртибен һәм жәмәгать куркынычсызлыгын тәмин итүгә булышлык итә;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә спорт эзерлеген гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлек тарафыннан төзелгән һәм спорт эзерлеге буенча федераль Стандартларның үтәлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;

- спорт жыелма командаларын эзерләү өчен шартлар тудыру максатларында балалар һәм яшүсмерләр спортын үстерүне гамәлгә ашыра һәм Татарстан Республикасы спорт жыелма командалары өчен спорт резервын эзерләүне тәмин итүдә катнаша;

29) балалар һәм яшьләр белән эшләрү буенча жирлекарә характердагы чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру:

- районда балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр белән эшләрү чараларын билгели, шул исәптән балалар, яшүсмерләр, яшьләр клублары һәм үзәкләре булдыра;

- каникулар вакытында балаларның ялын, сәламәтләндрүен һәм мәшгульлеген тәмин итү буенча чаралар билгели;

- яшьләр, иҗтимагый берләшмәләр, фәнни, белем бирү учреждениеләре һәм башка оешмалар вәкилләре һәм яшьләр проблемаларын өйрәнүдә һәм яшьләр арасында гамәли эш алып баруда специальләшкән затлар арасынан киңәшмә һәм эксперт органнары вәкаләтләрен, тәртибен һәм эшчәнлеген билгеләү;

30) Россия Федерациясе Су законнарында билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчәсе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен гомуми файдаланудагы су объектларынан файдалану кагыйдәләрен билгеләү, гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полсаларына иреккә үтәп керүен тәмин итүне дә кертеп:

- муниципаль милектә булган су объектларына карата милекченең вәкаләтләрен су законнарында билгеләнгән чикләрдә гамәлгә ашыра.;

- суның тискәре йогынтысын булдырмау һәм аның нәтижәләрен бетерү буенча чараларны тормышка ашыра;

- муниципаль милектә булган су объектларын саклау чараларын гамәлгә ашыра.;

- район муниципаль милкендәге су объектларынан файдаланган өчен түләү ставкаларын, әлеге түләүне исәпләү һәм алу тәртибен билгели;

- гомуми файдаланудагы су объектларында судан файдалану чикләүләре турында хәбәр итә;

- муниципаль ихтыяжлар өчен файдалану зарурлығы килеп туган очракта су объектларынан файдалану хокукын туктата;

31) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру:

- урман ресурслары күләме берәмлеге өчен түләү ставкаларын һәм аны арендау максатларында районның муниципаль милкендәге урман кишәрлеге мәйданы берәмлеге өчен түләү ставкаларын билгели;

- ағач күләме берәмлеге өчен түләү ставкаларын билгели;

- урман хужалыгы регламентларын эшли һәм раслый, шулай ук урманнарны үзләштерү проектларына муниципаль экспертиза үткәрә;

- урманнарда янғын куркынычсызлыгы чараларын тормышка ашыруны оештыра;

- муниципаль урман контролен гамэлгә ашыра;

32) "күчөмсөз милекнең дәүләт кадастры турында" 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрен башкаруны оештыру һәм территориянең карта-планын раслау;

- карарлар кабул ителгән очракта күчөмсөз милек дәүләт кадастрына мәгълүматлар керту өчен документлар жибәрә:

1) торак пункт чикләрен билгеләү һәм үзгәртү турында;

2) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зона чикләрен билгеләү һәм үзгәртү турында.;

3) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында;

4) жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турында;

5) капитал төзелеш объектын файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү турында;

6. торак бинаны торак булмаган бинага, торак булмаган бинаны торак бинага күчерү турында.;

7) территорияне межаллау проектын раслау турында;

33) Район чикләрендә коррупциягә каршы тору чараларын гамэлгә ашыру:

- район территориясендә коррупциягә каршы тору программасын кабул итү;

35) "Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында" 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган стратегик планлаштыру өлкәсендәге вәкаләтләр.

36) гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзегәндә жир асты байлыкларын файдалануны һәм саклауны контрольдә тотуны гамэлгә ашыру».

1.1. Башкарма комитет жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләргә хәл итүгә түбәндәге хокукларын гамэлгә ашыра:

1) район музейларын булдыру;

2) опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнашу;

3) район территориясендә жирле милли-мәдәни мохтариятләренә хокукларын гамэлгә ашыру белән бәйле эшчәнлекне гамэлгә ашыру өчен шартлар тудыру.;

4) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм район территориясендә миллиләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны гамэлгә ашыруга ярдәм күрсәтү.;

5) 2008 елның 31 декабрәне торышы буенча алар карамагында булган югары белем бирү муниципаль мәгариф оешмаларын гамэлгә куючы функцияләрен гамэлгә ашыру;

6) туризмны үстерү өчен шартлар тудыру;

7) кеше хокукларын тәмин итүгә жәмәгать контролен һәм мәжбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтүне гамэлгә ашыручы ижтимагый күзәтчелек комиссияләренә ярдәм күрсәтү.;

8) "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидлар ижтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтү.;"

9) "кан һәм аның компонентлары донорлыгы турында" Федераль законда каралган чараларны гамэлгә ашыру";

10) торак пунктта урнашкан торак пунктта нотариус булмаганда, законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу.;

11) федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләүне үткәрүне оештыру өчен шартлар тудыру, шулай ук ведомство буйсынуындагы оешмалар житәкчеләре эшчәнлеген бәяләгәндә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларын бәйсез бәяләү нәтижәләрен куллану һәм оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларын бәйсез бәяләү нәтижәләре буенча ачыкланган житешсезлекләргә бетерү буенча чаралар күрүне тикшереп тору, федераль законнар нигезендә»;

12) "Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында" Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендәге чараларны гамэлгә ашыра";

13) "кулланучылар хокукларын яклау турында" 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру.";

14) инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәтү;

1.2. Башкарма комитет составына керүче авыл жирлекләре территорияләрендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатларында:

- коммуналь инфраструктура, авыл жирлекләренең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларын эшли, аларга карата таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

2. Башкарма комитет районның жирле эһәмияттәге мәсьәләләре буенча, законнар, әлеге Устав, район Советы карарлары белән район Советы, район башлыгы яки башка жирле үзидарә органнары вәкаләтләреннән тыш, башка вәкаләтләрне дә башкара.

2.1. Район башкарма комитеты законнар нигезендә жирле үзидарә органнарына тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра:

- сәламәтлек саклау өлкәсендә;

- Архив эше өлкәсендә;

- опека һәм попечительлек өлкәсендә;

- мәгариф өлкәсендә;

- хайваннар авыруларын кисәтү һәм бетерү, сукбай хайваннарны тоту, халыкны хайваннар һәм кеше өчен уртак авырулардан яклау чараларын үткәрүне оештыру өлкәсендә;

- дәүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә;

күпфатирлы йортларны һәм (яки) күчәмсез мөлкәтнең бүтән объектларын өлешләр төзү өлкәсендә дәүләт контроле һәм күзәтчелеге бүлеге;

- административ комиссия төзү һәм эшчәнлеген оештыру буенча;

- балигы булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе функцияләрен үтәү һәм эшчәнлеген тәмин итү буенча;

Россия Федерациясендә гомуми юрисдикциядәге федераль судларның присяжный ытырышчыларына кандидатлар исемлекләрен төзү буенча;

- жәмәгать урыннарында исерек хәлдә булган һәм мөстәкыйль хәрәкәт итә яки әйләнә-тирә мохиттә йөри алган, медицина ярдәменә мохтаж булмаган затларга махсулаштырылган учреждениеләрдә хезмәт күрсәтү буенча.

3. Район башкарма комитеты Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

4. Район Башкарма комитетының юридик затлар булган тармак (функциональ) һәм (яки) территорияль органнары житәкчеләре түбәндәге вәкаләтләргә ия:

4.1. район Башкарма комитетының тиешле тармак (функциональ) һәм (яки) территорияль органнарында эшләүче хезмәткәрләрне билгелиләр һәм эштән куалар, күрсәтелгән затларга карата эш бирүченең хокукларын һәм бурычларын гамәлгә ашыралар;

4.2. әлеге статьяның 4.1 пунктында күрсәтелгән мәсьәләләр буенча боерыклар чыгара.

48 Статья. Авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрен үтәү буенча район Башкарма комитеты вәкаләтләре

1. Район Башкарма комитеты компетенциясенә түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә::

1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- жирлек бюджеты проекты, планнар, муниципаль программалар проектларын, шул исәптән жирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсеше программаларын эшли;;

- жирлек бюджетының үтәлешен тәмин итә, планнар һәм программалар үтәлешен оештыра;

- жирлек бюджеты үтәлеше турында хисап, планнар һәм программаларның үтәлеше турында хисап әзерли;

- жирлекнең икътисад һәм социаль өлкәсе торышын характерлый торган статистик күрсәткечләр жыоны һәм күрсәтелгән мәгълүматларны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт

хакимияте органнарына тапшыруны оештыра;

- "Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында" 2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган стратегик планлаштыру өлкәсендә.

2) жирлек территориясендә муниципаль милек белән идарә итү өлкәсендә:

- жирлекнең муниципаль милкендәге мөлкәте белән идарә итә, муниципаль милек объектларын төзү, сатып алу, куллану, эш итү мәсьәләләрен хәл итә;

- жирлек территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек формасындагы предприятиеләр булдыруга ярдәм итә;

- муниципаль учреждениеләр булдыра, аларның максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль учреждениеләрне финанслауны тәмин итә, муниципаль учреждениеләрне үзгәртеп кору һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, аларның житәкчеләрен билгели һәм вазыйфаларыннан азат итә;

- муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуны гамәлгә ашыра;

- муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс ягыннан тәмин итүне һәм бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс ягыннан тәмин итүне гамәлгә ашыра;

- жирлекне төзекләндерү, социаль инфраструктура объектларын төзү һәм ремонтлау, продукция житештерү, халыкның көнкүреш һәм социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен кирәкле хезмәтләр күрсәтү, моның өчен каралган үз матди һәм финанс чараларын кулланып башка эшләрне башкаруга заказ бирүче булып тора.;

- кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыра;

- "коммерциясез оешмалар турында" 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 31.1 һәм 31.3 статьяларында билгеләнгән вәкаләтләр кысаларында социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтә";

- жирлекнең хезмәт күрсәтә торган административ участогында полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә эш урыннары бирә;

3) территориаль планлаштыру, жирдән һәм башка табигый ресурслардан файдалану, эйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендә:

- жирлекнең генераль планы, жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проектын, жирлекнең башка шәһәр төзелеше документациясе проектларын, Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, жирлек Советына раслауга кертә һәм кертә, аларның үтәлешен тәмин итә;

- жирлек территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирә;;

- муниципаль милектә булган жирләрдән рациональ файдалану һәм саклауны планлаштыруны һәм оештыруны гамәлгә ашыра;

- законнарда билгеләнгән тәртиптә жирлек территориясендә жир кишәрлекләрен бирә һәм ала;

- жирлек чикләрендә жир контролен гамәлгә ашыра;

- жирлек территориясендә дөвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле эһәмияттәге курортларны төзүне, үстерүне һәм саклауны тәмин итә, шулай ук жирле эһәмияттәге махсус сакланыла торган табигый территорияләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра;

- Россия Федерациясенең су законнары белән билгеләнгән чикләрдә, су объектлары милекчесенең вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, халыкка аларны куллану чикләүләре турында хәбәр итә;

- муниципаль урман контролен гамәлгә ашыра;

4) муниципаль торак фондын төзү, карап тоту, Транспорт һәм элемтә өлкәсендә:

- муниципаль торак фондын төзүне һәм карап тотуны оештыра, аның исәбен алып бара, жирлек территориясендә торак төзелеше өчен шартлар тудыруны тәмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарына мохтажлар буларак гражданның исәпкә алуны алып бара;

- билгеләнгән тәртиптә торак биналарны торак булмаган биналарга һәм торак булмаган

биналарга күчерү турында Карар кабул итә, күпфатирлы йортта биналарны үзгәртеп коруны һәм яңадан планлаштыруны килештерә, билгеләнгән тәртиптә муниципаль торак фондынның торак урыннарын яшәү өчен яраксыз дип таний;

- муниципаль торак фондыннан файдалану һәм сакланьшын, әлеге фондын торак биналарының билгеләнгән санитар һәм техник кагыйдәләргә һәм нормаларга, законнарның башка таләпләренә туры килүен контрольдә тоту;

- жирлектә яшәүче һәм аз керемле гражданны торак урыннарына мохтаж булган торак урыннары белән тәмин итә, торак төзелеше өчен шартлар тудыра, торак законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле эһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген, аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итүне, парковкалар (парковка урыннары) булдыруны һәм эшләвен тәмин итүне дә кертеп, гамәлгә ашыра, жирлекнең торак пунктлары чикләрендә жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланьшын муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, юл хәрәкәтен оештыра, автомобиль юлларын куллану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.;

- халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыра һәм жирлек чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыруны тәмин итә;

- жирлек территориясендә эш итүче жәмәгать транспортының маршрутларын, хәрәкәт графигын, тукталыш урыннарын раслый яки килештерә;

- жәмәгать транспорты тукталышлары өчен бүлеп бирелгән урыннары төзекләндерүне тәмин итә;

- халыкны элементә хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыруны тәмин итә;

5) халыкка торак-коммуналь, көнкүреш, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәтү өлкәсендә:

- жирлек чикләрендә Халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итүне, су бүлүне, халыкны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә ягулык белән тәмин итүне оештыра;

- халыкны жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү белән тәмин итү өчен шартлар тудыра, базарлар һәм ярминкәләр оештыра;

- халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне, жирлек китапханәләренең китапханә фондларының сакланьшын тәмин итүне һәм комплектауны оештыра;

- халыкның ялын оештыру һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

- жирлек территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакуләм спорт үсеше өчен шартлар тудыра, жирлекнең расми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыра.;

- халык күпләп ял итә һәм халык күпләп ял итә торган урыннары төзекләндерүне оештыру өчен шартлар тудыра;

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра һәм күмү урыннарын карап тотуны тәмин итә;

- жирлектә балалар һәм яшьләр белән эшләр буенча чаралар оештыра һәм тормышка ашыра;

- жирлек территориясендә жирле милли-мәдәни мохтариятләренең хокукларын тормышка ашыру белән бәйлә эшчәнлекне тормышка ашыру өчен шартлар тудыра;

- Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм жирлек территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны тормышка ашыруга ярдәм итә;

- жирлек территориясендә кулланучыларны жылы белән ышанычлы тәмин итүне оештыра;

- торак-коммуналь хужалык өлкәсендә кулланучылар мөрәжәгатьләрен карый;

- "жылылык белән тәмин итү турында" Федераль законда, "су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу турында" Федераль законда каралган жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- энергия белән тәмин итү һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаны эшли һәм тормышка ашыра;

- федераль законнарда билгеләнгән энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген

арттыру өлкөсөндө жирле үзидарө органнары вөкалөтлөрөн гамөлгө ашыра;

- жирлекнең коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын, жирлекнең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын, жирлекнең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын эшли һәм тормышка ашыра, аларга карата таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;

- Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вөкалөтле органы билгеләгән тәртиптә стационар булмаган сәүдә объектларын урнаштыру схемасын раслый;

- "кулланучылар хокукларын яклау турында" 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын тормышка ашыру";

б) төзекләндерү өлкөсөндө:

- каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым туплану) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнаша;

- жирлек территориясен төзекләндерү һәм яшелләндерүне, жирлек чикләрендә урнашкан урманнарны, аеруча саклана торган табигать территорияләрен куллануны, саклауны, саклауны, саклауны, торгызуны оештыра;

- муниципаль берәмлек территориясендә радиоактив калдыкларны саклау пунктларын Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 3 бүлегендә һәм "Атом энергиясеннән файдалану турында" 1995 елның 21 ноябрәндәге 170-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә урнаштыру турында Карар кабул итүдә катнаша";

- урамнарны яктыртуны оештыруны һәм урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр урнаштыруны тәмин итә;

- адресация объектларына адреслар бирүне, адресларны үзгәртү, юкка чыгаруны, дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыруны оештыра;

7) гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәмин итү, Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкөсөндө:

- жирлек чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм бетерүдә катнаша;

- жирлекнең торак пунктлары чикләрендә беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын үткәрүне тәмин итә;

- территориаль оборона һәм гражданиннар оборонасы, халыкны һәм жирлек территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын оештыра һәм тормышка ашыруны тәмин итә;

- гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен жирле финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыруны тәмин итә;

- үз вөкалөтләре чикләрендә һәм билгеләнгән тәртиптә халыкка гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы яки барлыкка килү куркынычы турында үз вакытында хәбәр итүне һәм хәбәр итүне тәмин итә;

- жирлек территориясендә авария-коткару хезмәтләре һәм (яки) авария-коткару формирваниеләре эшчәнлеген булдыра, тәмин итә;

- жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация эерләү чараларын оештыра һәм тормышка ашыруны тәмин итә;

- су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чараларны тормышка ашыруны тәмин итә;

- муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, жирлек депутатын чакыртып алу, жирлек чикләрен үзгәртү, жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне эерләү һәм үткәрүне оештыру ягыннан һәм матди-техник яктан тәмин итә;

- үз компетенциясе чикләрендә муниципаль хезмәткәрләрнең һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләрнең һөнәри эерлеген, янадан эерләүне һәм квалификацияләрен күтәрүне оештыра;

- жирлек территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрне) саклауны, куллануны һәм популярлаштыруны, жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкәрләрне) саклауны оештыра;

- жыылышлар, митинглар, урам йөрешлере, демонстрациялар һәм пикетлар уздыруга, спорт, тамаша һәм башка массакүләм ижтимагый чаралар үткәрүгә бәйле законнарда каралган чараларны гамәлгә ашыра;

- жирле традицион халык сэнгатен үстерү өчен шартлар тудыра, жирлектә халык сэнгатен саклап калу, торгызу һәм үстерүдә катнаша;

- жәмәгәт тәртибен саклау буенча ирекле халык берләшмәләре эшчәнлегә өчен шартлар тудыра;

- милләтара һәм конфессиональара татулыкны ныгытуга, жирлек территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниәтен саклап калуга һәм үстерүгә, мигрантларны социаль һәм мәдәни адаптациялүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлтелгән чараларны тормышка ашыру өчен шартлар тудыра;

- жирлек чикләрендә коррупциягә каршы тору чараларын гамәлгә ашыра;

8) терроризмны профилактикалауда катнашу, шулай ук аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү өлкәсендә:

- террорчылыкны профилактикалау, шулай ук аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү өлкәсендә муниципаль программаларны эшли һәм тормышка ашыра;

- муниципаль берәмлектә терроризмның асылын һәм аның ижтимагый куркынычын аңлату, шулай ук граждандарда терроризм идеологиясен формалаштыру буенча мәгълүмати-пропаганда чаралары оештыра һәм үткәрә, шул исәптән мәгълүмати материаллар, басма продукция тарату, аңлату эшләре һәм башка чаралар үткәрү юлы белән дә;

- террорчылыкны профилактикалау, шулай ук федераль башкарма хакимият органнары һәм (яки) Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан оештырыла торган аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча чараларда катнаша;

- муниципаль милектә булган яки жирле үзидарә органнары карамагында булган объектларның террорчылыкка каршы якланышына карата таләпләрне үтәүне тәэмин итә;

- террорчылыкны профилактикалауда катнашу мәсьәләләре, шулай ук аның күренешләрен нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәрне Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына жиберә;

- жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иткәндә терроризмны профилактикалауда катнашу, шулай ук аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

9) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен үтәү өлкәсендә:

- федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра ; ;

- дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән матди һәм финанс чараларын исәпкә алып бара һәм тиешле файдалануны тәэмин итә;

- федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;

- жирлек Советы карарлары нигезендә үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен, жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагында булган матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан өстәмә файдалануны тәэмин итә;

10) башка вәкаләтләр:

- жирлек ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны, федераль закон нигезендә ясалма жир участогы төзү турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрүне тәэмин итә;

- жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү максатларында авыл жирлегә өчен әһәмиятле булган социаль әһәмиятле эшләрне (шул исәптән дежурлыкларны) ирекле рәвештә башкаруга граждандарны жәлеп итү турында Карар кабул итә һәм аларны үткәрүне оештыра.

2. Башкарма комитет, законнар, әлеге Устав, жирлек Советы карарлары белән жирлекнең башка жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелгән вәкаләтләрдән тыш, законнарда

билгелэнгән жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча бүтән вәкаләтләрне башкара.

3. Район башкарма комитеты жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итү буенча түбәндәге вәкаләтләрне башкара:

- жирлек музейлары булдыра;
- жирлектә нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр кыла;
- опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнаша;
- жирлек территориясендә жирле милли-мәдәни мохтариятләрнең хокукларын тормышка ашыру белән бәйлә эшчәнлекне тормышка ашыру өчен шартлар тудыра;
- Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм жирлек территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендәге чараларны тормышка ашыруга ярдәм итә;
- жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне мобилизация эзәрләү чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнаша;
- муниципаль Янғын сагы булдыра;
- туризмны үстерү өчен шартлар тудыра;
- кеше хокукларын тәэмин итүгә жәмәгать контролен һәм мәжбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтә;
- «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында " 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидлар ижтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтә»;
- гражданның социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча торак законнары нигезендә муниципаль торак фондының торак урыннарын бирә;
- жирлек территориясендә яшәүче хужасыз хайваннар белән эш итү эшчәнлеген башкара;
- «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында " Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыра»;
- инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм итә;
- «кулланучылар хокукларын яклау турында " 1992 елның 7 февралендәге 2300-І номерлы Россия Федерациясе Законнда каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыра.».

49 Статъя. Район Башкарма комитеты житәкчесе

1. Район башкарма комитетын Башкарма комитет житәкчесе житәкли.
2. Район Башкарма комитеты житәкчесе әлегә вазифага контракт буенча билгеләнүче жирле үзидаренә вазыйфай заты булып тора.
3. Район Башкарма комитеты житәкчесе район Советына, шулай ук Алабуга шәһәр Советына Башкарма комитетка йөкләнгән вәкаләтләрне үтәү өлешендә контрольдә тотылды һәм хисап тотылды.;
4. Район Башкарма комитеты житәкчесе үз вәкаләтләрән даими нигездә башкара.
5. Аерым оештыру-боеру функцияләрен гамәлгә ашыру өчен район Башкарма комитеты житәкчесе урынбасарлары бар. Район Башкарма комитеты житәкчесе вакытлыча булмаганда (авыруга яки ялга бәйлә рәвештә) яки аның үз вазыйфаларын башкару яисә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылмаса, аның вәкаләтләрән район Башкарма комитеты житәкчесе урынбасарларының берсе башкара.
6. Район Башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә.
7. Район Башкарма комитеты житәкчесе "коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы "дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" Федераль закон, "аерым категория затларның аерым категорияләренә счетлар (кертемнәр) ачарга һәм аларны ачарга, чит ил банкларында

кулдагы акча һәм кыйммәтләрне саклауны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә,, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану".

50 Статья. Район Башкарма комитеты житәкчесен билгеләү тәртибе

1. Район Башкарма комитеты житәкчесен билгеләү конкурс нигезендә башкарыла.

Конкурс шартлары, аны үткәру датасы, вакыты һәм урыны турында белешмәләр, контракт проекты массакуләм мәгълүмат чараларында конкурс уздырылган көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга тиеш.

2. Конкурсны үткәру өчен Конкурс комиссиясе төзелә. Конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны район Советы тарафыннан билгеләнә.

Конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны район Советы тарафыннан билгеләнә. Конкурс комиссиясен формалаштырганда конкурс комиссиясенә дүрттән бер әгъзасы район Советы, дүртенчесе – Алабуга шәһәр Советы, э яртысы Татарстан Республикасы Президенты итеп билгеләнә.

3. Зат район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасынан район Советы тарафыннан билгеләнә.

4. Район Башкарма комитеты житәкчесе өчен контракт шартлары район Советы тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга кагылышлы өлешендә һәм Татарстан Республикасы законы белән жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга кагылышлы өлешендә раслана.

5. Район Башкарма комитеты житәкчесе белән килешү район башлыгы тарафыннан төзелә.

51 Статья. Район Башкарма комитеты житәкчесенә вәкаләтләре вакыты

1. Район Башкарма комитеты житәкчесе белән килешү биш елга төзелә, әмма Башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына затны билгеләү турында Карар кабул иткән Алабуга муниципаль районы Советы вәкаләтләре срогыннан да артык түгел.

2. Район Советы вәкаләтләре вакыты чыккач, район Башкарма комитеты житәкчесе үз вәкаләтләрне билгеләнгән тәртиптә район Башкарма комитетының яңа житәкчесе билгеләнгәнчә дәвам итә.

52 Статья. Башкарма комитет Житәкчесе вәкаләтләре

Башкарма комитет житәкчесе:

1) район Башкарма комитеты эшчәнлегә белән житәкчелек итә һәм район Башкарма комитеты вәкаләтләрне кергән вәкаләтләрне башкаруы өчен шәхси жавап тотта.;

2) район Советы, район Башлыгы, районның башка жирле үзидарә органнары һәм башка муниципаль берәмлекләр, дәүләт хакимияте органнары, гражданныр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә район Башкарма комитеты исеменнән эш йөртә.;

3) район Советы каравына район бюджеты проектларын һәм аның үтәләше турында хисапларны тәкъдим итә;

4) Алабуга шәһәр Советы каравына авыл жирлегә бюджеты проектларын һәм аның үтәләше турында хисапларны тәкъдим итә;

5) район Советы раславына Башкарма комитет структурасы проекттын кертә, район Башкарма комитетының штат расписаниесен раслый, хезмәткәрләрнең чик саны һәм хезмәткә түләү фонды белән билгеләнгән структурага туры килә.;

6) муниципаль хезмәткәрләрне һәм район Башкарма комитетының башка хезмәткәрләрне вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлеген контрольдә тотта, аларга карата кызыксындыру һәм дисциплинар жаваплылык чараларын куллана;

7) расланган бюджет нигезендә үз вәкаләтләре чикләрендә район чаралары белән эш итә;

8) муниципаль бурыч алулар, муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару, кредитлар алу,

муниципаль милекне залогка тапшыру һәм муниципаль гарантиялар бирү юлы белән район Советы карарлары нигезендә гамәлгә ашыра;

9) район Башкарма комитеты тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыруны гамәлгә ашыра һәм (яисә) гамәлгә ашыруны тәмин итә, аларның үтәләше өчен персонал жавап тотат; тиешле законнар нигезендә һәм үтәү йөзеннән тапшырылган дәүләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга бәйлә мәсьәләләр буенча хокукый актлар чыгара;

10) район Башкарма комитеты компетенциясенә кертелгән жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча хокукый актлар, шулай ук Башкарма комитет эшен оештыру мәсьәләләр буенча хокукый актлар чыгара;

11) елына кимендә бер тапкыр яки район башлығы таләбе буенча, район Советы район советына үз эшчәнлегә һәм Башкарма комитет эшчәнлегә турында хисап бирә;

12) елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә яки шәһәр жирлегә Мэры таләбе буенча Алабуга шәһәр Советына үзенең эшчәнлегә һәм район Башкарма комитетының башкарма Комитетка йөкләнгән вәкаләтләрән үтәү өлешендә эшчәнлегә турында хисап бирә;

13) халыкка район Башкарма комитеты эшчәнлегә турында хәбәр итә, район Башкарма комитеты хезмәткәрләре тарафыннан гражданның кабул итүне оештыра, айга кимендә бер тапкыр гражданның кабул итә, гражданның тәкъдимнән, гаризаларын һәм шикаятләрен карый, алар буенча карарлар кабул итә;

14) район, шәһәр жирлегә мәнфәгатьләрен дәүләт һәм башка органнарда тәмин итү һәм яклау буенча чаралар күрә, район Башкарма комитеты исеменнән судка гариза бирә, ышанычнамәләр бирә;

15) район башкарма комитеты органнары житәкчеләрән вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә;

16) гамәлгә ашыра, башка вәкаләтләр нигезендә законнар, әлегә Устав, район Советы карарлары һәм төзелгән контракт.

53 Статья. Район Башкарма комитеты житәкчәсе вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Район Башкарма комитеты житәкчәсе вәкаләтләрә вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкалар;

3) өзелү контракт нигезендә 2 өлешә бу статьяның;

4) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 74 статьясы нигезендә вазыйфадан читләштерү";

5) суд тарафыннан эшкә яраксыз яисә чикләнгән эшчән дип тану;

6) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;

7) судның гаепләү карарының үз көченә керүе;

8) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

9) Россия Федерациясе гражданның туктату, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга, аларга чит ил гражданның алырга йә аларга чит ил гражданының Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булмаган чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы чит ил гражданы яисә башка документ алу хокукына ия., аның нигезендә чит ил гражданның булган Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокукы;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жиберү;

11) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 13 статьясындагы 4, 6 өлешләре нигезендә, шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгән очракта районны үзгәртеп кору;

12) район чикләрен үзгәртү нәтижәсендә килеп чыккан сайлаучыларның санын 25% тан арттыру;

13) район башлығы, район Башкарма комитеты житәкчәсе вәкаләтләрән башкаручы вазыйфасына керешүе.

2. Башкарма комитет житәкчесе белән Контракт яклар килешүе буенча яки гариза нигезендә суд тәртибендә өзелергә мөмкин:

1) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 37 статьясындагы 9 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне үтәмәүгә бәйле рәвештә, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә кагылышлы өлешендә контракт шартларын бозуга бәйле рәвештә, район Советы яисә район башлыгы;

2) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 37 статьясындагы 9 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне үтәмәүгә бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Президенты - федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга кагылышлы өлешендә контракт шартларын бозуга бәйле, шулай ук "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 37 статьясындагы 9 өлешендә билгеләнгән чикләүләрне үтәүгә бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Президенты;

3) Башкарма комитет житәкчесе - районның жирле үзидарә органнары һәм (яки) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан контракт шартларын бозуга бәйле рәвештә.

2.1. Район Башкарма комитеты житәкчесе белән Контракт, 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы "Коррупциягә каршы тору турында" Федераль закон, 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы "дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәүгә бәйле рәвештә, Татарстан Республикасының югары вазыйфай заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы житәкчесе) гаризасы нигезендә, суд тәртибендә өзелергә мөмкин", "Аерым категория затларның аерым категорияләренә Россия Федерациясә территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында сәчетлар (кертәмнәр) ачуны һәм аларны саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә керемнәре, чыгымнары, мөлкәтә һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясә законнары нигезендә тапшырыла торган белешмәләренә дәрәсләген һәм тулылыгын тикшерү нәтижәсендә ачыкланган.

3. Район Башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яки суд карары буенча процессуаль мәжбүри итү чаралары кулланылган очракта, аның вәкаләтләрен вакытлыча район Башкарма комитеты житәкчесенә беренче урынбасары башкара.

Бүлек 6. Район Советы, район башлыгы һәм район Башкарма комитеты арасындагы мөнәсәбәтләр

54 Статья. Район Советы, район башлыгы һәм район Башкарма комитетының үзара хезмәттәшлеге нигезләре

1. Әлеге Уставта билгеләнгән вәкаләтләренә бүлү нигезендә район Советы, район башлыгы һәм район Башкарма комитеты үз вәкаләтләрен мөстәкыйль гамәлгә ашыралар.

2. Район Советы һәм район Башкарма комитеты районның икътисади һәм социаль үсеше процесслары белән нәтижәле идарә итү максатыннан, законнарда, әлеге Уставта билгеләнгән формаларда һәм аның халкы мәнфәгатьләрендә хезмәттәшлек итәргә тиеш.

3. Район Советы һәм район Башкарма комитеты кабул ителгән хокукый актларны кул куйган көннән ун көн эчендә бер-берсенә жиберәләр.

4. Район Советы, район башлыгы район Башкарма комитеты житәкчесенә район Башкарма комитеты житәкчесенә, район Башкарма комитетының башка вазыйфай затларының хокукый актларын кабул итү, гамәлдән чыгару, үзгәртү турында тәкъдим белән мөрәжәгать итәргә хокукы, шулай ук аларны суд тәртибендә шикаять бирергә хокукы.

5. Район Башкарма комитеты житәкчесе район Советына, район башлыгына район Советының хокукый актларын кабул итү, гамәлдән чыгару, үзгәртү турында тәкъдим белән мөрәжәгать итәргә хокукы, шулай ук аларга суд тәртибендә шикаять бирергә хокукы.

55 Статья. Жирле үзидарэ органнары арасында бэхэслэрне хэл итү

1. Районның жирле үзидарэ органнары арасында аларның вэкалэтлэрен гамэлгэ ашыру мәсъялэлэре буенча бэхэслэр килештерү процедураларын үткэрү юлы белэн йә суд тәртибендә хэл ителә.

Бүлек 7. Районның башка жирле үзидарэ органнары

56 Статья. Районның контроль-хисап палатасы

1. Районның контроль-хисап палатасы тышкы муниципаль финанс контроленең даими эшлүче органы булып тора, район Советы төзелә һәм аңа хисап тота.

Районның контроль-хисап палатасы жирле үзидарэ органы булып тора, юридик зат хокукларына ия, үз исеме һәм муниципаль берәмлек гербы сурәтләнгән Герб мөһере һәм бланклары бар.

Контроль-хисап палатасының оештыру һәм эшчәнлек тәртибе "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында" Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенен башка норматив хокукый актлары, район Советы тарафыннан расланган район Контроль-хисап палатасы турындагы Нигезләмә белән билгеләнә.

2. Контроль-хисап палатасы структурасы Район Советы раслаган Контроль-хисап палатасы турындагы Нигезләмә белән билгеләнә.

3. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасы муниципаль вазифага карый, рәис урынбасары вазыйфасы муниципаль хезмәт вазифаларына карый.

4. Контроль-хисап палатасы Рәисе, Рәисе урынбасары район Советы тарафыннан алты елга билгеләнә.

5. Үз вэкалэтлэре кысаларында районның Контроль-хисап палатасы оештыру һәм функциональ мөстәкыйльлеккә ия.

6. Районның контроль-хисап палатасы район Советы тарафыннан расланган районның Контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмәдә билгеләнгән вэкалэтлэрне башкара.

7. Тышкы муниципаль финанс контроле район Контроль-хисап палатасы тарафыннан контроль яки экспертиза-аналитик чаралар рәвешендә башкарыла.

8. Районның контроль-хисап палатасы рәисе район жирле үзидарәсенен вазыйфаи заты булып тора. Районның Контроль-хисап палатасы рәисе Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә гомуми житәкчелек итә һәм аның эшен оештыра, Контроль-хисап палатасы (дәүләт хакимияте органнарында һәм жирле үзидарэ органнарында) тәкъдим итә, Контроль-хисап палатасының контроль һәм экспертиза-аналитик чаралары нәтижэлэрен раслый, район Контроль-хисап палатасы күрсәтмэлэренә, күрсәтмэлэренә кул куя.

9. Районның Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары район бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

10. Районның Контроль-хисап палатасы рәисе статусы белән бәйлә бурычлар һәм чиклүүләр федераль законнар белән билгеләнә.

11. Контроль-хисап палатасы муниципаль контрольлекне гамэлгә ашыруга вэкалэтле орган булып тора.

57 Статья. Районның финанс-бюджет палатасы

1. Районның финанс-бюджет палатасы муниципаль берәмлек территориясендә бердәм финанс һәм салым сәясәтен гамэлгә ашыручы, жирле үзидарэ финан органының Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет вэкалэтлэрен гамэлгә ашыручы жирле үзидарәнең функциональ органы булып тора.

2. Жирле үзидарәнең финанс органы вэкалэтлэрен гамэлгә ашырганда районның

финанс-бюджет палатасының эшчәнлегенә район башлыгы тарафыннан координацияләнгән һәм контрольдә тотыла.

3. Районның финанс-бюджет палатасы үз эшчәнлеген Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав, финанс-бюджет палатасы турындагы Положение, район Советы раслаган башка муниципаль актлар нигезендә башкара.

Районның финанс-бюджет палатасы рәисе Алабуга муниципаль районы башлыгы тәкъдиме белән район Советы тарафыннан билгеләнә, районның финанс-бюджет палатасы эшчәнлегенә белән житәкчелек итә һәм аның эшен оештыра.

4. Районның финанс-бюджет палатасы рәисе район жирле үзидарәсенә вазыйфаи заты булып тора, районның финанс органы эшчәнлегенә житәкчелек итә һәм аның эшен Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав, районның финанс-бюджет палатасы турындагы нигезләмә һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә оештыра.

5. Районның финанс-бюджет палатасы юридик зат булып тора, район гербы сурәтләнгән һәм үз исеме язылган бланкка, тиешле мөһер һәм штампларга, мөстәкыйль баланска, казначылык органнарында бюджет һәм шәхси счетларга ия.

6. Районның финанс-бюджет палатасы эшчәнлеген тәэмин итү буенча чыгымнар район бюджетында аерым юл белән, тиешле бюджет вәкаләтләрен биерү белән һәм Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә карала.

58 Статъя. Район жир-мөлкәт палатасы

1. Район жир-мөлкәт палатасы район Советы төзи торган жирле үзидарәнен функциональ органы булып тора һәм жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре, хосусыйлаштыру, муниципаль милек һәм жир ресурслары, шул исәптән муниципаль милектә булган акцияләр, Хужалык жәмгыятьләренә устав капиталларында өлешләр (кертеменәр), шулай ук бу өлкәдә эшчәнлекне координацияләүне гамәлгә ашыра.

2. Районның жир-мөлкәт палатасы түбәндәге вәкаләтләргә ия:

- муниципаль район исемнен Алабуга муниципаль районының милек хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклауны тәэмин итә;

- муниципаль район исемнен федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав, муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль милеккә ия булу, аннан файдалану һәм алар белән эш итү мәсьәләләрен хәл итә;

- муниципаль милек формалаштыруны гамәлгә ашыра;

- муниципаль милектә булган мөлкәт белән идарә итә;

- район Советы карары белән билгеләнгән очракларда муниципаль милекне читләштерү, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында тәкъдимнәр эзерли һәм район Советы килештерүенә (раславына) кергә;

- муниципаль милектә булган урман кишәрлекләренә карата милекченә хокукларын гамәлгә ашыра;

- муниципаль милектә булган су объектларына карата милекченә хокукларын гамәлгә ашыра;

- муниципаль милектә булган жирләрден рациональ файдалану һәм саклауны планлаштыра һәм оештыра;

- муниципаль милектә булган жир кишәрлекләре белән идарә итүне һәм эш итүне гамәлгә ашыра;

- муниципаль унитар предприятиеләрне гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, Совет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә аларның житәкчеләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә;

- хисап чорыннан соң муниципаль унитар предприятиеләр тарафыннан тапшырыла торган документлар исемлеген билгели;

- муниципаль унитар предприятиеләр житәкчеләрен аттестацияләүне үткөрү тәртибен билгели;

- устав капиталындагы акцияләре (өлешләре) муниципаль милектә булган хужалык жәмгыятьләре акционерларының (катнашучысының) хокукларын гамәлгә ашыра;

- район советы билгеләнгән тәртиптә муниципаль милек реестрын алып бара.;
 - район Советының законнар һәм муниципаль хокукый актлары нигезендә муниципаль милекне хосусыйлаштыруны гамәлгә ашыра.;
 - билгеләнгән тәртиптә муниципаль район Советы карарлары һәм башка муниципаль хокукый актлар проектларын эшләүдә катнаша;
 - үз компетенцияләренә караган мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар эшли һәм билгеләнгән тәртиптә чыгара;
 - муниципаль милекне оператив идарәгә, хужалык алып бару, арендага, түләүсез файдалануга, ышанычлы идарәгә тапшыру, федераль законнарда, әлеге Уставта һәм Совет карарларында билгеләнгән тәртиптә муниципаль милекне сату һәм алыштыру турында карарлар кабул итә.;
 - район ихтияжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны, федераль закон нигезендә ясалма жир участогы төзү турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрүне тәмин итә;
 - жирләрден файдалану һәм саклау буенча жирле программаларны эшли һәм тормышка ашыра;
 - гражданнарны кабул итүне гамәлгә ашыра, аларның мөрәжәгатьләрен үз вакытында һәм тулысынча карауны тәмин итә, законнар белән билгеләнгән вакытта алар буенча карарлар кабул итә;
 - жирләрден, су объектларыннан, урманнан файдалану һәм саклау өлкәсендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.
3. Район жир-мөлкәт палатасы үз вәкаләтләрен тормышка ашырганда район башлыгына Хисап тота.
4. Районның жир-мөлкәт палатасы үз эшчәнлеген законнар, әлеге Устав һәм район Советы раслаган Жир-мөлкәт палатасы турындагы Нигезләмә нигезендә башкара.
5. Жир-милек палатасы рәисе район жирле үзидарәсенә вазыйфаи заты булып тора.
Жир-милек палатасы рәисе Алабуга муниципаль районы башлыгы тәкъдиме белән район Советы тарафыннан билгеләнә, районның жир-милек Палатасы эшчәнлегенә житәкчелек итә һәм аның эшен оештыра.
6. Районның жир-мөлкәт палатасы район гербы сурәтләнгән һәм үз исеме белән мөһер, бланклар бар.
7. Районның жир-милек палатасы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары район бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

Бүлек 8. Сайлау комиссиясе

59 Статъя. Район сайлау комиссиясе

1. Районның сайлау комиссиясе жирле үзидарә органнары структурасына керми, жирле референдумны эзерләү һәм үткәрүне, район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне һәм башка мәсьәләләрне хәл итә торган муниципаль орган булып тора. Район сайлау комиссиясе федераль законнар, Татарстан Республикасы Сайлау кодексы белән билгеләнгән тәртиптә район Советы тарафыннан төзелә.

Район сайлау комиссиясе түбәндәге тәкъдимнәр нигезендә төзелә: Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасында, Татарстан Республикасы Дәүләт Советында депутат мандатларын бүлүгә кертелгән кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр; "Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасына депутатлар сайлау турында" 18.05.2005 ел, № 51-ФЗ Федераль законның 82.1 статьясы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатларның федераль исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр;"; Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 97.1 статьясы нигезендә депутат мандатлары бирелгән кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр; башка сәяси партияләр һәм башка ижтимагый берләшмәләр; яшәү, эшләр, хезмәт итү, уку урыны буенча сайлаучылар жылышылары; алдагы состав, сайлау комиссиясе; Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе.

2. Район Советы кeргэн тэкъдимнэр нигезендэ район сайлау комиссиясе эгъзаларының гомуми саныннан яртысын билгелэргэ тиеш:

1) Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасында депутат мандатларын бүлүгэ кертелгән кандидатларның федераль исемлекләрен күрсәткән, шулай ук "Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасына депутатлар сайлау турында" Федераль законның 82.1 статьясы нигезендэ депутат мандатлары тапшырылган кандидатларның федераль исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр";

2) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында депутат мандатларын бүлүгэ кертелгән кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр, шулай ук Татарстан Республикасы Сайлау кодексының 97.1 статьясы нигезендэ депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр исемлекләрен күрсәткән.

3. Район Советы район сайлау комиссиясе эгъзаларының гомуми саныннан яртысын Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тэкъдимнәре нигезендэ билгелэргэ тиеш.

4. Район сайлау комиссиясенен вәкаләтләре вакыты биш ел тәшкил итә.

5. Район сайлау комиссиясе хәлиткеч тавыш бирү хокукы белән сизгез эгъзадан тора.

6. Район сайлау комиссиясе эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итү район бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендэ аерым юл белән күздә тотыла.

7. Район сайлау комиссиясе вәкаләтләре, аның эшчәнлеген тәртибе һәм гарантияләре федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав белән жайга салына. Район Советы мөрәжәгәте нигезендэ кабул ителгән Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча район сайлау комиссиясенен вәкаләтләре территориаль сайлау комиссиясенә йөкләнә ала.

8. Район сайлау комиссиясе:

а) муниципаль берәмлек территориясендэ гражданнарның сайлау хокукларының үтәлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;

б) муниципаль берәмлек территориясендэ муниципаль сайлауларга эзерлек һәм үткәрү, кирәкле басма продукция чыгару белән бәйлә чараларны гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

в) муниципаль берәмлек территориясендэ муниципаль сайлаулар вакытында эфир вакытын һәм теркәлгән кандидатлар арасында басма майданны бүлүнең бердәм тәртибен саклауны тәэмин итү чараларын гамәлгә ашыра;

г) муниципаль берәмлек территориясендэ муниципаль сайлауларны үткәргәндэ тавыш бирү нәтижеләрен һәм сайлаулар нәтижеләрен бастыруның бердәм тәртибен саклауны тәэмин итү чараларын гамәлгә ашыра;

д) жирле үзидарә органнарының муниципаль сайлауларга эзерлек һәм үткәрү белән бәйлә мәсьәләләр буенча хәбәрләрен тыңлый;

е) түбәндәге сайлау комиссияләренен карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаятләрне (гаризаларны) карый һәм күрсәтелгән шикаятләр (гаризалар) буенча нигезле карарлар кабул итә;

ж) федераль закон, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав нигезендэ башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

9. Район Советы мөрәжәгәте нигезендэ кабул ителгән Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча район сайлау комиссиясенен вәкаләтләре Татарстан Республикасы Территориаль сайлау комиссиясенә закон нигезендэ йөкләнә ала.

Бүлек 9. Муниципаль хезмәт

Статья 60. Муниципаль хезмәткәр статусы

1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы-жирле үзидарә органнарында әлеге Устав нигезендэ барлыкка килә торган вазыйфа, жирле үзидарә органнары яисә муниципаль вазыйфаны биләп торучы зат вәкаләтләрен үтәүне тәэмин итү буенча билгеләнгән даирәдә төзелә торган вазыйфа.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендэ муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

3. Муниципаль хезмэт-гражданнарның һөнәри эшчәнлеге, ул даими нигездә хезмэт килешүе (контракт) төзү юлы белән биләп торучы муниципаль хезмэт вазыйфаларында гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль хезмәткәргә-федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә, жирле бюджет акчаларыннан түләнгән торган акчалата тоту өчен муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча вазыйфаларны башкаручы граждандан.

5. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләмәүче һәм районның жирле үзидарә органнары эшчәнлеген техник тәэмин итү буенча вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

6. Муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу, муниципаль хезмәткәрнең муниципаль вазыйфаларына карата таләпләрне дә кертәп, муниципаль хезмәткәрнең статусын билгеләү, муниципаль хезмәт үтү шартлары һәм тәртибе Федераль закон, Татарстан Республикасы законнары, районда муниципаль хезмәт турындагы Нигезләмә белән район Советы тарафыннан закон нигезендә раслана.

7. Муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль яклануын тәэмин итү, аларның үз вазыйфаи бурычларын нәтижәле үтәү мотивациясен арттыру өчен муниципаль хезмәткәргә законнарда билгеләнгән гарантияләр бирелә. Муниципаль хезмәткәргә өстәмә гарантияләр муниципаль норматив-хокукый актлар белән билгеләнә.

Бүлек 10. Районның жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә гражданлык-хокукый һәм финанс нигезләре

61 Статъя. Районның жирле үзидарә органнары

1. Федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә юридик зат хокукларына район Советы, район Башкарма комитеты, районның финанс-бюджет Палатасы, районның жир-мөлкәт палатасы бирелә.

2. Район Советы карары белән юридик зат хокуклары белән районның контроль-хисап палатасы, башка муниципаль органнарда, шулай ук район Башкарма комитеты структурасы нигезендә аның аерым органнарына бирелергә мөмкин.

62 Статъя. Районның жирле үзидарә органнары - юридик затлар

1. Район исеменнән милек һәм башка хокукларны һәм вазифаларны сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга, судта ышанычнамәсез чыгыш ясарга район Башкарма комитеты житәкчесе мөмкин.

2. Район башлыгы мөлкәт һәм башка хокукларны һәм вазифаларны ала һәм тормышка ашыра, район Советы, район башлыгы, депутатлар эшчәнлеген тәэмин итүгә, шулай ук район Советына беркетелгән муниципаль милек белән эш итүгә юнәлдерелгән район бюджеты акчалары белән бәйлә ышанычнамәсез чыгыш ясыя.

3. Районның жирле үзидарә органнары, юридик зат хокукларына ия, идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыру өчен төзелә торган муниципаль учреждениеләр булып торалар һәм федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә юридик затлар сыйфатында дәүләт теркәвенә алынырга тиеш.

4. Жирле үзидарә органнарын юридик затлар буларак дәүләт теркәве өчен әлеге Устав һәм тиешле жирле үзидарә органы төзү турында район Советы карары нигез булып тора.

Башкарма комитетның тармак (функциональ) органнарын юридик затлар сыйфатында дәүләт теркәвенә алу өчен нигез булып, тиешле органны гамәлгә кую турында район Советы карары һәм район Советын раслау тора.

63 Статъя. Районның жирле үзидарә органнарын финанслау

1. Районның жирле үзидарә органнарын тотуга киткән чыгымнарны финанслау район бюджетының үз керемнәре хисабына башкарыла.

2. Законда, әлеге Уставта, район Советы карарлары белән каралган очракларда, район жирле үзидарә органнары эшчәнлеген тәэмин итү чыгымнары Россия Федерациясе

бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә район бюджетында аерым юл белән карала.

Бүлек 11. Район Башлыгының һәм муниципаль вазыйфаларны биләүче башка затларның социаль һәм башка гарантияләре

64 Статъя. Социаль һәм башка гарантияләр эшчәнлеге, район башлыгы һәм аның урынбасарлары, район Советы депутатлары, даими нигездә эшләүче, башка вазыйфай затлар

1. Район башлыгына һәм аның урынбасарларына, район Советы депутатларына, даими нигездә эшләүче башка вазыйфай затларга бирелә торган социаль һәм башка гарантияләр "Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында" 12.02.2009 елдагы 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм район Советы карарлары белән билгеләнә.

65 Статъя. Район башлыгы, район Советы депутатлары кагылышызылыгына гарантияләр

1. Район Советы депутатларының, шул исәптән район башлыгының хокук гарантияләре, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлану, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт урыны, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

2. Федераль закон нигезендә, район Советы депутаты да булырга мөмкин жәлеп ителгән фикере өчен, тавыш биргәндә белдерелгән позициясе өчен, һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр район башлыгы, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач. Әлеге Нигезләмә дә кагыла очракларына, кайчан район Советы депутаты иде допущены гавами мыскыллау, яла ягу яки башка хокук бозулар, алар өчен жаваплылык каралган федераль закон.

Бүлек 12. Жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының жаваплылыгы

66 Статъя. Жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының жаваплылыгы

Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары федераль законнар нигезендә район халкы, дәүләт, физик һәм юридик затлар алдында жаваплы.

67 Статъя. Район Советы депутатларының район халкы алдында жаваплылыгы

1. Район Советы депутатларының, шул исәптән район башлыгының, район халкы алдында жаваплылыгы район халкын тиешле депутат итеп сайлаган ышаныч белән югалту нәтижәсендә барлыкка килә.

2. Ышанычын югалткан район Советы депутаты, шул исәптән район башлыгы, жирлекнең вәкиллекле органы депутаты буларак, федераль законнарда билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә чакыртып алынырга мөмкин.

68 Статъя. Район жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының дәүләт алдында жаваплылыгы

Федераль закон нигезендә район Советы, район башлыгы, район Башкарма комитеты житәкчесенә дәүләт алдында жаваплылыгы алар тарафыннан Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Устав, шулай ук район жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен тиешенчә башкармаган очракта тиешле суд карары нигезендә башкарыла.

69 Статъя. Физик һәм юридик затлар алдында район жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының жаваплылыгы

Физик һәм юридик затлар алдында район жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай

затларының жаваплылығы федераль законнарда билгелэнгән тәртиптә башкарыла.

Бүлек 13. Районның муниципаль хокукый актлары

70 Статъя. Районның муниципаль хокукый актлары системасы

1. Районның муниципаль хокукый актлары системасына керә:

1) район Уставы;

2) жирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар;

3) район Советының норматив һәм башка хокукый актлары;

4) әлеге Уставта каралган район башлығының, башкарма комитетның, башка органнарның һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затларының хокукый актлары.

2. Район Уставы һәм жирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар муниципаль хокукый актлар системасында югары юридик көч актлары булып тора, турыдан-туры гамәлдә була һәм районның бөтен территориясендә кулланыла.

Башка муниципаль хокукый актлар әлеге Уставка һәм жирле референдумда кабул ителгән хокукый актларга каршы килмәскә тиеш.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары тарафыннан кабул ителгән муниципаль хокукый актлар районның бөтен территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш.

71 Статъя. Гражданның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарлар

1. Жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне турыдан-туры район халкы жирле референдумда белдерелгән гражданның турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән хәл итә.

2. Әгәр район халкын турыдан-туры ихтыяр белән белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен муниципаль норматив хокукый актны, жирле үзидарә органын яисә күрсәтелгән актны кабул итү вәкаләтенә кергән районның жирле үзидарә вазыйфай затын өстәмә рәвештә референдумда кабул ителгән карар үз көченә кергән көннән 15 көн эчендә кабул итү, тиешле муниципаль норматив хокукый актны эзерләү һәм кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

3. Гражданның турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен кирәкле муниципаль норматив хокукый актны бастырып чыгару вакытын бозу район башлығын чакыртып алу, район Башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яки район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез булып тора.

72 Статъя. Район жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар төрләре

1. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары үзләренә йөкләнгән вәкаләтләрен үтәү йөзеннән түбәндәге муниципаль хокукый актлар чыгара:

1) Район Советы-район Советы карарлары;

2) район башлығы-район башлығы карарлары һәм боерыклары;

3) район Башкарма комитеты житәкчесе - район Башкарма комитеты карарлары һәм боерыклары.

2. Район жирле үзидарәсенә башка вазыйфай затлары үз вәкаләтләре чикләрендә әлеге Уставта, башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән, аларның статусын билгели торган боерыклар һәм боерыклар чыгара.

73 Статъя. Муниципаль хокукый актларны эзерләү

1. Муниципаль хокукый актлар проектлары район башлығы, район Советы депутатлары, Алабуга шәһәр прокуроры, район Башкарма комитеты житәкчесе, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, гражданның инициатив төркемнәре, шулай ук районның Контроль-хисап Палатасы, районның финанс-бюджет Палатасы, районның жир-милек палатасы тарафыннан кертелә ала.

2. Прокурор үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру барышында гамәлдәге норматив хокукый актларны камилләштерү зарурлыгын билгеләгәндә, Алабуга муниципаль районының муниципаль норматив хокукый актларын үзгәртү, өстәмә кертү, юкка чыгару яки кабул итү турындагы тәкъдимнәрне район Советына һәм закон чыгару инициативасы хокукына ия органнарга кертергә хокуклы.

3. Муниципаль хокукый актлар проектларын кертү тәртибе, аларга кушып бирелә торган документларның исемлеге һәм формасы район Советы Регламенты, район башлыгы, район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

4. Эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләрне ачыклау максатларында, Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль норматив хокукый актта билгеләнгән тәртиптә жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә торган экспертизага тиеш.

74 Статъя. Район Советының хокукый актлары

1. Район Советы, аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итә, мәжбүри үтү өчен район территориясендә, карар чыгару турында район башлыгын отставкага жиберү, район Советы Регламенты, район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча башка карарлар, шулай ук аның компетенциясенә кергән башка мәсьәләләр буенча федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав.

2. Район Советы карарлары кабул ителә күпчелек тавыш белән билгеләнгән саныннан район Советы депутатлары, моннан тыш, билгеләнгән законнар, әлеге Устав.

3. Карарлар Советы, күздә тоту билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару жирле салымнар һәм жыемнар, чыгымнарны район бюджеты акчаларын гамәлгә ашыру, район Советы каравына кертелергә мөмкин, бары тик район финанс-бюджет палатасы Рәисе инициативасы белән яки булган очракта, аның бәяләмәсе.

4. Район Советы карарлары район башлыгы тарафыннан имзалана, биш көн эчендә аларны кабул иткән һәм халыкка житкерелә, алар әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә.

75 Статъя. Район башлыгының хокукый актлары

Район башлыгы үз вәкаләтләре чикләрендә билгеләнгән законнар, әлеге Устав, район Советы карарлары белән район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара. Район башлыгы "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль закон, башка федераль законнар нигезендә аның компетенциясенә кертелгән башка мәсьәләләр буенча карарлар һәм күрсәтмәләр чыгара.

76 Статъя. Район Башкарма комитетының хокукый актлары

Башкарма комитет житәкчесе федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, район Уставы, район Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнгән вәкаләтләре чикләрендә, жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча район Башкарма комитеты карарларын, шулай ук район Башкарма комитеты эшен оештыру мәсьәләләре буенча күрсәтмәләр чыгара.

77 Статъя. Жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган муниципаль хокукый актларны, килешүләрне бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм аларның үз көченә керүе тәртибе

1. Карарлар район Советы үз көченә керә көннән, аларны кул кую, район Советы Рәисе, эгәр дә башкасы билгеләнмәгән карары белән.

Район Советының салымнар һәм жыемнар турындагы хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

Район Советы карарлары кабул итү турында уставын кабул итү яки әлеге Уставка үзгәрешләр кертү үз көченә керә, билгеләнгән тәртиптә федераль закон, әлеге Устав.

2. Район башлыгының, район Башкарма комитетының, башка жирле үзидарә

органнарының хокукый актлары, әгәр актларда башкасы билгеләнмәгән булса, аларга кул куелган көннән үз көченә керә.

3. Кеше һәм граждaн хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, гамәлгә куючы муниципаль берәмлек булган оешмаларның хокукый статусын билгели торган, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган шартнамәләр рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.

Муниципаль хокукый акты яки жирле үзидарә органнары арасында төзелгән Килешүне рәсми бастырып чыгару дип аның тулы текстын районда таратыла торган Вақытлы матбугатта бастырып чыгару санала.

Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук Челтәрле басмадан файдаланырга хокуклы. Муниципаль хокукый актының рәсми челтәр басмасында тулы текстны басылып чыккан (урнаштырылган) очракта, күләмле график һәм таблица кушымталары басма матбугатта китерелергә мөмкин.

4. Һәр муниципаль хокукый акт үз эченә аның реквизитларын алырга тиеш: аңа кул куюның исеме, датасы (район Советы кабул иткән хокукый актлар өчен, шулай ук район Советы кабул иткән датаны), теркәү номеры, вазыйфаи затның исеме, хокукый актка кул куйган.

5. Район Советы карары район бюджеты турында, аның үтәлеше турында, жирле салымнар һәм жыемнар билгеләү турында, район Советы, район башлыгы, район Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителгән башка норматив-хокукый актлар, муниципаль хокукый актлардан яки аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, аларны федераль законнар белән таратуы чикләнгән белешмәләре булган көннән алып, рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

6. Шулай ук жирле референдум билгеләү, чикләргә үзгәртү, районны үзгәртеп кору, район башлыгын һәм аның урынбасарларын сайлау, район Башкарма комитеты житәкчесен һәм аның урынбасарларын билгеләү мәсьәләләре буенча норматив булмаган хокукый актлар һәм закон нигезендә башка актлар да рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

7. Законнар яисә әлеге Устав нигезендә рәсми бастырып чыгару мәжбүри түгел торган норматив булмаган муниципаль хокукый актлар аларны чыгарган органнар яки жирле үзидарә органнары карары буенча бастырып чыгарылырга мөмкин.

8. Бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) муниципаль хокукый акт, жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр реквизитлары күрсәтелә.

Муниципаль норматив хокукый актларны, жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләрне рәсми бастырып чыгару хокукый акт текстын, районның жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә куелган массакүләм мәгълүмат чараларында, яки район территориясендә таратыла торган бүтән массакүләм мәгълүмат чараларында, район Советы карары белән билгеләнгән район территориясендә таратыла торган бүтән массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару юлы белән гамәлгә ашырыла.

Норматив хокукый акт текстын, жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүне рәсми бастырып чыгару өчен, жирле үзидарә органнары шулай ук Интернет челтәрендә Алабуга муниципаль районы муниципаль берәмлегенең рәсми сайтында да файдаланырга хокуклы.

9. Муниципаль норматив-хокукый актлар Интернет челтәрендә муниципаль берәмлек сайтында урнаштырылырга тиеш.

10. Кеше һәм граждaн хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, жирле үзидарә органнарының, муниципаль предприятиеләрнең һәм учреждениеләрнең хокукый статусын билгеләүче муниципаль норматив хокукый актлар, Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына, Татарстан Республикасы норматив хокукый актларының бердәм банкына законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кергү өчен, районның хокукый палатасы тарафыннан Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгына жиберелә.

14. Районның икътисади нигезе

78 Статъя. Районның икътисади нигезе

Районның икътисади нигезен муниципаль милектәге милек, район бюджеты акчалары, шулай ук районның милек хокуклары тәшкил итә.

79 Статъя. Муниципаль милек

1. Район милкендә булырга мөмкин:

1) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

2) жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт, федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрактарда, шулай ук аларга "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлешендә каралган тәртиптә жирле үзидарә органнарының аерым вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән мөлкәт, шулай ук жирле үзидарә органнарының аерым вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт.;"

3) район Советының норматив хокукый актлары нигезендә жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарә вазыйфай затлары, муниципаль хезмәткәрләр, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәткәрләргә эшчәнлеген тәмин итү өчен билгеләнгән мөлкәт.;

4) федераль законнар белән жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләргә хәл итү өчен кирәкле мөлкәт;

5) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 17 статьясындагы 1 һәм 1.1 өлешләре нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт.

2. Муниципаль берәмлектә әлегә статьяның 1 өлеше таләпләренә туры килми торган мөлкәткә милек хокукы барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән мөлкәт яңадан профилләштереләргә (милекнең максатчан билгеләнеше үзгәртеләргә) йә читләштереләргә тиеш. Мондый мөлкәтне читләштерү федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

80 Статъя. Районның муниципаль милкенә ия булу, файдалану һәм эш итү

1. Районның жирле үзидарә органнары, әлегә Уставта билгеләнгән Вәкаләтләргә цикләүне исәпкә алып, район исемнән, Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителә торган район жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә, муниципаль милеккә мөстәкыйль ияләр, аннан файдаланалар һәм алар белән эш итәләр.

2. Районның жирле үзидарә органнары муниципаль милекне физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнарына һәм башка муниципаль берәмлекләргә жирле үзидарә органнарына вакытлыча яки даими файдалануга тапшырырга, тартып алырга, федераль законнар нигезендә башка алыш-бирешләр башкарырга хокуклы.

3. Муниципаль милекне хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары федераль законнар нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

4. Муниципаль милекне кулланудан һәм хосусыйлаштырудан кергән керемнәр жирле бюджетка керә.

81 Статъя. Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр һәм хужалык жәмгыятьләре

1. Муниципаль берәмлек муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзи, хужалык жәмгыятьләрен, шул исәптән жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү буенча вәкаләтләргә гамәлгә ашыру өчен муниципаль хужалык жәмгыятьләргә төзүдә катнаша ала. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә карата гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен әлегә Устав нигезендә жирле үзидарә вәкаләтле органнары гамәлгә ашыра.

2. Районның жирле үзидарә органнары район исемнән муниципаль бюджет учреждениеләргә йөкләмәләргә буенча субсидия рәвешендә җавап бирәләр һәм аларның федераль законда билгеләнгән очрактарда һәм тәртиптә үтәлешен тәмин итәләр.

82 Статъя. Районның жирле үзидарэ органнарының муниципаль милектэ булмаган предприятиелэр, учреждениелэр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләр

Район жирле үзидарэ органнарының муниципаль милектэ булмаган предприятиелэр, учреждениелэр, оешмалар, шулай ук физик затлар белән мөнәсәбәтләр, законнарда башкача билгеләнмәгән булса, шартнамә нигезендә төзелә.

Бүлек 15. Районның финанс нигезе

83 Статъя. Район бюджеты

1. Районның үз бюджеты бар.

2. Район бюджеты район Советының норматив хокукый акты рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3. Район бюджетында жирле аһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарэ органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга юнәлтелүче керемнәр һәм жирле үзидарэ органнары тарафыннан аларга федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итү өчен бирелгән субвенцияләр, шулай ук күрсәтелгән керемнәр һәм субвенцияләр исәбенә район бюджетының тиешле чыгымнары аерым карала.

4. Районның жирле үзидарэ органнары федераль законнарда һәм алар нигезендә кабул ителә торган Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә федераль дәүләт хакимияте органнарына һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына район бюджеты үтәләше турында хисап тапшыра.,

84 Статъя. Районда бюджет процессы

1. Район бюджетын формалаштыру, раслау, үтәү һәм аның үтәләшен контрольдә тоту районның жирле үзидарэ органнары тарафыннан мөстәкыйль гамәлгә ашырыла. Район бюджетын формалаштыру, раслау һәм үтәү тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

2. Район бюджеты проекты, район Советы карары, район бюджетын раслау турында, аның үтәләше турында еллык хисап, район бюджеты үтәләше барышы һәм жирле үзидарэ органнарының муниципаль хезмәткәрләре, муниципаль учреждение хезмәткәрләре саны турында квартал саен, аларның хезмәт хакы өчен факттагы чыгымнарны күрсәтеп, рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

3. Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен үзгәртүгә китерә торган жирле салымнар турындагы хокукый актларга, район Советының хокукый актларына үзгәрешләр кертү турында район Советының хокукый актларына үзгәрешләр кертү турында чираттагы финанс елында һәм план чорында район советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карар проекты кертелгәнчегә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

4. Район бюджеты проекты өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана. Әгәр район бюджеты проекты Чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, район Башкарма комитеты районның уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты, районның чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында, районның социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

6. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләре нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Алабуга муниципаль районы Советының муниципаль хокукый акты нигезендә төзелә.

7. Район бюджеты проекты нигезендә төзелә:

Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниясенә Юлламасындагы нигезләмәләрне раслау;

Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы нигезләмәләрне раслау;

- Россия Федерациясе Бюджет, салым һәм таможня-тариф сәясәтенең төп юнәлешләре, Татарстан Республикасы бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре);

озак сроклы чорга бюджет фаразын (бюджет фаразын, бюджет фаразын үзгәрешләр керту проекты) раслау;

районның социаль-иқтисадый үсеше фаразлары;

- муниципаль программаларны (муниципаль программалар проектларын, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектларын) тормышка ашыру.

8. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты керә.

9. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карарда, эгәр алар Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнмәгән булса, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәренә бүлү нормативлары булырга тиеш.

10. Район бюджеты турындагы карар белән раслана:

район бюджеты керемнәренә Баш администраторлары Исемлеге;

район бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары Исемлеге;

(икенче абзац 2013 елның 16 октябрәндәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, бүлекчәләре, төркемнәре, төркемнәре һәм төркемнәре) буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү (статья исеме 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре һәм төркемнәре), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Алабуга муниципаль районы Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән очраclarда бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча;

Чираттагы финанс елына район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы, бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш;

гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләрен гомуми күләме (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләмәнән кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына план чорының кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган);

Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы;

муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң

югары чиге, муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан), шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге;

район бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Алабуга муниципаль районы Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән башка күрсәткечләре.

11. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карар проекты расланган бюджетның планлы чор параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проекты план чорының расланган бюджеты күрсәткечләрен төгәлләштерә һәм төзелә торган бюджетның план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслай.

Район бюджетының план чорының параметрларын төгәлләштерү күздә тотыла:

1) Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проекты карау предметы булган күрсәткечләрнең төгәлләштерелгән раслау;

2) район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыру яисә киметү йә аңа район бюджетының өстәмә максатчан статьялары һәм (яки) чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен керту.

12. Район бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта район советына түбәндәге документлар тапшырыла:

- Россия Федерациясенең Бюджет, салым һәм таможня-тариф сәясәтенең төп юнәлешләре (Татарстан Республикасы бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре);

- агымдагы финанс елының узган чорында районның социаль-икътисади үсешенең яқынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында районның социаль-икътисади үсешенең көтелгән нәтижәләре;

- районның социаль-икътисади үсеше фаразы;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына район берләштерелгән бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (дефицитның) гомуми күләме йә уртача сроклы финанс планы расланган Төп характеристикалар фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның, дефицитның (дефицитның) күләме);;

- район бюджеты проектына аңлатма язуы;

- бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплар;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (Чираттагы финанс елына) килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге.);

- агымдагы финанс елына район бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетлары турында закон проектлары;

- күрсәтелгән бюджет сметаларына карата район Советы, суд системасы органнары, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары, күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта, тапшырыла.;

- район бюджетының керем чыганакалары реестрлары;

- башка документлар һәм материаллар.

13. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты төзү районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар, алар нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

14. Район башкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карар проекты агымдагы елның 15 ноябринан дә соңга калмыйча район Советы каравына керте.

15. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проекты

карау һәм аны раслау тәртибе, район Советының хокукый акты белән билгеләнгән, әлеге проектны Чираттагы финанс елы һәм план чорына кадәр карап тикшерүне һәм раслауны тәмин итәргә тиеш.

16. Район бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясә Бюджет кодексы һәм (яки) район бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Карар район бюджеты турында рәсми бастырып чыгарылырга тиеш, ун көннән дә соңга калмыйча, аны кул куелган тәртиптә.

17. Районның жирле үзидарә органнары район бюджетының баланслылыгын һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салу, бюджет процессын гамәлгә ашыру, Муниципаль бурыч күләме, күләме һәм структурасы, районның бюджет йөкләмәләрен үтәүне тәмин итәләр.

18. Район бюджеты керемнәре Россия Федерациясенә бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

19. Район бюджеты чыгымнары Россия Федерациясә Бюджет кодексында каралган рәвешләрдә гамәлгә ашырыла.

20. Федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен финанслауга район бюджеты чыгымнарын гамәлгә ашыру, федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, рөхсәт ителми.

21. Муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

22. Муниципаль милекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, инвестиция проектлары нигезендә, 100 мең сумнан артык смета бәясә белән, районның капитал кертемнәр программасына кертелгән, район бюджеты турындагы карарда һәр инвестиция проекты һәм аңа туры килә торган чыгымнар төре буенча чыгымнарның Ведомство структурасы составында чагылдырыла.

23. Муниципаль милекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре, инвестиция проектлары нигезендә, 100 мең сумнан артык смета бәясә белән, районның капитал кертемнәр программасына кертелгән, район бюджетының жыелма бюджет язмасы составында һәр инвестиция проекты һәм аның тиешле чыгымнар төре буенча аерым чагылдырыла.

85 Статъя. Муниципальара характердагы жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә чыгымнар

1. Район составына керүче жирлекләр муниципальара характердагы жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү өчен район бюджеты чыгымнарын тормышка ашыруга субсидияләр күчерәләр:

- гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан, күперләрдән һәм республика әһәмиятендәге башка транспорт инженерлык корылмаларыннан тыш, район чикләреннән читтә торак пунктлар арасында гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын, күперләрне һәм башка инженерлык корылмаларын карап тоту һәм төзү;;

- район чикләрендә халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү һәм халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру өчен шартлар тудыру ; ;

- район территориясендә (Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан расланган исемлеккә кертелгән жирлекләренә территорияләреннән тыш) беренчел медик-санитар ярдәм күрсәтү функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы карамагындагы медицина учреждениеләрендә халык медицина ярдәме белән тәмин ителә торган территорияләр исемлегенә кертелгән, амбулатор-поликлиника, стационар-поликлиника һәм хастаханә учреждениеләрендә, ашыгыч медицина ярдәме (санитар-авиация ярдәменнән тыш)), йөкләк чорында, бала туганнан соң һәм вакытында хатын-кызларга медицина ярдәме күрсәтү;

- көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерү һәм эшкәртүне оештыру.

2. Күрсәтелгән бюджетара субсидияләр күләме район Советы карары белән һәм

жирлекләрнең вәкиллекле органнары карарлары белән районның барлык тиешле жирлекләре өчен бер кешегә яисә муниципаль хезмәт күрсәтүләрдән файдаланучыга карата норматив буенча раслана.

3. Район бюджетына бюджетара субсидияләр күчерү өлешендә жирлекнең жирле үзидарә органы тарафыннан район бюджеты турындагы карар үтәлмәгән очракта, бюджетара субсидияләр суммасы федераль салымнардан һәм җыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан, жирле бюджетка күчәрееләргә тиешле региональ һәм жирле салымнардан, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләргә үтәп, район бюджет һәм финанс департаменты тарафыннан билгеләнә торган тәртиптә түләттерелә.

86 Статъя. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен сатып алулар

1. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә дүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алу жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

87 Статъя. Район гражданның үзара салым акчасы

1. Гражданның үзара салым акчасы астында гражданның жирле әһәмияттәге конкрет мәсьәләләргә хәл итү өчен башкарыла торган бер тапкыр бирелә торган түләүләргә аңлашыла. Гражданның үзара салым түләүләргә күләме абсолют зурлыкта район халкы өчен тигез билгеләнә, алар саны район халкының гомуми саныннан 10 проценттан артмый һәм алар өчен түләүләргә күләме киметеләргә мөмкин.

2. Әлеге статъяның 1 өлешендә күрсәтелгән түләүләргә кергү һәм куллану мәсьәләләргә жирле референдумда хәл ителә.

88 Статъя. Муниципаль бурыч алулар (муниципаль бурыч)

1. Муниципаль бурыч алулар астында муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм заемчы буларак гавами-хокукый берәмлекнең бурыч йөкләмәләргә барлыкка килә торган кредитлар рәвешендә район исемнән район бюджетына заем акчаларын жәлеп итү аңлашыла.

2. Район Район бюджеты кытлыгын финанслау һәм бурыч йөкләмәләргә түләү максатларында муниципаль эчке бурыч алулар башкарырга хокуклы.

3. Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы район исемнән Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә район башкарма комитетына карый.

4. Агымдагы финанс елы башына район бюджеты акчаларының калган өлешләргә агымдагы финанс елында район бюджеты турындагы карар белән район бюджеты кытлыгын финанслауның күрсәтелгән чыганагы сыйфатында каралган акчаларның күләменнән артып киткән күләмдә касса өзеклекләргә каплауга юнәлдереләргә мөмкин.

89 Статъя. Жирле бюджет үтәлеше

1. Районның жирле бюджетын үтәү Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә башкарыла.

2. Район бюджеты касса бердәмлегә һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

3. Район бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтү, район бюджеты акчаларын алучыларның шәхси счетларын ачу һәм алып бару Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Район бюджетын үтәү районның жыелма бюджет язмасы һәм районның касса планы нигезендә оештырыла.

90 Статъя. Бюджет хисабы. Район бюджеты үтәлеше турында еллык хисап

1. Районның бюджет хисаплылыгы еллык булып тора.
2. Районның бюджет хисаплылыгы районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә төзелә һәм район башкарма комитетына тапшырыла.
3. Еллык хисап үтәләше турында район Советы карары белән расланырга тиеш.
4. Еллык отчет үтәләше турында район бюджеты, аны район Советына тәкъдим иткәнче, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм район бюджеты үтәләше турында еллык хисап буенча бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү район Советы билгеләгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, районның Контроль-хисап органы тарафыннан башкарыла. Жирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләрне Татарстан Республикасы Тикшерү-хисап органы белән килешү төзегәндә һәм Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, Татарстан Республикасы контроль-хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5. Район башкарма комитеты район бюджеты үтәләше турындагы хисапны, аның буенча бәяләмә эзерләү өчен, агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча тапшыра. Район бюджеты үтәләше турында еллык хисап буенча бәяләмә эзерләү 1 айдан да артмаган вакытка, бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү күрсәткечләре нигезендә башкарыла.

6. Ел саен, агымдагы финанс елының 1 маеннан да соңга калмыйча, район Башкарма комитеты район Советына хисап финанс елы өчен район бюджеты үтәләше турында еллык отчет, район бюджеты үтәләше турында район Советы карары проекты, район бюджеты үтәләше турында башка бюджет хисаплылыгы, районның берләштерелгән бюджеты үтәләше турында бюджет хисаплылыгы һәм Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар кушып тапшыра.

7. Район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны карау нәтижеләре буенча район Советы район бюджеты үтәләше турында еллык хисапны раслау яки кире кагу турында Карар кабул итә.

Район Советы тарафыннан район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрөс булмаган яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм 1 айдан артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

8. Район бюджеты үтәләше турындагы карар белән хисап финанс елы өчен район бюджеты үтәләше турындагы хисап раслана, анда район бюджеты керемнәрен, чыгымнарының һәм дефицитының гомуми суммасы күрсәтелә. Район Советының хисап финанс елында район бюджеты үтәләше турындагы карарына аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

бюджет керемнәрен классификацияләү кодлары буенча район бюджеты керемнәре;

район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча район бюджеты чыгымнары;

бюджетлар чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча район бюджеты чыгымнары (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча район бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары.

91 Статья. Муниципаль контроль

1. Жирле үзидарэ органнары жирле аһәмияттәге мәсьәләләр буенча кабул ителгән муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләрне үтәүне, ә тиешле контроль төрләре федераль законнар белән жирле үзидарэ органнары вәкаләтләренә кертелгән очракта, шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен муниципаль контрольне оештыралар һәм гамәлгә ашыралар.

2. Алабуга муниципаль районы муниципаль берәмлеге Советы карары буенча Алабуга муниципаль районы жирле үзидарэ органнары билгеләнә. Бу карарда аларның вәкаләтләре һәм функцияләре билгеләнә.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы органнар вәкаләтләренә керә:

1) муниципаль берәмлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

2) жирле үзидарэ органнарына гамәлгә ашыру вәкаләтләре бирелгән региональ дәүләт контролен (күзәтчелеген) оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның административ регламентларын эшләү. Күрсәтелгән административ регламентларны эшләү һәм кабул итү Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

4) тиешле эшчәнлек өлкәләрендә муниципаль контрольнең нәтижәләгән мониторинглауны оештыру һәм уздыру, аны уздыру күрсәткечләре һәм методикасы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана;

5) федераль законнарда, законнарда һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында каралган башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыру.

4. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, юридик затларны, индивидуаль эшкуарларны тикшерүне оештыру һәм үткәрү белән бәйлә мөнәсәбәтләргә "дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрендәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

92 Статья. Муниципаль финанс контроле

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукый актлар, район бюджетыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр бирә торган хокукый актлар нигезләмәләрен, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле Контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлеге булып тора.

Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контроле район Башкарма

комитетының контроль эшчәнлегә булып тора.

Алдан контроль район бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

Алга таба контроль район бюджетының үтәлеше нәтижеләре буенча, аның үтәлешенен законлылығын, исәп-хисапның дөреслеген билгеләү максатыннан башкарыла.

Бүлек 16. Район Уставын кабул итү. Район Уставына үзгәрешләр кертү

93 Статъя. Район Уставы проекты эзерләү, Район Уставына үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Район Уставы проекты, район Уставына үзгәрешләр кертү турында район Советы карары проекты район Советына район башлыгы, район Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе, районның башка жирле үзидарә органнары, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, гражданның инициатив төркемнәре, шулай ук район уставында билгеләнгән башка хокук чыгару инициативасы субъектлары тарафыннан кертелә ала.

2. Эзерләү өчен проект Уставы, карар проекты үзгәрешләр кертү турында әлеге Уставына район Советы карары белән махсус комиссия төзелергә мөмкин. Әлеге комиссия эшендә катнашу өчен Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләре, экспертлар чакырылырга мөмкин.

3. Район Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турында район Советы карары проекты, аларны карау көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча, район Советы тарафыннан, күрсәтелгән Устав проекты, район Советының күрсәтелгән карары проекты буенча тәкъдимнәренә исәпкә алу тәртибен, шулай ук гражданның аның фикер алышуында катнашу тәртибен район Советы тарафыннан бер үк вакытта бастырып чыгару (халыкка житкерү) белән рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш. Район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проекты буенча тәкъдимнәренә исәпкә алу тәртибен, шулай ук район Уставына әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) яисә Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл яңадан күрсәтү формасына үзгәрешләр кертелгән очракта, аның фикер алышуында катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) таләп ителми.

4. Район Уставы проекты буенча, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турында район Советы Карары, аларны район Советы утырышында карау алдыннан әлеге Устав нигезендә ачык тыңлаулар үткәрелә, моннан тыш, Уставка үзгәрешләр Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) яки Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен, әлеге уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында төгәл яңадан карау рәвешендә кертелә.

5. Район Уставын яңа редакциядә район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт белән баян итү рәхсәт ителми. Бу очракта районның яңа Уставы кабул ителә, ә элек гамәлдәге устав һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый актлар кабул ителә, районның яңа Уставы үз көченә кергән көннән үз көчен югалткан дип таныла.

94 Статъя. Район Уставын кабул итү, район Уставына үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Карау Уставы, карар проекты үзгәрешләр кертү турында Уставына, район Советы тарафыннан башкарыла, кимендә ике укылышта нигезендә, район Советы Регламенты нигезендә, район Советы. Уставка үзгәрешләр Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен, район Уставын әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында, төгәл яңадан карау рәвешендә кертелсә, Устав проектына карау район Советы тарафыннан бер укылышта гамәлгә ашырыла.

2. Уставы, район Советы карары үзгәрешләр кертү турында район Советы кабул ителә, күпчелек тавыш белән, өчтән икесе тавыш белән билгеләнгән саныннан район Советы депутатлары.

3. Район Уставын федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән тәңгәлләштерү

элегә закон актларында билгеләнгән срокта гамәлгә ашырыла. Федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән күрсәтелгән срок билгеләнмәгән очракта, район Уставын федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән тәңгәлләштерү срогы тиешле федераль закон, Татарстан Республикасы Законы үз көченә керү датасын, рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу, район Советы утырышлары вақытын исәпкә алып билгеләнә., мондый муниципаль хокукый акты дөүләт теркәвенә алу һәм рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) срокларын һәм, кагыйдә буларак, алты айдан да артмаска тиеш.

95 Статья. Район Уставының үз көченә керү тәртибе, район Уставына үзгәрешләр керту турында карар

1. Район Уставы, район Советы карары элегә Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Карар кабул ителгәннән соң, район башлыгы тарафыннан муниципаль берәмлекләренң уставларын теркәү өлкәсендә федераль закон белән билгеләнгән тәртиптә дөүләт теркәвенә алу өчен вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органына жиберелә.

2. Район Уставы, район Советы карары үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында жирле үзидарә Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш һәм алар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә. Район башлыгы район Уставын, муниципаль берәмлекләренң уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органыннан кергән көннән жиде көн эчендә жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында район Советы Карарын бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә) бурычлы.

Район Уставы, район Советы карары, элегә Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Карар «Новая Кама» газетасында һәм Алабуга муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча урнаштыру юлы белән рәсми басылып чыгарга тиеш: <http://городалабуга.рф> шулай ук Россия Юстиция министрлыгы порталында "Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар"; <http://pravo-minjust.ru> кат <http://право-минюст.рф> - челтәр басмасы сыйфатында теркәү: Эл № ФС77-72471, 05.03.2018), дөүләт теркәвенә алынганнан соң, алар рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка житкерелгәннән) үз көченә керә.

3. Уставка һәм жирле үзидарә органнарының структурасын үзгәртүгә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр (Уставны федераль законнар белән тәңгәлләштерү очракларыннан тыш, жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр бүлешү, шулай ук вәкаләтләрен, вәкаләтләрен, район башлыгын һәм жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфай затларын сайлау тәртибен үзгәртү очракларыннан тыш), күрсәтелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Карар кабул иткән район Советы вәкаләтләре чоры тәмамланганнан соң үз көченә керә.

4. Район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертелә муниципаль хокукый акт, ул Рәсмиләштерелергә Мөмкин:

1) район башлыгы имзалаган район Советы карары;

2) район Советы тарафыннан кабул ителгән һәм район башлыгы имзалаган аерым норматив хокукый акт. Бу очракта элегә хокукый актта район Советының аны кабул итү турындагы карары реквизитлары куела. Керту район Советының мондый карарына күчмә нигезләмәләр һәм (яки) нормалары үз көченә керү турында үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертелә Уставына рөхсәт ителми.

5. Уставны яңа редакциядә Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукый акт белән бәян итү рөхсәт ителми. Бу очракта яңа Устав кабул ителә, э элек гамәлдәге Устав һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукый актлар яңа Устав үз көченә кергән көннән үз көчләрен югалткан дип таныла.

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советының «Татарстан Республикасы «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставын кабул итү һәм гражданнарның аның турында фикер алышуда катнашуы турында» гы Карары проектына карата гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу тәртибе

1. «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы « Алабуга муниципаль берәмлеге Уставын кабул итү турында» Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы Карары проектына тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советына түбәндәге адрес буенча кертелә: Татарстан Республикасы, Алабуга шәһәре, Нефтьчеләр проспекты, 30 йорт, факсимиль элемтә ярдәмендә 3-82-52, кушымта итеп бирелә торган үрнәк нигезендә төзәтмәләр таблицасы рәвешендә язма рәвештә 3-82-52:

п/п	Тәкъдимне кертүче	Кертү датасы	Абзац, пункт, бүлек, статья	Проект тексты	Тәкъдим тексты	Кетерлгән тәкъдимне Исәпкә алып проект тексты	Искәрмә
	2	3	4	5	6	7	8

2. «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы «Муниципаль берәмлеге Уставын кабул итү турында» Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы карары проекты буенча тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советына түбәндәге адрес буенча кертелә: 423600, Татарстан Республикасы, Алабуга шәһәре, Нефтьчеләр проспекты, 30 йорт, авторның фамилиясен, исемен, этисенен исеме, туган елын күрсәтеп, язма рәвештә кертелә.

Тәкъдимнәр эш көннәрендә 8.00 сәгатьтән 17.00 сәгатькә кадәр Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы карары проекты рәсми басылып чыккан көннән алып 2020 елның 7 июленә кадәр кабул ителә.

3. Ачык тыңлауларда катнашу өчен гаризалар түбәндәге адрес буенча бирелә: 423600, Татарстан Республикасы, Алабуга шәһәре, Нефтьчеләр проспекты, 30 йорт яки почта аша («Устав турында фикер алышу» яки «Ачык тыңлаулар» дигән тамга белән), шулай ук телефон: 3-82-52.

4. Гражданнарның тәкъдимнәре Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы аппараты хезмәткәрләре тарафыннан теркәлә һәм карау өчен ачык тыңлаулар үткәру комиссиясенә тапшырыла.

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советының "Татарстан Республикасы «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставын кабул итү турында" карары проекты буенча ачык тыңлаулар үткөрү тәртибе.

1. «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы «Муниципаль берәмлеге Уставын кабул итү турында» Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советы карары проекты буенча ачык тыңлаулар (алга таба - ачык тыңлаулар) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 28 статьясы, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Советының 2009 елның 23 июнендәге 232 номерлы карары белән расланган һәм 2009 елның 19 августындагы 129 номерлы «Новая Кама» газетасында бастырылган Алабуга муниципаль районы муниципаль берәмлегендә халык тыңлауларын оештыру һәм үткөрү тәртибе турындагы Нигезләмә нигезендә үткөрелә.

2. Ачык тыңлауларда катнашучылар үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен чыгыш ясау хокукы белән ачык тыңлаулар үткөрү датасына кадәр ике эш көненнән дә соңга калмыйча язмача гаризалар тапшырган затлар катнаша. Шул ук вакытта керү датасы булып мондый тәкъдимнәрен кабул итүче органнарга тәкъдимнәр кертелгән көн санала.

3. Ачык тыңлауларда халык алдында чыгыш ясау хокукыннан башка районның барлык кызыксынган кешеләре катнаша ала.

4. Катнашучыларны теркәү ачык тыңлаулар башланганчы бер сәгать кала башлана.

5. Халык алдында район башлыгы, район башлыгы урынбасары, район Советы Рәисе урынбасары, район Советының даими комиссияләре рәисләре, район Башкарма комитеты житәкчесе, район башлыгы вәкаләтле башка затлар чыгыш ясыя.

6. Халык алдында тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул утырышта катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнең асылы, тыңлауларны үткөрү тәртибе турында хәбәр итә.

7. Беркетмәне рәсмиләштерү, кергән тәкъдимнәрен, тәкъдимнәрен исәпкә алу өчен, рәислек итүче тәкъдире буенча ачык тыңлауларның сәркатибе (секретариаты) сайлана.

8. Чыгышларның эзлеклелеге һәм вакыты, карала торган мәсьәләнең эчтәлеген, ачык тыңлауларда катнашу өчен кергән язма гаризаларның санын һәм башка мәсьәләләрен исәпкә алып, ачык тыңлаулар уздыру регламенты белән билгеләнә.

9. Ачык тыңлауларда катнашучылар чыгыш тәмамланганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итүче рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

10. Ачык тыңлаулар уздырганда тәртипне үтәү ачык тыңлауларда катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора. Халык тыңлауларында катнашучылар ачык тыңлаулар барышына тавыш күтәргә, чыгыш ясаучыларныөзәргә һәм тыңлауларны үткәргә комачауларга хокуклы түгел.

11. Рәислек итүче гачык тыңлаулар алып бара һәм халык тыңлауларының көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышунуң тәртибен күзәтә, кирәк булганда, утырышлар залыннан мәсьәләләр буенча фикер алышу тәртибен бозучыларны чыгарып жибәргә хокуклы.

12. Ачык тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Ачык тыңлауларда катнашучыларның барлык искәрмәләре һәм тәкъдимнәре сәркатибкә (секретариатка) язма рәвештә тапшырыла һәм ачык тыңлаулар беркетмәсенә кушып бирелә.

13. Ачык тыңлаулар беркетмәсе рәислек итүче тарафыннан имзалана һәм район Советында саклана.

14. Мәжбүри йомгаклау документы булып ачык тыңлаулар нәтижеләре буенча бәяләмә тора, ул ачык тыңлаулар уздырылган көннән алып, эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көн эчендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында рәсми басылып чыгарга һәм урнаштырылырга тиеш.

15. Ачык тыңлаулар үткөрүне оештыру һәм матди-техник яктан тәэмин итү Алабуга муниципаль районы Советы тарафыннан башкарыла.